

57. SAYI

ŞALOM

HAZİRAN 2016 10TL

**VEDAT
ESKİNAZİ ile**
Amazonlarda
Balık Avı

İKSV'nin
konuğu
Lior
Ashkenazi

**Dedeler,
Torunlar ve
tesadüfler..**

Ege'nin
incisi
Yunan
adaları

Meksika'da
Hamursuz
Bayramı

Şarkıları
kadar
güzel bir
karma

Riff
Cohen

*Nesilden Nesile
ve
Zamansız...*

VAKKO

VAKKO.COM

Editörden...

Haziran ayı deyince aklınıza neler gelir sevgili okurlar? Benim için Haziran çocukluktan kalan bir heyecanla okulların kapanmasını, yazın başlangıcını, planlanan küçük tatilleri ve tabii ki Babalar Gününü anımsatır. Haziran ayının 3. Pazar günü kimimiz babalarımıza sınıksız sarılıp sevgimizi bir kez daha ifade edeceğiz, kimimiz de artık hayatta olmayan babamızı yâd edip, hüzünleneceğiz.

Ya dedelerimiz... Bazıları Çanakkale Savaşlarında savaşmış dedelerimiz... Onları anmak ve bu gizli kahramanların adlarını ölümsüzleştirmek üzere bir sergi düzenlendi; 'Çanakkale Savaşları, I.Dünya Savaşı ve Osmanlı Yahudileri Sergisi.' Galiçya Cephesinde savaşan Teğmen Abdullah Abigadol'un torunu Suzan Nana Tarablus'un kaleme aldığı, 'Ahde vefa randevusunda dedeler, torunlar, tesadüfler' yazısını kaçırmayın.

Dergimizin kapağında Riff Cohen var bu ay.

Ülkemizde büyük ilgi gördüğü ve sevildiği için sık sık konser vermek üzere davet alıyor. Mayıs ayında geldiği İstanbul'da Riff Cohen, Şalom Dergi'nin söyleşi konduğu oldu.

Bu ay Dergi'ye söyleşi veren diğer bir İsraili sanatçı da aktör Lior Ashkenazi. İKSV tarafından düzenlenen 35.İstanbul Uluslararası Film Festivalinde jüri üyesi olan Ashkenazi aktörlük kariyerini, Ladino tutkusunu ve İstanbul kökenli ailesini dergimiz okurlarına anlattı.

Pek yakında yayınlanan 'Mutluluğun Resmini Yapmaya Çalışan Türk Sineması' adlı kitabın yazarı Özgür Veliöğlu bu ay söyleşi konuğumuz. Kitabı, Türk sinemasının gelişimine ışık tutan Veliöğlu, söyleşisinde sinemanın mutluluk ile ilişkisine odaklandı.

Vedat Eskinazi çok renkli bir kişi. Balıkçığa gönül vermiş bir maceraperest. Sürdürülebilir balıkçılık konusunda duyarlı olan söyleşi konuğumuz Eskinazi Amazonlar'da ava çıkıyor. Buyurun ona takılın, Madagaskar ve Amazonlar sizleri bekliyor.

Amazonlardan geri dönüp Yunan Adalarına geçmeye ne dersiniz? 'Seyahat Tutkusu' köşemizde bu ay Yunan Adaları dizisinin ilk bölümünde Siro ve Meis adalarını tanıyacağız.

Yazarımız Nathalie Alyon, Meksika'nın güneyinde, sessiz mi sessiz, tropikal Bakalar Köyü'nde Pesah Bayramı öncesi hazırlıklarına ve bayram gecesi kutlamalarına bizleri ortak ediyor.

Tabii ki Pesah Bayramını geride bırakalı çok oldu. Önümüzdeki günlerde Tanrı'nın Sina Dağı'nda Musa'ya 10 Emri vermesini simgeleyen Şavuot bayramını kutlayacağız. İyi bayramlar ve huzurlu bir yaz dilekleriyle keyifli okumalar...

Nelly BAROKAS

nellybarokas@gmail.com

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın A.Ş. adına İmtiyaz Sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Işık Sivil Karakoç

Editör ve Yan Yayınlar Koordinatörü

Nelly Barokas

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,

Tuna Saylağ,

Suzan Nana Tarablus,

Aylin Yengin

İdari Koordinatör

Anet Pase

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6
Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salomdergi.com

Basıldığı Yer

Gezegen Basım Ltd.Şti
Yüz Yıl Mahallesi, Matbaacılar Sitesi, 2.
Cadde, No:202/A Bağcılar İstanbul
Tel: (0212) 325 7125
www.gezegenbasim.com.tr

Yayın Türü

Yaygın - Süreli

Seçkin kitapçılarda
satılmaktadır.

ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

Ayın Söyleşileri

30 Lior Ashkenazi
İKSV'nin konuk jüri üyesi

12 Riff Cohen
Şarkıları kadar güzel bir karma

34 Vedat Eskinazi
ile Amazonlar'da balık avı

70 Özgür Velioglu
ile sinemanın mutluluk ile ilişkisi üzerine

içindekiler

8 KİM NASIL NEREDE? Lea Michelle Sarfati kökenlerini keşfetti

Liraz Charhi İranlı kadının sesi olacak

54 BİRİKİMLER Fotoğraf

58 GELENEK Bizler...

60 GURME Geçenlerde bir rüya gördüm

74 AKTÜEL Ya fikriniz yoksa?

82 AYIN BURCU Her ortama uyum sağlıyorsanız ikizlersiniz

84 SINEMA Macar Sineması-2

44 GEZİ NOTLARI

Meksika'da bir
Hamursuz bayramı

50 GÜNCEL Kahvaltı etmek mi, etmemek mi?

62 SEYAHAT TUTKUSU
Yunan Adaları -1

82

22 PERSPEKTİF Ahde vefa randevusunda dedeler, torunlar, tesadüfler...

88 SANAT AJANDASI
Festivaller zamanı

76 stil
İtalyan stilleri

KİM, NEREDE, NASIL?

Nelly BAROKAS

ARJANTİNLİ POPSTARIN TERCİHİ

Arjantinli popstar Lali Esposito, ülkesinin Emmy ödülleri eşdeğer Martin Fierro ödülleri töreninde İsraili tasarımcı Julie Vino'nun bir tasarımını giymeyi tercih etti. Lali Esposito kıyafetleri ödül töreni öncesinde Twitter ve Instagram'da 4 milyon takipçisi ile paylaştı. Tel Aviv'li Julie Vino özellikle gelinlik ve gece kıyafetleri tasarımları ile tanınıyor. Arjantin'in önemli basın organlarından biri olan La Nacion gazetesi Vino'nun tasarımı hakkında, "Kusursuz ve dikkat çekici bir tasarım" ifadesini kullandı.

DOĞUM SONRASI ALİŞVERİŞ KEYFİ

Ünlü aktris Anne Hathaway ile eşi Adam Shulman ilk bebeklerinin dünyaya gelmesinin ardından Hollywood'da alışverişe çıktılar. 33 yaşındaki Hathaway'in bedenine oturan jeans pantolonu içinde hamileliği süresince aldığı kiloları verdiği dikkat çekti. 2012 yılının Eylül ayında evlenen Anne ve Adam çifti geride bıraktığımız Mart ayı sonunda dünyaya gelen oğullarına Jonathan Rosebanks Shulman adını verdiler.

Julie Vino

RİO SAHİLİNDE BİR HEYKEL

Brezilyalı Yahudi yazar Clarice Lispector'un heykeli Rio de Janeiro'da fotoğraf çekilmek için tercih edilen bir unsur oldu. 1920'de Ukrayna'da doğan Clarice Lispector, Franz Kafka'dan günümüze en önemli Yahudi yazarlardan biri olarak nitelendiriliyor. İnovatif roman ve öyküleri ile uluslararası üne sahip olan ve aynı zamanda gazetecilik yapan Lispector, eserlerinde Yahudilik temasını pek az işledi. Copacabana sahiline köpeği Leme ile birlikte tasarlanan Clarice Lispector heykeli oldukça ilgi görüyor.

DANIEL BURMAN NETFLIX İLE ANLAŞTI

Netflix'te yayınlanacak özgün Arjantin dizileri "Güney Amerikanın Woody Allen'i" olarak tanımlanan Daniel Burman'ın yönetmenliğinde hazırlanacak. Arjantinli bir Yahudi olan 42 yaşındaki Daniel Burman, "Edha" adlı dizi için Netflix ile anlaşmaya vardı. Çekimleri önümüzdeki yıl Buenos Aires'de yapılacak dizilerin Netflix'de gösterimi 2017'de başlayacak. Polonyalı göçmen bir ailenin çocuğu olan Burman filmlerinde Yahudi karakterler, temalar veya aktörler kullanmaya özen gösterir.

CASABLANCA'DA YAHUDİ FİMLERİ FESTİVALİ

Atlantalı Sefarad Yahudisi bir kadının Casablanca'da düzenlediği Yahudi film festivaline 500'e yakın kişi ilgi gösterdi. Üç gün devam eden etkinlikte yer alan çok sayıda film arasında, Fas Yahudilerinin göçmenlik sorunlarının işlendiği üç filmin gösterimi yapıldı. Festivali gerçekleştiren Vanessa Paloma Elbaz, Fas Yahudiliği, sanatı ve kimliği üzerine araştırma yapmasının yanı sıra Judeo Espanyol müziği solistliğini de sürdürüyor. Vanessa Paloma 2009'dan beri eşi Maurice Elbaz ile Casablanca'da yaşıyor.

JOAN RIVERS'İN KIZI DOKTORLARA DAVA AÇTI

ABD'li komedyen Joan Rivers yaklaşık iki sene önce hayatını yitirmişti. Oksijen yetersizliği nedeniyle hastaneye yatırılan 81 yaşındaki komedyen doktorların müdahalelerine rağmen kurtarılamamış bir hafta içinde yaşamını yitirmişti. Sanatçının kızı Melissa Rivers annesinin gerekli tedaviyi görmediği, yanlış tedavi uygulandığı gerekçesi ile ilgili doktorlara dava açtı. Açılan davayı Ben Rubinowitz ile Jeff Bloom adlı avukatlar yürütüyor.

HİK DEMİŞ BURNUNDAN DÜŞMÜŞ

ABD'li ünlü oyuncu Dustin Hoffman SoHo'da oğlu Maxwell ile baş başa yemek yerken görüntülendi. Çekimlerinin devam ettiği film gereği sakallı olan 78 yaşındaki Dustin Hoffman ile 32 yaşındaki oğlu arasındaki fiziki benzerlik dikkat çekti. Maxwell, Dustin Hoffman'ın iştakını Lisa Gottsegen Hoffman ile evliliğinden olan ikinci oğlu. Çiftin Jacob Edward, Rebecca Lillian ve Alexandra Lydia adlı üç çocukları daha var.

LUCIANA BERGER BAŞKANLIĞA ADAY

İngiltere İşçi Partisi Liverpool milletvekili Luciana Berger, Liverpool belediye başkanlığı için aday olacak. 2017 yılının Mayıs ayında gerçekleşecek seçimleri kazanırsa Berger, şimdiki belediye başkanı Joe Anderson'un koltuğuna oturacak. Luciana Berger, "Liverpool halkı son zamanlarda beni bu görevi üstlenmem konusunda yüreklendiriyor. Ailemin, dostlarımın ve İşçi Partisi'ndeki meslektaşlarımın fikrini alıp adaylığımı koyup koymamaya karar vereceğim " açıklamasını yaptı.

LENA DUNHAM FANLARINI ŞAŞIRTTI

HBO'nun ünlü Girls dizisinin oyuncusu Lena Dunham yayınladığı "Is It Evil Not to Be Sure?" adlı 56 sayfalık kitapçıkla hayranlarını şaşkına uğrattı. Bu kitapçık Lena'nın 2005 ve 2006 yıllarında henüz 19 yaşındayken tuttuğu günlüklerden bazı alıntılar içeriyor. Sınırlı sayıda basılan kitap kısa zamanda tükendi. Amazon bu kitabı "ergenliğe geçen genç bir kişinin kaotik ve şiirsel anlatımları" sözleri ile tanıttı. Dunham'ın 2014'te yayınladığı "Not That Kind of Girl," adlı kitabı çok kısa zamanda çok satanlar listesine girmişti.

Lena Dunham

MILA KUNIS BU KEZ KOMEDYEN

Mila Kunis, Kristen Bell ve Kathryn Hahn, 'Bad Moms' adlı komedide 'Mükemmel' olma sevdalısı Christina Applegate'e karşı duran bir grup anneyi canlandırıyorlar. Jon Lucas ile Scott Moore'un yönettiği filmin anneler gününe denk düşmesi hedeflenen vizyona girme tarihi 29 Temmuz'a ertelendi.

LEA MICHELE SARFATI KÖKENLERİNİ KEŞFETTİ

İtalyan Katolik bir anne ile Sefarad Yahudi'si bir babanın kızı olan ABD'de 'Glee' dizisinin oyuncusu Lea Michele Sarfati, TV'de bir show programında aile ağacının Selanik'e dayanan köklerinin izini sürdü. "Who Do You Think You Are?" adlı programda baba tarafından büyükannesinin Selanik'teki geçmişini keşfederken oldukça heyecanlandı. Washington Üniversitesi Sefarad Bilimleri Bölümünden Devin Naar, arşiv çalışmaları yaparak programda Lea'nın kökenlerini keşfetmesine yardımcı oldu.

Lea Michele Sarfati

WINONA RYDER İLE 1980'LERE DÖNÜŞ

Winona Ryder Netflix için 1980'lerde geçen Stranger Things adlı dizinin çekimlerine başladı. 44 yaşındaki Ryder dizide oğlu garip bir şekilde ortadan kaybolan Joyce Byers rolünü canlandırıyor. Ünlü oyuncu People dergisine yaptığı açıklamada; "İnsanlar teknolojinin henüz günümüzdeki gibi gelişmediği bir döneme nostaljik bir dönüş yapmaktan zevk alacaklarını düşünüyorum. O dönemde cocuklardan yemeğe otururken oyuncaklarını bir kenara bırakmaları söylenirdi, oysa bugün telefonlarını kenara bırakmaları isteniyor" dedi.

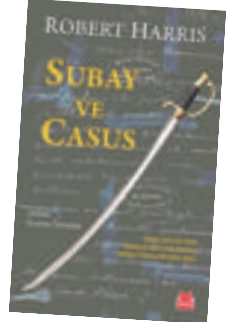

SUBAY VE CASUS

Tarihi roman yazarı / gazeteci Robert Harris'in 'An Officer and a Spy' adlı romanı Kırmızı Kedi

Yayıncıları tarafından 'Subay ve Casus' adı altında İknur Özdemir'in çevirisi ile Türkçeye kazandırıldı.

'Subay ve Casus', 15 Ekim 1894'te vatana ihanet suçlamasıyla tutuklanan Yüzbaşı Alfred Dreyfus'un örgütlü kötülük karşısında eğilip bükülmeden, yalnızca gerçeği savunarak adalet mücadelesini nasıl kazandığını anlatıyor. Bu kitap Roman Polanski tarafından beyazperdeye uyarlanmakta.

'CAFE SOCIETY' MOSKOVA FİLM FESTİVALİNDE

Woody Allen'in Cannes'da yarışma dışı gösterilen filmi Cafe Society, haziran ayının sonlarına doğru gerçekleşecek Moskova Uluslararası Film Festivalinin kapanış filmi olacak. Kristen Stewart ile Jesse Eisenberg'in başrolleri paylaştıkları filmin Moskova'daki gösterimini Woody Allen'in katılıp katılmayacağı henüz kesinleşmedi. Cafe Society'nin 21 Temmuz'da vizyona gireceği belirtildi.

LIRAZ CHARHI

İRANLI KADININ SESİ OLACAK

Oyuncu/model Liraz Charhi kökenlerine geri dönerek İranlı bir şarkıcı olarak kendini yeniliyor. Bugüne dek İsrail'de oyunculuğu ve modelliği ile tanındığı halde şimdi müzisyen yönünü ortaya çıkarmaya çalışıyor. Hatta atalarının geldiği, kendisinin hiç tanımadığı, tanıma olanağının da bulunmadığı İran'da adını duyurmayı hedefliyor. Ebeveynleri İranlı olan Liraz, "Kadınların ifade özgürlüğü mücadelesi benim DNA'imde mevcut. Biri 13, diğeri 15 yaşında evlendirilmiş büyükannelerimden kadın olarak bastırılmanın, pasif kılınmanın ne olduğunu öğrendim" demekte.

SİZ SADECE HAYAL EDİN...

İster havuz başında yıldızların altında, ister size özel dekore edilmiş şık balo salonunda en özel gününüzü unutulmaz bir anıya dönüştürmek profesyonel ekibimize kalsın.

İLETİŞİM

Yenidoğan mah. Erciyes Sk No:7, Bayrampaşa
34030, İstanbul, Türkiye. P: 0212 467 81 00

TITANIC HOTELS

ANTALYA | İSTANBUL | BODRUM | BERLİN

TITANIC
BUSINESS BAYRAMPASA

titanic.com.tr

- /TitanicHotelsIstanbul
- /Titanic_Hotels
- /titanichotels_istanbul

Şarkıları
kadar
güzel
bir karma

Riff Cohen

“

Çok ilginç bir deneyimdi... Yıllardır söyleşi yaparım, pek çok ünlü şahsiyetle farklı mekânlarda bir araya gelmişliğim var, ama hayatımda ilk kez Riff Cohen sayesinde, Küçükçiftlik Parkı'nın arka tarafında kulis alanı olarak kullanılan karavanların içinde "bir ünlüyle" sohbet etme imkânım oldu hem de konser öncesi. Tam bir film sahnesi gibiydi, hani hep görürüz ya Hollywood setlerindeki aktörlerin çekim aralarında soluklandıkları karavanları, aynen öyleydi işte. Sahneye çıkmadan önceki yarım saat içinde, gayet heyecanlı ve stresli olmasımı beklediğim Riff Cohen ise gayet sakindi; inanılmaz bir sabır ve sevecenlikle sorularımı yanıtladı, sevgili Teri Erbeş'e samimi pozlar verdi. Ta ki, menajeri sahneye çıkma vaktinin geldiğini söyleyip hepimizi uyarıncaya dek. Bu süreçte ona dilediğimiz soruları sorup, sahne arkasındaki hazırlık aşamasını kendi gözlerimizle deneyimleme şansımız olmuştu.”

”

Sanırım İstanbul'a ilk gelişiniz değil. Türk izleyicisi hakkında neler düşünüyorsunuz? Size, o meşhur olduğumuz Türk misafirperverliğini gösterebiliyor muyuz?

Buraya beşinci gelişim. Türkiye'de olmak benim için çok büyük bir mutluluk, Türk seyircisi beni adeta bağrına basıyor. İlk geldiğimde müziğimin bu kadar beğenileceğini hayal etmemiştim. Aslında hepimizin, aynı geçmişe sahip olduğuna, aynı soydan geldiğimize inanıyorum ve her defasında bunu belirtiyorum.

Ayrıca Akdeniz insanıyız ve benzer bir mantığımız, kültürümüz ve müzik anlayışımız var. Doğu ve Batı'nın sentezini iyi yapabiliyoruz. Türk dinleyicilerimden çok sayıda mesaj alıyorum ve bu beni çok mutlu ediyor. Türkçe gelen mesajları da mutlaka tercüme ettiriyorum.

Şimdiye kadar Türk mutfağı konusunda epeyce deneyim kazanmış olmalısınız. En sevdiğiniz yemek hangisi?

Türk mutfağı, zenginliği açısından hiçbir mutfakla kıyaslanamayacak kadar güzel ve çeşitli. Her yemeği çok seviyorum, ama favorim balık. En çok da balığı yanında herhangi bir garnitür olmadan (yani pilav ya da patates gibi) sunmaları hoşuma gidiyor burada. Yanında sadece salata veriyorlar, balığa gösterilen bir tür saygı gibi. Balık varsa, başka bir şeye gerek yok anlamında. İlk geldiğimde bu beni şaşırtmıştı, ama şu anda başka türlü yemeği düşünmüyorum bile.

Tel Aviv'de doğdunuz, ardından eğitiminiz için Paris'e

taşındınız, şimdiyse İsrail'e geri döndünüz. Bu iki farklı kültürü kıyaslamanızı istesek sizden?

Aslına bakarsanız, kıyaslanacak çok fazla şey var, ancak diyebilirim ki Paris'te yalnız yaşadığım yıllarda bana en çarpıcı gelen şey, bir Akdeniz şehri ile bir Avrupa kenti arasındaki farklılıktı. Çok ilginç bir şekilde bir kimlik karmaşası yaşıyordum, çünkü Fransızlara göre ben bir İsrailiydim ve İsrail'e döndükten sonra da bana Fransız gözüyle bakmaya başladılar. Aksanım, davranışlarım, düşünce yapım yüzünden...

Ben bu kıyaslamaya İstanbul'u da katmak istiyorum. İstanbul'a geldiğimde, aradaki benzerliklere bakınca Tel Aviv'in aslında benim için ne ifade ettiğini çok daha iyi anladım. Türkiye'de insanların çok sevgi dolu olduğunu düşünüyorum. Modernlik, farklı dinler ve farklı kültürlerle ortaya çıkan harika bir mozaik ve bu özelliklerinden dolayı Türkiye'yi kendi ülkeme çok benzettim. Bir anda ezan sesi duyarken, hemen ardından kilisenin çanlarının yankılanması çok güzel. Paris ise bunun tam tersi. İnsanlar çok daha tutucu. Her şeyi kişisel algılıyorlar, Ortadoğu'da neler olup bittiğinin pek de farkında olduklarını düşünmüyorum. İsrail, yaşadığı tüm sorunlara rağmen, son derece açık fikirli insanlarla dolu. Bu açıdan, kendimi daha çok Akdenizli olarak görüyorum.

Ne gibi özellikleriniz Akdenizli mesela?

Mesela her şeyi olduğu gibi, açık açık, doğrudan söylemeyi seviyorum. Dolambaçlı anlatımlardan hiç hoşlanmıyorum. Bir Avrupalıya kıyasla daha sıcak, samimi ve sıcakkanlıyım. Bu özelliklerimin çoğunu Paris'te yitirmiştim, çünkü neticede insan bir yerde

Türk seyircisi beni adeta bağrıma basıyor. Aslında hepimizin, aynı geçmişe sahip olduğuna, aynı soydan geldiğimize inanıyorum ve her defasında bunu belirtiyorum. Ayrıca Akdeniz insanıyız, benzer bir mantığımız, kültürümüz ve müzik anlayışımız var.

Riff Cohen,
ParkFest kapsamındaki
konser öncesinde kuliste

yaşayınca kendini analiz etme fırsatı oluyor ve ister istemez ortama adapte olması gerekiyor. O yüzden İsrail'e geri döndüğümde aslında doğduğum ülkenin özelliklerinin bende ağır bastığını anladım. Yeniden öğrenmem gereken bazı şeyler oldu tabii, ama diyebilirim ki Fransızlar sayesinde özümde ne kadar "Akdenizli" olduğumu anladım. Hayatım boyunca en çok Doğu'dan etkilendim. Batı'nın bana veremediği her şeyi Doğu'dan ve kökenlerimden aldım. Batı'nın estetik ve teorik açısından tabii ki bir etkisi oldu, ama bu etkisi müzik ve görsellik arasındaki bağlantıyla sınırlıdır.

Henüz çocuk yaşta yazmaya başladınız. 8 yaşında bir çocuk, arkadaşlarıyla evcilik oynamak yerine, neden şarkı besteler?

Sanırım bunun altında pek çok sebep yatıyor, ama bence esas nedeni o yaşlarda kendimi, kelimelerden farklı bir yolla ifade etme ihtiyacı duyuyor olmamdı. Kelime hazinem fazla gelişmiş değildi ve sözcüklerle aram pek de iyi değildi, bu yüzden konuşarak kendimi istediğim gibi anlatamıyordum. Oysa şarkı söyleyerek kendimi farklı bir şekilde ve tam anlamıyla ifade edebiliyordum. Üstelik yazdığım şarkı sözlerinde hatalar ya da uyumsuzluklar olması da göze batmıyordu, çünkü insanlar şarkıların içinde uydurulmuş sözcükler duymaya alışkındır, düz metinde yadırganabilecek şeyler şarkıda kabul edilebilir, ben de sürekli bunu yapıyordum. Şarkı yapmak benim için özgürlüğün simgesiydi, hâlâ da öyle.

Her fırsatta büyükanneniz Fortuné'den esinlendiğinizi

belirtiyorsunuz. Sebebini öğrenebilir miyiz?

Tunus'ta yaşayan büyükannem benim esin kaynağım. Aslında aramızda çok büyük farklar var. Büyükannem geleneksel kıyafetler giyen, dinine son derece bağlı, bütün gün yemek pişiren bir kadın ve şaşırabilirsiniz ama okuma yazma bilmiyor, diğer yandan bana başka hiç kimsenin öğretemeyeceği çok değerli şeyler öğretti. Annem babam genç ve şehirli insanlardı ve sanırım babam annesinin bu halinden biraz utanıyordu. 70'lerin gençliğinde son derece modern bir hayatın içindeydi. Ben doğduğumda ise modern yaşamın beraberinde getirdiği sorunlar ortaya çıkmaya başlamıştı, babaannemin yaşam tarzı ve öğütleri daha değerliydi. Elbette ki, onu birebir taklit etmem olanaksızdı; modern bir yaşantısı, bir kariyeri olan bir insanım, yükseköğrenim gördüm, akademiye gittim, bu açıdan bir bakıma büyükannemin hayalini gerçekleştirdiğimi düşünüyorum. Büyükannem beni her zaman nesiller arasındaki farkı irdelemeye yöneltti. Hayatımın her alanında varlığını hissedebiliyorum. Felsefemde, coğrafyamda, zihniyetimde... Kısacası, yaptığım müziği etkileyen her şeyin içinde büyükannem var.

Oryantal tını ile rock'ın güzel bir harmanını yorumluyorsunuz. Dinleyenin kulağına böyle geliyor, peki siz bu türü nasıl betimliyorsunuz?

Müziğimi birkaç kelimeyle özetlemem ya da ona bir isim vermem zor çünkü çok çeşitli müziklerin bir karması. Önemli olan hangi türden ne oranda etkilendiği. Prodüksiyon açısından oldukça Batılı tarzda bir müzik izlenimi verse de, içinde çok eski, çok farklı tınılara yer vermeye gayret ediyorum. Oryantal ya da rock dışın-

Fransızlar sayesinde özümde ne kadar "Akdenizli" olduğumu anladım. Hayatım boyunca en çok Doğu'dan etkilendim. Batı'nın bana veremediği her şeyi Doğu'dan ve kökenlerimden aldım.

Tunus'ta yaşayan büyükannem benim esin kaynağım. Büyükannem geleneksel kıyafetler giyen, dinine son derece bağlı, bir kadın ama okuma yazma bilmiyor. Diğer yandan bana başka hiç kimsenin öğretemeyeceği çok değerli şeyler öğretti.

da dinlediğim herhangi bir müzikten bir anda ilham alabiliyorum ve ona bestemde yer verebiliyorum, yani kendimi asla bir tür ya da tarzla sınırlamıyorum, kurallara bağlı kalmayı sevmiyorum. Fas ve Pers geleneksel müziği beni çok etkiliyor mesela, bu tınıları modern bir ezgiyle harmanlamayı seviyorum. Diğer yandan şunu söyleyebilirim ki, asla belli bir dinleyici kitlesi için şarkı bestelemiyorum. Daha evrensel, daha geniş bir kitleye hitap eden şarkılar bestelemeye ve söylemeye çalışıyorum. Bunu başarabildiğim için de çok mutluyum.

“Dans Mon Quartier” adlı şarkınız “Miş Miş” adı ile Simge tarafından Türkçe olarak söylendi ve müthiş ilgi gördü. Simge ile tanışma fırsatınız oldu mu ya da ikiniz birlikte sahne aldınız mı?

Elbette tanıştık. Geçen seneydi ve İstanbul'da (Hayal Kahvesi'nde) birlikte sahne aldık. Daha doğrusu konserime gelmişti ve onu sahneye davet ettim, çok da keyifli bir çalışma oldu. Ben Fransızcasını söyledim, o da Türkçesini – çok eğlenceliydi. Simge çok şeker bir kız ve çalışmalarını çok beğeniyorum. Umarım bir kez daha birlikte söyleme şansımız olur, şimdilik planlanmış bir şey yok, ama neden olmasın?

İlk albümünüz 2012'de İsrail'de piyasaya çıktı. Çocuk yaşından beri besteler yapan biri için, onca şarkının arasından seçim yapmak güç olmuştur. Nasıl becerdiniz?

Aslında bestelerim arasından, albümde yer alacak olanları seçmek o kadar zor oldu ki, bu çalışma tam 5 yılımı aldı. Ardından kayıtları bir stüdyoda gerçekleştirmem ve düzgün bir yapım şirketi bulmam gerekiyordu. Tek başımaydım, bağımsız bir projeydi ve bütün prodüksiyonu, dağıtımı yalnız başıma üstlendim, masrafı karşıladım, oldukça zor bir süreçti. Ancak en son aşamada Universal ile bir anlaşma imzaladım, ama bu arada işin neredeyse tamamını kendim yapmıştım ve şarkım iki milyon kez izlenmişti. Bakmayın şu sıralar neşeli şarkılar yazdığımıza,

RIFF COHEN

32 yaşında olmasına rağmen olgun, bazen dramatik ve yer yer karanlık bir müzikal dil kullanan İsraili müzisyen Riff Cohen, yetenek, güzellik, sadelik, tevazu ve neşenin örneği ender bulunan bir kombinasyonu olarak tanımlanabilir. Tel Aviv Üniversitesi'nde Müzikoloji eğitimi almış olan Cohen'in müzikal etkileşimleri popüler kültüre dayanmasa da müzikal anlayışını Sudan, Fas, Fransa ve Amerikan müziklerinin popüler altyapısı ile sentezlemiştir. Cohen'in en büyük ilham kaynağı olarak Tunus'un Djerba adasında yaşayan ve okuma-yazma bilmeyen büyükannesini göstermektedir. İsrail'de yaşayan Riff Cohen, 8 yaşından itibaren kendi şarkılarını besteleyip, şiir yazmaktadır. Aynı tarihlerde de şarkı söylemeye de başlamıştır. İsrail'deki hayatına bestekâr, şarkı yazarı ve solist olarak devam etmektedir. Çıkış albümünü 2012 Ağustos ayında İsrail'de yayınlayan Cohen, albümünden bir sene sonrasında yayınladığı "A Paris" adlı single çalışması ve bu single'ın video klibiyle müzikseverlerin dikkatini çekmiştir. Video, YouTube'da bir milyon üzerinde izlenme sayısına ulaşmıştır. Prodüksiyonu da kendisine ait olan albüm 14 şarkıdan oluşmaktadır. Farklı dillerde seslendirdiği bu şarkıların dört tanesi İbranice, bir tanesi Kuzeydoğu Afrika'da Mısır ile Sudan arasındaki bölgede kullanılan yerel dil olan Nubia dilinde ve diğerleri ise Fransızcadır. Cohen'in müzikal anlayışı geniş bir tarz ve tını çeşitliliği göstermektedir. Ritimlerinde duyulan doğuya özgü tınılar, Kuzey Afrika müzikal kültürünün kökenlerinden gelmekte ve Cohen'in sunduğu yepyeni müzikal anlayış ile tutarlılık göstermektedir. Riff Cohen'in harika sahne performansı ve albümü, çeşitli duyguların dışavurumu ve duygusal tecrübelerin kendi müziği içerisinde vücut bulmuş hâli olarak betimlenebilir.

Riff Cohen ve Aylin Yengin

İstanbul'da
Simgemle
birlikte sahne
aldık. Çok
da keyifli bir
çalışma oldu.
Ben "Dan Mon
Quartier"i
Fransızca
söyledim, o da
Türkçesi
"Miş Miş"i.

gençken repertuarım genellikle hüznü şarkılardan oluşuyordu. İnsanlar konserlerimde ağlıyordu.

2013 yılında Besteciler, Yazarlar ve Yayıncılar Derneği'nin Yılın En İyi Çıkış Yapan Sanatçı Ödülünü kazandınız. Hayatınızda / kariyerinizde neler değiştirdi bu ödül?

Ben ödüllere çok fazla inanan biri değilim ya da ödül aldığınız için kariyerinizin tamamen değişeceğini pek düşünmüyorum. Elbette ki tanınmak, kabul edilmek, birilerinin dikkatini çekmek, çalışmalarınızın takdir edildiğini görmek güzel şeyler. Ama ben insanın, kariyeri boyunca kazandığı ödüllere sırtını yaslamaktansa, devamlı çalışması ve üretmesi gerektiğini düşünüyorum. Ancak böyle başarıya ulaşılabilir.

Sahnedeyken inanılmaz bir enerjiniz var, bunu neye borçlusunuz?

Bunu herhangi bir şeye borçlu olduğumu sanmıyorum, enerjik olmak benim doğamda var. Çocukluğumda hiperaktifmişim ve öğretmenim sürekli olarak anneleri okula çağırıp şikâyet edermiş. Ders sırasında bir türlü sıramda oturmazmışım, durmadan masanın üzerine çıkarmışım – beni zapt edemezlermiş. O günden bu güne pek bir değişiklik olmamış anlayacağınız. Hâlâ yerimde duramıyorum.

Ne tür müzikler dinlemekten hoşlanırsınız? Favori şarkıcılarınız kimler?

Size garip gelebilir ama Türk müziği dinlemekten çok hoşlanıyorum. Özellikle Taksim Trio'yu çok seviyorum. Ayrıca 70'lerin Türkçe müzikleri seviyorum. Zaten biliyorsunuz, Türk müzikleri İsrail'de de çok popüler, her yerde özellikle 70'li yılların Türkçe şarkıları çalınıyor. Bunun dışında, albüm yaparken profesyonellerle çalışmamaya gayret ederim, tabii ki bu şekilde çalışınca albümü tamamlamak daha uzun sürüyor. Ama etkilenmemek için albüm yaparken müzik bile

dinlememeye özen gösteririm.

Peki ya şarkı söylemediğinizde, bestelediğinizde ya da sahnede olmadığınızda neler yaparsınız? Ne tür hobileriniz var?

Şu sıralar en büyük vaktimi bebeğim alıyor. Bütün boş zamanımı ona ayırmak istiyorum. Aslında çok fazla seyahat ettiğim söylenemez, ancak genelde turnede olmadığım zamanlarda bütün zamanımı eşim ve çocuğumla geçiriyorum. Bunun dışında çalışmayı çok seviyorum, işimi mükemmelleştirmek istiyorum.

Kocanız da mı müzik işinde?

Hayır, o moda dünyasında. Kendisi İsraili ve üretim için sürekli Türkiye'ye gidip geliyor, çok sıkı çalışıyor. Bunun dışında Paris'e de sıkça seyahat ediyor çünkü Moda Haftasını takip etmek zorunda. Kısa süre içinde markasının büyük başarıya ulaşacağına inanıyorum.

"A Paris" şarkınız, nedense bana Enrico Macias'ın "Toi, Paris tu m'as pris dans tes bras" şarkısını anımsatıyor. Bu şarkıları size yazdıran şey vatan hasreti olabilir mi?

Açıkçası "A Paris"nin önce müziğini bestelemiştim, ardından da annemin şiirlerinden birinin sözlerini ona uyarlamıştım. Annem çok güzel şiirler yazar, ama bütün yazdıkları o zamana kadar çekmecenin bir köşesinde dururdu. Su yüzüne çıkmaları, biraz benim sayemde oldu diyebilirim. Şimdi ise herkes ondan şarkı sözü bekliyor, ben de ona özellikle tembihliyorum, en güzellerini bana saklaması için.

Son olarak, ikinci albümünüzden de kısaca söz edebilir miyiz?

İkinci albümüm "A La Menthe" şimdilik sadece Türkiye ve İsrail'de piyasaya çıktı, henüz diğer ülkelerde yok. İşin aslı iyi bir dağıtım şirketi arayışındayım, henüz bulamadım. Türkiye'de "Dokuz Sekiz Müzik" etiketiyle yayınladı. İçinde farklı dillerde toplam 8 şarkı yer alıyor ve iki tanesine klip çektik bile. Umarım beğenilir. ■

Elegan Panorama

VILLAS

4 MEVSİM BODRUM

Bodrum'da, Bitez Aktur'da hayata geçen Elegan Panorama, Bodrum'un tadını her mevsimde çıkarmanız için, dört mevsim yaşamak üzere tasarlandı. 84-270 m² arasında değişen 50 villa ve projenin üst bölgesinde konumlanan 250-400 m² arasındaki 8 Exclusive villa olmak üzere toplam 58 üniteden oluşan Elegan Panorama, lansman fırsatları ve avantajlarla sizleri bekliyor.

0252 480 0 444
www.eleganpanorama.com

PERSPEKTİF

Suzan Nana TARABLUS

1915'TE
DEDEM
NEREDYDİ?

**AHDE VEFA
RANDEVUSUNDA
DEDELER,
TORUNLAR,
TESADÜFLER...**

Ülke vahşi batıya döndü! (Sanırım... Dünyamız da...)
Kim vatansever – kim vatan haini belli değil!
Hâl böylesine iken...
Karanlık, kapkaranlık bir günün ertesindeyiz...
Ve Ankara'ya gidiyoruz. Ankara'nın kalbine –
Kızılay'a!
Orada.
Tam orada:
İki gün öncesinde gerçekleşen bir patlamanın izlerini
sürüyoruz, grubumuzdan birkaç kişi ile.
Gündelik hani nerdeyse, terör! İntihar bombaları. Her
gün azıyor. Daha da azan dalgalar arasında yaşam
gemimizde ayakta kalmağa çabalıyoruz, dimdik!
Asude bir limanın umudunda...
Âdeta ateşten bir rakstayız, bir mayın tarlasının tam da
orta yerinde.
En büyük kaygımız da çocuklarımız, torunlarımız iken,
yok saymaya çalıştığımız günlerin ertelerini düşünür,
kaygı denizinde boğulmamağa çalışırken.
Aynı zamanda ilahi bir tesadüfmüşçesine...
Dedelerimizi onurlandırmaya gittik, biz torunlar.
O gün, Ankara'da...
Toprağı için...
Vatanı için...
I. Dünya Savaşı'nda, Çanakkale Savaşlarında savaşmış
o dedelerin torunlarıydık!

Ankara'da gerçekleşen terör girişiminin ardından, kurbanları anmak üzere olay yerine gelen bir grup

Koşa koşa adınıyoruz
Ankara'yı. Ziyaretimizin
atar damarına ulaşmak
için: Türkiye Büyük Millet
Meclisi'ne tahsis edilmiş Mustafa
Necati Kültür Evi'ne! Buraya dedemi
onurlandırmaya geldim.
500. Yıl Vakfı Türk Musevileri
Müzesi'nin TBMM işbirliğinde düzen-
lediği "Çanakkale Savaşları, I. Dünya
Savaşı ve Osmanlı Yahudileri Sergisi."
İşte dedem de oradaydı: I. Dünya
Harbi'nde, Galicya Cephesinde bulu-
nan Teğmen Abdullah Abigadol!

**DR. RIFAT ALI BİGA
CEPHESİNDEYDİ,
DR. A. ABRAVANEL İLE...**

Aynen benim gibi... Dedesiyle buluş-
maya gelmiş başka torunlar da vardı,
aynı sergide. Mehmet Ertüzün'e
rastlıyorum dedemin posterinin yanı
başında. "Ben onun torunuyum," di-
yorum, çocuklaşarak – hani olur ya,
küçük torun edasıyla.

"Ben de dedem için buradayım," diyor.
Ve ailesinin zamanlar içindeki seyr-ü
seferini kaleme aldığı "Kalemce Kara-
rınca"^[1] adlı kitabını gösteriyor (Tabii
hâl böyleyken kitabını istiyorum ve
onu hemen imzalatıyorum Mehmet
Bey'e...)

Ve kulak veriyorum, ona:

"İnternet'te Oda TV'nin bir haberinde
ansızın dedemin de aralarında bulunduğu
bir fotoğrafa rastlıyorum. O fotoğrafın
sadece aile arşivimizde, yani bende oldu-
ğunu zannederek. Kitabımdan alındığına
inanıyor ve Oda TV'yi arıyorum. Oda
TV ise, Şalom Gazetesi'nin bir haberini
kaynak gösteriyor. Bunun üzerine, ta-
bii hemen Şalom Gazetesi'ni arıyorum.
Onlar da beni 500. Yıl Vakfı Müzesi'ne
yönlendiriyorlar. Ve müze yetkilisi Emel
Hanım duruma açıklık kazandırıyor:
Emel Benbasat söz konusu fotoğrafın
onlara Dr. Abravanel Ailesi'nden intikal
ettiğini belirtiyor."

Ve o fotoğrafın yanına gidiyoruz,
birlikte. Dr. Abraham Abravanel'in
bulunduğu... O bir Çanakkale gazisi.
İstiklâl Madalyası sahibi^[2] ... Aynı
çerçevenin içinde bulunan Mehmet
Ertüzün'ün dedesi, Dr. Rifat Ali! Kuv-

Mehmet Ertüzün Nana Tarablus'a fotoğraflardaki dedesini anlatıyor

Dr. Rifat Ali 5. Ordu, 1. Menzil Hastanesi, Biga'da, Dr. Abraham Abravanel önde sağda beyaz önlüklü, hastasına doğru eğilmiş... Yıl 1915.

Mehmet Ertüzün: "...Dedem Dr. Rifat Ali'nin 1915 tarihli beygir çeker ambulans önündeki Gelibolu cephesi fotoğrafının da unutulmasını istemiyorum." (Mehmet Ertüzün Arşivi)

İstiklal Madalyası sahibi Dr. Abraham Abravanel

Osmanlı Yahudileri I. Dünya Harbi'ni, ülkelerinin ve "geleceklerinin mahvolması" olarak algılamışlardı. Yüzyıllardır askerlik bile yapmamış olan Osmanlı Yahudileri, kendilerini 400 yıldan beri kucaklayan devletin bu savaştan hasarsız kurtulabilmesi için cepheye de gitmişler, cephe gerisinde de hizmet etmişlerdi.

vetle muhtemel ki Dr. Abravanel ile arkadaşlar. Aynı savaşın, aynı cephesinde, aynı meslekte, aynı yaralıların çevresinde buluşmuş poz verirken... O ânı tarihe mal ederken. Biga'da. 1915'te.

Kitabında şöyle yazıyor Mehmet Bey, "...dedem Dr. Rifat Ali'nin 1915 tarihli beygir çeker ambulans önündeki Gelibolu cephesi fotoğrafının da unutulmasını istemiyorum."

Dr. Rifat Ali, babasının babası, 1895 doğumlu. Hicrî: 1311'de! Babası Kazdağı (İda) Yörüklerinden Mehmet Ali. Annesi Bulgaristan'ın Loğça vilâyetinden...

Ve şöyle devam ediyor satırları: "O dönemi yaşayanların yazgısı bu, önce Osmanlı Devleti'ne hizmet, sonra da Türkiye Cumhuriyeti Devleti'ne." Çanakkale Savaşı esnasında... "Henüz yirmi yaşında... Eski adıyla Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane, 1908'den sonrasında Dariülfünun'a bağlanarak fakülte olup, ardından da Haydarpaşa'daki yeni binasında birleşik adıyla Tıp Fakültesi diye

ve hekimlik yaşamının ilk ciddi imtihanında...

"Osmanlı merkezî idaresinin talimatıyla bir tıp öğrencisi olarak o da cephede. Vapurla Gelibolu'ya intikal ediyorlar. Vatan savunması bu kadar kolay değil, İstanbul'dan Erkek Lisesi öğrencileri nasıl cephe önlerinde kıran kırana çarpışıyorlarsa, cephe gerisinde de İstanbul Tıp Fakültesi öğrencileri onlara şifa bulma çabasındalar."

"Dr. Rifat Ali Çanakkale Muharebeleri boyunca Hipokrat yeminine son derece sadık kalıyor. Yaralıları sahra hastanesinde tedavi edilemeyecek derecede ciddi olanlarının Gelibolu'dan tahliyesi ve nispeten donanımlı birimlerde tedavi edilebilmeleri için yapılan bütün çalışmalara bizzat katılıyor.

...Şirket-i Hayriye'nin vapurları, irili ufaklı istimbolter ve çatanalar neredeyse bir yıl boyunca Marmara Denizi'nin İstanbul - Gelibolu güzergâhında durarak biliyor."

anılacak okulun talebelerinden." "Ortalık kan ve barut. İtilaf devletleri olanca güçleriyle deniz, kara ve havadan şiddetli taarruzdalar. Fransa, İngiltere ile yanlarında Yeni Zelanda, Avustralya gibi Pasifik güçleri bir yana, İngiliz Koloni ordusuna tüfekli birlikleri olarak katılmış Nepal asıllı Gurkalar bile Gelibolu'dalar." Dr. Rifat Ali seyyar hastanede görevli

TEĞMEN DEDEM GALIÇYA CEPHESİ'NDEYDİ

Kitabını imzalatırken, Mehmet Ali Ertüzün, sergi açılış gününü “inanılmaz tesadüflerin yaşandığı” gün olarak nitelendiriyor. Bütün tesadüfler gerçekleşirken “inanılmaz” olurlar ya... Böylesi bir tesadüf işte!

Benim dedem, Abdullah Abigadol da aynı tarihlerde doğdu. Osmanlı'nın bambaşka bir eyaletinde... 1897'te, Halep'te. Hicrî: 1313'te! Babası Murat Mordehai, Halepli Yahudi bir eczacı. Annesi çocuklarının aydınlanması, eğitilmesi için Fransa'dan yola çıkan idealist bir öğretmen^[3], Juliette: Annemin babaannesi ve tabii ki adaşı! Dedem Abdullah, çalışkan... Pırıl-pırıl bir zekâ... Hırslı.

Bilim alanlarına ilgi duyan bir genç oluyor. Hayâli tıp okumak, aynen Mehmet Bey'in dedesi Rıfat Ali gibi... Abdullah annesini çok genç yaşta yitirdi. Babası Murat (Mordehai) da tekrar evlenince tabiatıyla çocuklar çoğaldı... Abdullah üvey anneden haz etmeyince gencecik, leyli olarak okumak üzere Bağdat'a gitti. Çocukluk ile gençlik yıllarının en güzel anılarını Bağdat'ta yaşadı, Abdullah. Konuşurken Halep'ten değil de, hep Bağdat'tan söz ederdi. Bizler de onu daima “Bağdatlı” bildik!

Orada, ordu kadrosu çerçevesinde de tıp eğitimine ulaşmayı hedeflerken Osmanlı Ordusuna katıldı. Orada ailesinin karşılayabileceğinden daha kaliteli bir öğrenim görmeyi kararlaştırdı. Subay adayı olarak 13 yaşına kadar Bağdat'ta okuduktan sonra Abdullah Abigadol İstanbul'a yollandı. Bağdat'tan İskenderun'a deve sırtında gelmişler. Orada ilk kez “deniz” görmüşler. Şirket-i Hayriye'nin vapurlarıyla İstanbul'a gelmişler. İstanbul'da Abdullah, Kuleli Askerî İdadî'sine (Lisesi'ne) “Bağdatlı gelecek vadeden parlak bir öğrenci” olarak girişini yaptı... Kuleli Askerî Lisesi'ne zabıt adayı olarak giren Abdullah, okulunu bir “Osmanlı Subayı” olarak tamamladı. Ne var ki, hedeflediği “tıp fakültesi” iken, yaşadığı coğrafyanın tarihsel gelişiminde kendini I. Dünya Harbi'nde buldu. Romanya'da Galiçya Cephesi'nde. “Mütercim Zabıt” olarak... Dedem Galiçya Cephesi'nde Osmanlı Ordusu'nun 15. Kolordusu'na neferle-

Suzan Nana Tarabulus, dedesi Teğmen Abdullah Abigadol'un fotoğrafına ayrılmış sergi köşesinde.

rinin başına geçip I. Dünya Harbi'ne katıldığında 20 yaşlarında, yakışıklı bir subaydı; doktor olmayı onca istemesine karşın! Teğmen Abdullah birliğiyle, Temmuz 1916'dan itibaren yaklaşık 30.000 asker, her tabur bir tren katarına denk gelecek şekilde, trenle yola çıkarıldı. Eylül 1916'da intikal tamamlanmıştı. Görev yeri olan Oltaniçe'den ayrılışına denk gelen o günlerin kaydını dedemin daktiloda yazdığı kendi ‘Hâl Tercümesi’nden (özgeçmiş) naklediyorum: “28 Kanunievvel 1332'de [Ocak 1917] (Bulgaristan) Şumni'de yeni teşekkül eden [kurulan] 15. Depo Alayının müstakil 3. Taburunda, Tabur Yaveri, Alman Merkez Kumandanlığı İrtibat Zabıtlığı ve taburun muhtelif hidematında [hizmetlerinde] bulundum.” Bölgeden çekilirken Osmanlı, İstanbul'a avdet Mart 1918'de idi. Abdullah İstanbul Merkez Muhafız Taburu 4. Bölüğü'nde göreve başladı –Teğmen olarak. Savaş ertesi Abdullah, İstanbul'a döndüğünde önce askerlikle vedalaştı! Sonra da doktor olma hayâllerleriyle... Onun yerine kolonya ve sabun üretimine başladı. İşine dört elle sarıldı. Temin edebildiği bütün kitapları inceleyerek okur, sabahına da deneyler yaparak ürünlerini geliştirmeye çalışırdı.

TABİP YÜZBAŞI H. BENSUSEN ÖZGÜN ÇANAKKALE'DEYDİ

Orada... Çanakkale Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Yahudileri Sergisi'nde... Büyük büyük dedesini onurlandırmaya gelmiş, Aslan

Kam. Yazar – şair Berta Bensusen Özgün'ün^[4] torunu o! Aslan Kam da elinde anneannesinin kitabıyla gelmiş – “Yedi Nesil Öncesinden Günümüze Yolculuk” adlı kitabı...

Aynı... Mehmet Ertüzün'ün kaleme aldığı kitabı gibi, ailesini anlatan... Berta B. Özgün ailesinden dem vururken... Anneannesi Benvenuta'nın (1856 doğumlu) İsveç'ten Çanakkale'ye gelen Ruso ailesinden olduğunu, çok küçük yaşta evlendirilip üç erkek çocukla dul kaldığında sadece yirmi iki yaşında olduğunu; ikinci evliliğini de döneminin ünlü ve hayırsever bir insanı olan İstanbullu Dr. Nesim Karidi ile yaptığını. Bu evlilikten doğan ilk çocuk Berta B. Özgün'ün annesi (doğumu Bayramiç, 1895).

Dede Nesim Karidi, 1896'da Yanya'da Dömeke Savaşı'nda yer alır. Berta B. Özgün'ün babası, H. Bensusen Özgün^[5] 1883 Tekirdağ doğumlu, zahireci bir ailenin dokuz çocuğundan beşincisi. Orada Alliance Israélite Universelle Mektebi'nde okumuş. Aynen... Dedem Abdullah gibi... Rüştüye'yi ve İdadî'yi Edirne Lisesi'nde bitirdikten sonra doktor olmak istediğinden İstanbul'a giderek 1908'de tamamlayacağı, yıllar boyu Anadolu'nun birçok yerinde “Hükümet Doktoru” olarak bulunmasını sağlayacak Haydarpaşa Tıbbiye'ye kaydolur.

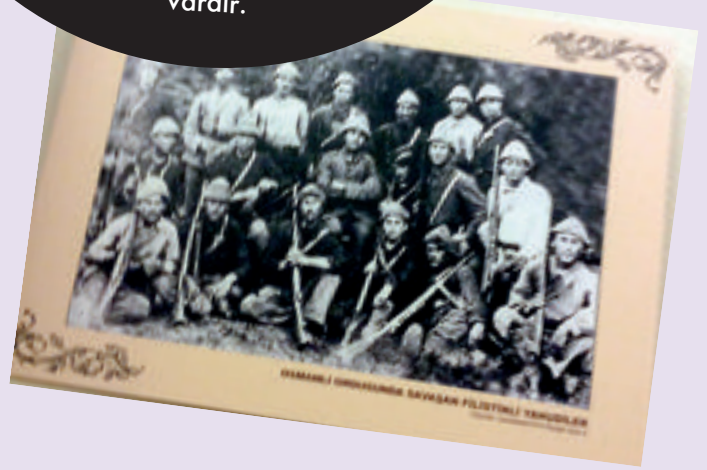
Babası hakkındaki anlatıya Berta B. Özgün'ün kaleminden ulaşıyorum: ^[6] “Babam Balkan Harbi'nden sonra çıkan I. Dünya Savaşı'nda Çanakkale'de idi. (1915

ÖLDÜRDÜĞÜ ADAM

O ve ben karşılaşmış olsaydık
Eski bir barda
Oturur ıslatırdık biraları sırayla!
Ama piyade erleriydik,
Karşı karşıya kaldığımızda,
Ateş ettim ona, o da bana
Ve öldürdüm onu kurşunumla
Öldürdüm onu çünkü -
Çünkü düşmanımdı benim,
İşte öyle; düşmanımdı tabii;
Apaçık ortada; ama
Askere yazılmıştı, belki,
Öylesine yani - benim gibi -
İşsizdi - tuzaklarını yeni elden
çıkarmış
Başka neden yoktu ki,
Ne garip ve ilginç şu savaş!
Ateş ediyorsun adamın tekine
Bir meyhanede karşılaşsan,
İçki ısmarlayacak yerde
Thomas Hardy (7)

VATANPERVER GAYRİ-MÜSLİMLER (10)

Osmanlı Teşkilatı Mahsusası'nın başında bulunan Eşref Kuşçubaşı der ki: Şu gerçeği tarih önünde tekrarlamak isterim; Osmanlı İmparatorluğu'nun sınırları içinde yaşayan bütün Rumlar, Ermeniler, Yahudiler asla hain değillerdir. Aralarında öz ve halis Türk kadar bu topraklara bağlı, hatta bu topraklar için seve seve ölecek insanlar çıkmıştır. En nazik ve buhranlı günlerde birçok Ermeni ve Rum vatandaşlarımızdan, en vatanperver Türkleri gıpta ettirecek yakınlık görmüşüzdür... Bu, ahlak sahibi kadirşinas insanlar bizlerle beraber gülmüş, beraber ağlamışlardır. Malta sürgünleri içinde Rumlar, Ermeniler, Yahudiler vardır.

ASKERLİK VE VATAN SAVUNMASINDA OSMANLI YAHUDİLERİ (8)

Osmanlı'da gayrimüslimler, zimmîler, askerlik hizmetinden muaf tutulmuştu. Onun yerine, İstanbul ile kutsal yerlerde oturanlarla din adamları ve yoksullar, devlet hizmetinde bulunmuş bazı aileler ve padişah beratları ile bu verginin muaf sayılanları dışında, eli silâh tutabilecek durumda olan erkekler cizye (haraç-ı reis) adında bir baş vergisi öderlerdi. İkinci Viyana Konferansları arifesinde, 7 Mayıs 1855 Tarihli bir İrade-i Şahane ile cizye kaldırıldı. Askerlikten muaf olmak isteyenler ise 1861 yılında, önce İane-i Askeriye, sonra da Bedeli Askeri olarak adlandırılan bir tür savunma vergisi ödemeye tabi tutuldu. Ancak bu karar tam uygulanamadı ve yalnız hekim ve eczacılar orduya kabul edilerek görevlendirildi.

Yahudilerin kutsal kitabı Talmud'da "dina de malhuta dina" (yaşadığın ülkenin kanunu senin kanundur) diye bir hüküm mevcuttur. Bu hüküm uyarınca, Nisan 1893'te, Ruhani Meclis üyelerinin imzalarını taşıyan ve Yahudilerin de askere alınmasını arz eden bir belgeyi II. Abdülhamid'e sunan Hahambaşı Kaymakamı Moşe Levi'ye Sultan, "Saray'ın kapıları size ve her Yahudi'ye her zaman açıktır" diyerek iltifat etti. Ne var ki, Vükela Heyeti (9), politik açıdan zamanın uygun olmadığına karar verdi. Hahambaşı Hayim Nahum Efendi, Yahudi Milleti'nin vatanına bağlılık ve sadakatinin göstergesi olarak, girişimlerde bulundu.

Çalışmaları sonucu 7 Ağustos 1909 tarihinde bedel kaldırılarak askerlik, o güne kadar bu göreve tabi olmayanlar dâhil herkes için zorunlu hale getirildi. İstanbul Uzunçayır Yahudi Mezarlığı'nda, vatanlarını savunurken yaşamlarını yitiren Yahudi toplumuna mensup askerlerin yattığı bir şehitlik ve anma anıtı mevcuttur. 2011 yılından beri her 18 Mart günü mezarlıkta anma ve dua töreni düzenlenmektedir.

Filistinli Yahudi erler Bostancı kışlasında

Filistinli Yahudiler karavana önünde

ÇANAKKALE CEPHESİNDE SAVAŞANLAR (11)

Çanakkale Cephesi'nde İngilizler 410 bin, Fransızlar 79 bin olmak üzere toplam 489 bin askeri savaş alanına sürdüler. Bu askerlerden İngilizler 205 bin, Fransızlar 47 bin zayıat verdiler. Toplam zayıat 252 bin kişidir. İngilizlerin zayıat oranı yüzde 50, Fransızların ise yüzde 59,9'dur.

Osmanlı İmparatorluğu Çanakkale Cephesi'ne yaklaşık 500 bin asker göndermiştir. Bu askerlerden 57.084'si savaş meydanında şehit düştü. 20.297'si ise hastanede hayatını kaybetti. Hayatını kaybedenlerin toplam sayısı 77.381'dir. Yaralanan askerlerin sayısı 97.864, hava değişimi verilenlerin sayısı 7.084 ve hastaneye sevk edilenlerin sayısı 14 bindir. Yaralanan, hava değişimi verilen ve hastaneye sevk edilen askerlerin toplamı 118.948 kişidir. Çanakkale Cephesi'nde esir düşenlerin sayısı ise 11.178'dir. Bu verilere göre zayıat oranı, yüzde 41,63'dir. Şehit olanların (hastanede hayatını kaybedenler dâhil) oranı yüzde 15,47, yaralananların (hastaneye sevk edilen ve hava değişimi alanlar dâhil) oranı yüzde 23,78, esir düşenlerin oranı ise yüzde 2,38'dir.

Çanakkale Cephesi'nde Osmanlı Ordusunda Müslim (Türk, Arap, Çerkez, Abaza, Laz, Kürt, Pomak, Çingene...) askerlerin yanında imparatorluğu oluşturan gayrimüslim askerler de (Ermeni, Rum, Yahudi, Süryani, Keldani...) savaştılar. Bu da doğal bir şeydir. Çünkü Osmanlı bir imparatorluktu. Bunu unutmamak gerekir.

ANAFARTALAR KUMANDANI MİRALAY MUSTAFA KEMAL NE DEDİ?

"Unsur-u hâkim olan Türklerle tevhidi mukadderat (kader birliği) etmiş sadık bazı unsurlarımız vardır ki, bilhassa Museviler, bu millete ve bu vatana sadakatlerini ispat ettiklerinden, şimdiye kadar müreffehen imrar-ı hayat (hayat sürmek) etmişler ve bundan böyle de refah ve saadet içinde yaşayacaklardır." (İzmir İktisat Kongresi, 2 Şubat 1923) Serdarı Ekrem ve Harbiye Nazırı İzzet Paşa: "Her hususta Yahudi askerlerimizden fevkalade memnun olduk."

Aslan Kam büyükbabasının fotoğrafının başında

Temmuz – Ağustos ayları). Anafartalar Savaşı'nın en şiddetli geçen mevkiinde çadır hastanesinde binlerce yaralı tedavi etti.(...) Tabur imamı ile aynı çadırda sabah bekler, uyuyamazlardı. İngiliz uçaklar tepelerinde uçarken toprak altında kazılan sığınaklara girerlerdi."

(Kendi ifadesi ile ve bıraktığı belgelerde açıkladığı gibi):

'Harp Umumide Temmuz 1331 (1915) tarihinde Çanakkale'de iki ay; 1332'de (1916) Kürdistan-Çapakçu Cephesinde; 1333'te (1917) Acemistan'da, 1334'den terhisine kadar Musul Civarı, Nusaybin'de; İstiklal Harbi'nde Ezine Cephesinde 8 Temmuz - 7 Ağustos 1339 arasında – Mükellef İhtiyat Yüzbaşı olarak.

Harp Umumide harp madalyası ile taltif edildim.'

MORİS LEVİ'NİN DEDESİ, ÇANAKKALE GAZİSİ MOİZ LEVİ

500. Yıl Vakfı Müdürü Moris Levi'nin "Bu Fakir Dünya"^[12] adlı kitabında yer alır, dedesinin öyküsü:

Bir gezideler... Nesline hürmeten aynı adı taşıdığı büyükbabasının savaştığı yere gider, babasıyla. Babası der ki, "babam aynı yerde can pazarındaydı..." Büyükbaba Moiz için "düşman" çokça kullanılan bir sözcüktü.

Ve öyküde anlatı şöyle sürer: "Aslında bir tane bile canlı düşman askeri görmemişti Moiz bütün savaş boyunca. Düşman olan sanki kendi vücudu idi ona. Kilolarca tartan çantasının büktüğü sırtı, postalların kanattığı ayakları en büyük düşmanlardı ona sorulursa. Bir de obüs mermileri. Gemilerden sabah erken ışıklar saçarak, ıslık çalarak gelip geçen mermiler. Ne ka-

dar da küçülür ve büzülürlerdi o mermiler geçerken. Elinde olsa yumruk gibi ufalar, miğferin içinde kaybolurdu Moiz.(...) Daha da ileri gitme komutu beklenirdi. Bu komutun deniz ile onlar arasına sıkışmış düşmanla göğüs göğüse vuruşmak demek olduğunu bilirler ve için için ürperirlerdi. Bazen "süngü tak" emri bile geldiği olurdu. Ve sonra saatler süren tedirgin bir bekleyiş yaşarlardı. (Arkadaşı) Nesim sürekli mırıldanır dururdu yanında, devamlı dua ederdi. Moiz ise gözlerini kapar kendi iç dünyasında bir yerlere giderdi. (...) Ön siperlerde "ileri" emrini beklerken bir sabah üstlerine mermi yağacağını bilirlerdi askerler. Siperleri geri almak için gemiler üzerine yağdıracaklardı obüs mermilerini. İşte böyle bir sabah yaralandı Moiz. İlk mermiler atılır atılmaz hedefin kendi buldukları yer olduğunu anlamışlardı.

(...) Sonra her mermi geriden ileriye doğru biraz daha onlara doğru gelmeye başladı. Nesim ile bakışları karşılaştığında "beklenen gün"ün geldiğini anladılar. (...) Ve sonra bir obüs mermisi tam siperin ortasına düşüverdi... Bir süre çırpındı üstündeki ağırlığı savurmak için Moiz sessizliği duyana dek.

Kendine geldiğinde üzerindeki ağırlığın Nesim'in cansız bedeni olduğunu anladı. Cesedi itti ve doğruldu. Etrafı cansız vücutlarla doluydu ama o yaşıyordu. Ne yapmıştı ki Nesim'den daha fazla yaşamak için?"

Dede Moiz Levi'nin bacağına bir şarapnel parçası isabet etmişti. Çorlulu Hayim ona doğru yaklaşırken...

- "Moiz andestaz (Neredesin Moiz?)

- Aki (burada) Hayim tam önündeyim

- Göremiyorum Moiz gözüm çamurlu göremiyorum"

Göremezdi çünkü Hayim kanlar içindeydi ve bir ağıt yaktı Çorlulu...

Moris Levi dedesi Moiz Levi'yi anlatırken

- "Moiz, Moiz nosto viendo" (Moiz, Moiz görmüyorum) diye...

İstanbul'a geldiğinde muhakkak gezmenizi önerdiğim Türk Musevileri Müzesi'nin girişimi, Çanakkale Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Yahudileri Sergisi'nin Küratörlüğünü yapan Metin Delevi'yi satırlarımın arasından selâmlar ve gönülden kutlarken... Serginin broşüründeki, "Bastığın yerleri 'toprak!' diyerek geçme, tanı" dizesini vurgulamak istiyorum – Tanımak! Toprağı! Ve Vatanı!

[1] Mehmet Ertüzün; "Kalemce Kararınca"; Ürün Yayınları; Nisan 2014

[2] Dr. Abravanel

[3] Alliance Israélite Universelle Okulu, Halep'te bir Yahudi-Fransız kuruluşu, iyi aile çocuklarının çoğunun gittiği...

[4] Berta B. Özgün (Brudo), 1926 İstanbul doğumlu. Yazar - şair - çizer.

Eserleri : "Berta'nın Şiirleri", "Beşyüzyıl Destanı" (Şiirler, deyişler, destanlar), "Diyojen" (Karikatür albümü) "Yedi Nesil Öncesinden Günümüze Yolculuk" Anılar, Belgeler, Resimler.

[5] "Yedi Nesil Öncesinden Günümüze Yolculuk" Anılar, Belgeler, Resimler; Sayfa 27.

[6] Dr. H. Bensusen'i yine kızı Berta anlatıyor: "Öbür adı "Musevi Doktor idi...) Soyadı Kanunu çıktığı zaman Çanakkale'nin nüfus müdürü babama, "Siz mümtaz bir insansınız, müsaade edin ve size ÖZGÜN soyadını vereyim" demiş. Babam da kim bilir kaç yüz senedir taşıdığı Bensusen (Sus Oğulları) anlamındaki soyadının yanına ÖZGÜN soyadını onur ve mutluluk duyarak yazdırmış.)

[7] Thomas Hardy (1840 – 1928) İngiliz yazar – şair. Konu olan şiir 500. Yıl Vakfı Sergisi broşüründen alıntıdır.

[8] Türk Musevileri Müzesi'nin girişimi olan "Çanakkale Savaşları, I. Dünya Savaşı ve Osmanlı Yahudileri Sergisi" broşüründen (Kaynak: Naim A. Güler; "Toplumsal Yaşamda Türk Yahudileri"; 2012)

[9] Heyeti Vükela: 2.Mahmut'un kurduğu günümüzde bakanlar kurulu olarak adlandırılan sistemin basit bir modeli. II. Mahmut'tan itibaren Osmanlı merkez hükümetine verilen isim.

[10] "Çanakkale Savaşlarında Osmanlı tebaası herkes din farkı gözetmeden vatan için savaşmışlardır"; Makale; Yrd. Doç. Dr. Mithat Atabay; <http://www.salom.com.tr>

[11] "Çanakkale Türkiye Cumhuriyeti'nin Önsözüdür"; Makale; Cüneyt Diler; www.bendeyazarim.com

[12] Moris Levi; "Bu Fakir Dünya"; Gözlem Gazetecilik A.Ş., Öyküler; 11.09.1993 Söz konusu öykünün adı: "Nostro viendo (göremiyorum)"

Gala
Lansman
Açılış

Babyshower
Bar Mitsva
Bat Mitsva

BT
events

Düğün
Nişan
Bekarlığa Veda

btevent

bteventsistanbul

Cumhuriyet Caddesi No:197, Sabır Apartmanı K:2 D:2 Harbiye, İstanbul
Tel: 0(212) 296 97 07 e-mail: info@btevents.com.tr www.btevents.com.tr

SÖYLEŞİ

Elda SASUN

İKSV'nin konuk jüri üyesi

LIORAS

*İKSV tarafından düzenlenen
35. Film Festivali'nde
uluslararası jüri olarak
davet edilen Lior Ashkenazi
ile festivalin kapanış ve
ödül törenlerinin yapılacağı
akşam Pera'da buluştuk. Lior
Ashkenazi tüm sadeliği ve
rahatlığıyla karşımızdaydı.
Sıcacık bir tebessümle
istersem söyleşimizi Ladino
dilinde yapabileceğimizi
söyledi. Anne ve babası
İstanbul kökenli
olduğundan, doğduğu
günden beri Lior'un evde
ana lisanı İbraniceden önce
Ladino olmuş. Kendisine
her şeyi anlamama rağmen
söyleşi için İbraniceyi tercih
edeceğimi anlattım...*

ÇOCUKLUĞUMUN DİLİ LADİNO

Ailen İstanbul'dan ne zaman ayrıldı? Türkiye ile ilişkini bizimle paylaşır mısın?

Sefarad kökenli bir anne ve babanın çocuğu olarak dünyaya geldim. Ailem 1964 yılında İsrail'e göç etti. Ramat Gan'da Irak, İran ve Türkiye göçmenlerinin yaşadığı bir semtte büyüdüm... Biz evde her zaman Ladino konuştuk, ana dilim Ladino...

Türkiye kökenli olman çocukluğunu nasıl etkiledi?

Çocukken herkes gibi bir çocuk olmak istersiniz, herkesin konuştuğu lisanı konuşmak istersiniz. Hâlbuki bizim evde İbranice konuşulmazdı ve bu farklılık o zaman için beni çok rahatsız ederdi. Diasporayı çağrıştıran bir histi, kendimi hep 'ole hadaş' yani muhacir gibi görmeye devam ediyordum ve öyle de sayılıyorduk. Tabii ki şimdi bu duygularım değişti. (gülüşmeler)

TEL AVİV'DE BİR DİASPORA ÇOCUĞU GİBİ HİSSETMEK

Aktör olma isteği nasıl doğdu? Bildiğim kadarıyla aktörlüğe ilk sinemada değil tiyatrodan başladın.

Evet doğrudur. Beit Zvi Acting School'da aktörlük eğitimi aldım. Aktörlüğe ilk tiyatrodan başladım. İlk kez bir filmde oynamam birkaç sene sonra gerçekleşti.

Tarzan ve Pocohontas filmlerinin seslendirmesinde Lior Ashkenazi olduğunun farkına vardım.

Evet, (yine kocaman bir gülümseme) birçok filmde sesim var...

'Hatuna Meuheret/Geç Düşün'deki performansınla sinema oyunculuğu kariyerin hız almış. Bize biraz bu filmde bahsedersin mi?

Geleneksel toplumlardaki evlilik anlayışını trajikomik taraflarıyla ele alan İsrail-Fransız ortak yapımı 'Hatuna Meuheret', Gürcistan asıllı bir ailenin biricik oğullarını evlendirme çabasını anlatıyor. Zaza rolündeydim. Zaza, eğitilmiş, kültürlü ve ailesine göre artık evlilik yaşı gelip de geçen genç bir adamdır. Aile bağlarına oldukça önem veren ebeveynlerinin münasip gördüğü bir gelin adayıyla baş göz edilmek istenen Zaza'nın planlarında görücü usulü evlilik yoktur. Büyük bir tutkuyla bağlı

LIOR ASHKENAZI kimdir?

Annesi-babası İstanbullu olan Lior Ashkenazi, İsraili sinema ve tiyatro oyuncusudur.

Prömiyerini Cannes'da

yapan 'Hatuna

Meuheret / Geç

Evlilik' filmindeki

performansı ile

kısa sürede İsrail'in

en önemli sinema

yıldızı oldu. 2011'de

Joseph Cedar'ın

Cannes'da senaryo

ödülünü kazanan

'Hearat Shulayim /

Dipnot' filmindeki

rolüyle büyük övgü

topladı ve bu filmdeki

performansı ile

Asya Pasifik Sinema

Ödüllerinde

adaya gösterildi.

Bu iki filmdeki

performanslarıyla İsrail

Sinema Akademisi

ödülleri iki kez

En İyi Erkek Oyuncu

seçildi. Richard Gere

ile oynadığı Joseph

Cedar'ın son filmi

'Oppenheimer

Strategies'in

çekimlerini yeni

tamamlayan sanatçı,

Eytan Fox'un 2004

Berlin Panorama

bölümünün

açılışını yapan 'Walk

on Water'daki

performansının yanı sıra, İsrail'de

yayınlanan TV dizisi

'In Treatment'daki

rolüyle de

tanınmaktadır.

olduğu, iki çocuklu bir kadın olan Judith (Ronit Elkabetz), Zaza'nın âşık olduğu yegâne insandır. Zaza'nın ailesinin de bu duruma müdahil olması, Zaza ve Judith'in ilişkilerini sınavarak geleneksel aile yapısının güçlüklerini yansıtır. Zaza ailesinin tek evladı. Genç adamın tercihini değiştirmesi için baskı ve tehditlere başvuruluyor. Filmin finalinde ailenin istediği oluyor, istenilen şekilde bir gelin ile toplum önüne çıkılıyor... Dover Kosashvili'nin, aile ve evlilik kavramlarını genç bir adamın yaşadıkları üzerinden anlattığı filmi 'Hatuna Meuheret', 2001 Cannes Film Festivali'nin 'Belirli Bir Bakış' bölümünde gösterilmişti.

Aktör olarak çeşitli ödüllerin de var... 'Lalehet Al Ha Mayim/Suyun Üzerinde Yürümek' filminde senenin en iyi aktör ödülüne layık görüldün.

Evet, birkaç ödül aldığım film var. Üstlendiğim rollerin her birinde rolümü daha iyi benimsemek için konuyla ilgili ciddi bir çalışma yaparım. Talmud talebesini canlandırdığım rol için Kudüs İbrani Üniversitesinden bilgi desteği istedim. Araştırmalar yaptım, konuyla ilgili yazılar okudum, rolümü çok ciddi çalıştım. Hiç bilmediğim bir dünyayı öğrendim, keşfettim.

Oynadığı bir filmde

Lior Ashkenazi, Joseph Cedar'ın filminin tanıtımı için Cannes'da

YENİ HEDEFİM YÖNETMENLİK

Mesleğinde kendini buldun mu?

Mesleğimde mutluyum, sürekli gelişmeyi, yeni açılara dönüşmeyi seviyorum. Son yıllarda sadece aktörlük yapmıyorum, film yönetmenliğini de seviyorum ve şimdilerde kendi filmimi yönetiyorum.

Yönetmenliğini yaptığın filmin konusu nedir, sorabilir miyiz?

Konu sanatçılar arasındaki aşk ilişkilerini irdeliyor ve sanat dünyasında çift olabilmenin mümkün olup olmadığı sorusunu işliyor. Bir yerde sanatçının biraz da kendini aramasını anlatıyorum.

Birzandan ödül törenine katılacağın İKSV Film Festivali jürisinde yer alman nasıl gerçekleşti?

İstanbul Film Festivali'nin 35 yıllık bir okul olduğunun altını çizen İKSV Genel Müdürü Görğün Taner tarafından jüri üyesi olmak üzere davet edildim. Uluslararası bir film festivali niteliğinde olmasından dolayı, beni de bu kapsamda davet ettiler. Böyle uluslararası bir festivale İsraili olarak katılmak, bence çok önemli... Nisan ayı içinde bu kadar gergin geçen bir terör haftasına rağmen sanat ve film-

ler aracılığıyla dayanışma göstermenin büyük önem taşıdığı-
nı düşünüyorum.

Dergimizi ve gazetemiz Şalom'u tanıyor musun?

Tabii ki, annem Şalom gazetesinin abonesi, postayla evine her hafta ulaşıyor. Dolayısı ile ben de gazeteyi görüyorum.

Bu arada, duyduğuma göre, İstanbul'a gelirken annenin senden alışveriş istekleri olmuş...

Evet... (gülüşmeler) Bana uzun bir liste hazırladı; çalı fasulyesi, kolonya ama PEREJA olmalı, başka kolonya sevmiyor. Annem Viktorya 86 yaşında... Leblebi ve tabii ki eski kaşar peyniri de istedi.

O zaman sana iyi alışverişler diliyoruz...

Akşam yaklaşmış Lior Ashkenazi'nin törene gitme vakti gelmişti. Odasına çıkıp siyah takımını giydikten sonra jüri görevini icra etmek üzere onu almaya gelen arabayla Haliç Kongre Merkezine doğru yola çıktı.

Seneler sonra Hülya Koçyiğit, Türkan Şoray, Perran Kutman'ı da görme fırsatını bulduğum İKSV Uluslararası Film Festivali'nin kapanış ve ödül töreni gecesinde, Lior Ashkenazi ödül alan filmlerden birini takdim etmek üzere sahneye davet edildi. "Yıldızların Altında" şarkısı bu geceye çok uyum sağladı... ■

Elda Sasun ve Lior Ashkenazi

Vedat Eskinazi ile Amazonlar'da balık avı

VEDAT ESKINAZI BALIKÇILIĞA GÖNÜL VERMİŞ BİR MACERAPEREST. BU MERAKI ONU DÜNYANIN EN EGZOTİK VE ÜCRA KÖŞELERİNE GÖTÜRÜRKEN, ONA GİTTİĞİ YERLERDE İLK TÜRK OLMA GURURUNU DA YAŞATIYOR. SÜRDÜRÜLEBİLİR BALIKÇILIK KONUSUNDA OLDUKÇA HASSAS. RESİMLERDE GÖRDÜĞÜNÜZ O DEVASA BALIKLAR YALNIZCA FOTOĞRAFLANMAK İÇİN AZ BİR SÜREYLE SU YÜZÜNE ÇIKIYORLAR. FOTOĞRAFLAR DA ONUN BİR NEVİ MADALYALARI OLUYOR. HERKESİN BİR TUTKUSU OLMASI GEREKTİĞİNE İNANIYOR VEDAT. ONUNLA BU TUTKU YOLCULUĞUNA İSTER BU SAYFALARDA ÇIKIN İSTER HAKİKATEN KENDİNİZİ VEDAT'A TESLİM EDİN. MADAGASKAR VE AMAZONLAR SİZLERİ BEKLİYOR.

● ***Vedat balık merakın senin dünyanın dört bir tarafında sürüklüyor. Ama bu sefer çitayı yükselttin ve iki hafta Amazonlardaydın. Fırsattan istifade bizi de oraya götürmeni rica etsem?***

Amazon'da balık avlamak tüm sportif balık avı yapan ve bu konuya tutkusu olan kişilerin hayalidir diye düşünüyorum. Amazon'da zaman geçirmek, muhteşem doğasını görmek, inanılmaz güzellikte balıklar yakalamak ve bunu yapan ilk Türk balıkçı olmak muhteşem bir duygu. Bu turun en büyük özelliklerinden bir tanesi Amazon nehrinde yüzen bir evde kalıyorsunuz. Evin dört odası, ufak bir yemek salonu ve mutfuğu var. Odalar iki kişilik ve çok konforlu. Medeniyetten çok uzaklarda, elektriğin ve hiç bir iletişimin olmadığı bir ortamda sadece doğa, vahşi hayat, sizi bekleyen muhteşem güzellikte balıklar...

Bundan başka ne isteyebiliriz ki? Zaten bunun için bu uzun ve macera dolu yolculuğa çıkma kararı almadık mı?

● ***Amazon hayalin gerçekliğe nasıl dönüştü?***

Senelerdir araştırdığım fakat bir türlü doğru bölge ve doğru insanlar konusunda emin olamadığım bu gezi için şans geçen sene kapımı çaldı. Madagaskar'da yaptığım balık avında tanıştığım iki Brezilyalı balıkçı sayesinde bu muhteşem bölge hakkında inanılmaz bilgiler edindim. Bana senelerce araştıran bulamayacağınız bilgileri uzun uzun anlattılar ve beni o bölgede balık turları düzenleyen Glaucio ve Joao ile tanıştırdılar. Labadee sportfishing firması Amazon'un bir çok bölgesinde unutulmaz balık turları düzenliyor. Üç ay yazıştıktan sonra bizim için en uygun bölgeyi seçtik. Bu seyahatte bana çok sevdiğim Türkiye'nin ünlü levrek avcısı dostum Muharrem Kurumoğlu eşlik edecekti. Amazon'da balık onun da en büyük tutkusu ve hedefiydi.

● ***Buradan Amazonlara gitmek kolay olmasa gerek...***

Bölgede genelde Brezilyalı ve Amerikalılar avlanıyor. Onlar için bu bölgeye ulaşmak çok daha kolay. Tüm havayolu şirketlerinin seçeneklerini araştırdıktan sonra bu zorlu yolculuğa arka arkaya hiç durmadan üç uçuş ile Manaus'a varabileceğimiz Air France ile çıkmaya karar verdik. Uçuşumuz toplamda 20 saat kadar sürecek ve akşam Manaus'a vardığımızda iki gece orada kalıp daha

sonra 8 kişilik özel uçak ile Amazon bölgesinde bulunan Barcelos kasabasına uçacaktık.

● ***Deli misiniz diyen olmadı mı?***

Kiminle Amazon projesini konuşsak bize şüpheli gözlerle bakıyor ve bu turun çok da akılcı olmadığını söylüyorlardı. Galiba tutku böyle bir şey; siz hayalinizin en güzel kısımlarını planlarken etrafınızdaki sevenleriniz, düşünmediklerinizi veya düşünüp de dile getirmediklerinizi sizin adınıza tüm gerçekliği ile gözler önüne seriyor, ancak siz yine de bildiğiniz yoldan, hayallerinizden vazgeçmiyorsunuz.

Belki de bu yüzden balık turlarını profesyonel olarak yapmaya karar verdiğimde ve şirketimin ismini düşünmeye başladığımda ilk aklıma gelen isim 'Dreamfishing' oldu.

● ***Amazon'da ne tür balıklar yakaladınız?***

Amazon'da yakalayacağımız balık türü dünyada çok az bölgede görebileceğiniz Peacock bass (tavus kuşu levreği), bu tür renklerinden dolayı bu ismi fazlasıyla hak ediyor. Kendi içinde de desenlerinden dolayı üç farklı türe ayrılıyorlar. Bu konuda çok şanslıyız çünkü üç türü de yakalamayı ve bu güzel balıklarla resim çektirmeyi başardık ve tabii ki balıklara zarar vermeden doğaya geri bıraktık.

Turumuzun tüm detayları netleşince Muharrem ile beraber internette balığın yakalama teknikleri, kullanılan ekipmanlar ve kandırıcıları hakkında araştırmalara başladık. Mevcut olan eksiklerimizi tamamlamak için altı ayımız vardı. Ayrıca Manaus şehrinde çok iyi balık malzemesi satan dükkânların olduğunu öğrenince içimiz daha da rahatladı, orada bu balık için tüm profesyonel ekipmanları görebilecektik.

Ve beklenen gün geldi, sabah 4.30'da Atatürk Havaalanı'nda Paris'e gitmek üzere buluştuk.

● ***Bir gerilim seziyorum...***

Yolculuğumuzu İstanbul - Paris, Paris - Brezilya ve Brezilya - Manaus olarak üç farklı ve birbirine bağlantılı uçuşlar olarak planladık. Brezilya'ya indiğimizde valizlerimizin ve ekipmanlarımızın Paris'ten yüklenmediğini öğrendik. Bu bizim için felaket bir durumdu.

Manaus'a vardığımızda havaalanı yetkilileri ertesi gün olan uçak ile eşyaların gelebileceğini, aksi halde iki gün sonraki uçak ile gönderileceğini söylediklerinde Muharrem

ile birbirimize korku dolu gözlerle baktık. İki gün sonra adresi olmayan, telefonun çekmediği altı günlük balık avımız için Amazon'un kollarından bir tanesi olan Caures nehrine gidecektik. Hiç bir giyecek ve ekipman olmadan bu turu nasıl tamamlayacaktık?

O günü dualar ederek ve İstanbul Air France ofisi taciz ederek geçirdik, ertesi gün İstanbul'dan gelen haberler valizlerin yüklendiğini gösteriyordu. Uçak saatine göre doğruca havaalanına gittik ve valizlerimizin uçak çok dolu olduğundan Paris'ten yüklenmediğini öğrendik. Bu haber her ikimizin de moralini çok bozmuştu fakat hiçbir engel bizi bu maceradan uzak tutamazdı. Hemen kendimize yeni kıyafetler ve balıkta kullanmak için yeni ekipmanlar aldık, kalan eksiklerimizi de oradaki turu organize edenler bize vereceklerini söylediler.

● ***Bunca hazırlığınız boşa gitti ama yola devam ettiniz.***

Kısa bir moral bozukluğundan sonra eski heyecanımız yerine gelmişti, ertesi gün için hazırız. Sabah 5'te otelin lobisinde bizimle aynı yüzen evde kalacak üç Brezilyalı dostumuz ile tanıştık. Onlar sayesinde turumuz çok daha keyifli ve eğlenceli geçti. Manaus'tan bindiğimiz özel uçak bizi Barcelos kasabasındaki küçük havaalanına bıraktı, oradan bindiğimiz arazi aracı ile Amazon ormanında açılmış toprak yoldan üç saat geçerek Caures nehrine vardık. Bizi bekleyen iki kişilik teknelere binerek yüzen evimize doğru yola çıktık. Evimize vardığımızda hemen eksiklerimizi tamamlamak üzere ekip ile malzemelere baktık. Güzel bir öğle yemeğinden sonra yarım günlük balık avımıza çıktık.

Teknemiz nehrin dar kollarında, devrilmiş dev ağaçların arasında hareket ederken bize ait olmayan ve daha önce hiç kullanmadığımız ekipmanlarla balık avına başlamıştık. İlk gün ekipmanlara alışmakta zorlanıyorduk ama başka çaremiz yoktu, balıklar bizi bekliyordu...

Yarım günlük avımızda birkaç ufak balık yakalayıp, bu avın inceliklerini ve önemli detaylarını rehberimizden öğrenmeye çalıştık. Ertesi gün sabah 5'te kalktığımızda etraf karanlıktı, ikimiz de heyecandan fazla uyuyamamıştık.

● ***Ve maceranız başlıyor...***

Etrafınızda dev ağaçlar, ağaçlar üzerinde rengarenk papağanlar

SÜRDÜRÜLEBİLİR
BALIKÇILIĞA KATKIDA
BULUNARAK,
BİZE BU BÜYÜK
ZEVKİ YAŞATAN
CANLILARA ZARAR
VERMEDEN, GÜZEL
HATIRALARIMIZI
RESİMLERDE
YAŞATIYORUZ.

OKYANUS'TA VEYA AMAZONLAR'DA BALIK AVI BİR HOBİDEN BAŞKA BİR SEVİYE.
GEREK BALIKLARIN ÇEŞİTLİLİĞİ, GEREK BOYUTLARI VE TÜM DOĞA ŞARTLARI SİZE
HAYATINIZDA HAYAL EDEBİLECEĞİNİZ MUHTEŞEM BİR MACERAYA KAPI AÇIYOR.

ETRAFINIZDA DEV AĞAÇLAR, AĞAÇLAR ÜZERİNDE RENGARENK PAPAĞANLAR VE SESSİZLİKTE YANKILANAN ÇIĞLIKLARI. DOĞANIN KEYFİNİ ÇIKARIRKEN BİZİ BEKLEYEN BÜYÜK BALIKLARI BULMAK İÇİN OLTALARIMIZI DURMADAN NEHRİN EN ÜCRA KÖŞELERİNE GÖNDERMEYE ÇALIŞIYORDUK.

ve sessizlikte yankılanan çığlıkları. Doğanın keyfini çıkarırken bizi bekleyen büyük balıkları bulmak için oltalarımızı durmadan nehrin en ücra köşelerine göndermeye çalışıyorduk. Ve beklenen an gelmişti oltamıza ilk büyük balığımız takıldı, büyük keyif ile resimlerimizi çekip, balığı nehre bıraktık. Rehberimiz bir ara tekneyi bir kumsalın kenarına çekip onu takip etmemizi söyledi. Tekneden inip meraklı gözlerle onu takip etmeye başladık. Ocak ayında nehrin suları alçak olduğundan ormanın iç kısımlarında büyük göletler oluşmuş. Hayalleri ile yatıp kalktığımız büyük balıklar bu göletlerde krallıklarını sürdürüyorlarmış. Önce biraz türkek ayaklarımızı suyun içine sokarak göletin karşı kıyılarına oltalarımızı göndermeye başladık. Düşünsenize tüm belgesellerde seyrettiğimiz Piranha balıkları

ve timsahlar bu sulara ve siz ayaklarınız suyun içerisinde balık yakalamaya çalışıyorsunuz... İlk göletimizde büyük bir balığın diğer küçük balıklara saldırışını görünce inanılmaz heyecanlandık, sığ suda balığın çıkardığı gürültü ve görüntü inanılmazdı. Hemen balığın olduğu bölgeye doğru oltalarımızı gönderdik ve emeklerimiz boşuna çıkmadı, 9 kg ağırlığındaki balık oltamıza büyük bir iştah ile atladı ve tabi ki mutlu son, bol bol resim ve yeniden özgürlük. Öğlen sıcağı bastırduğunda tüm tekneler ormanın gölgelik bir bölgesinde toplanıp, yakalanan balıklardan tekne başına ayrılan iki adet balığı ağaç dallarından yaptıkları mangalda pişiriyorlar, siz de bu sırada serinlemek için kıyafetleriniz ile nehrin serin sularına dalıyorsunuz. İlk okunduğunda belki korkutucu gele-

bilir, bana da ilk suya girdiğimde bir hayli korkutucu gelmişti ama orada suya girmek son derece normal, kim senin aklına timsahlar veya yırtıcı balıklar gelmiyor. Akşam üstü saat 5 gibi evimize döndüğümüzde bizi buz gibi taze hazırlanmış içkiler ve atıştırmalık yemekler bekliyordu. Altı gün nehrin farklı bölgelerinde inanılmaz güzel balıklar yakaladık, saatlerce aynı bölgeye oltamızı yüzlerce kez gönderdik, orada olduğunu çok iyi biliyorduk, o da bizi biliyordu. Bazen biz kazanıyorduk, bazen de balık, sportif balıkçılığın özü de bu zaten. Bize bu büyük zevki yaşatan canlılara zarar vermeden, sürdürülebilir balıkçılığa katkıda bulunarak, güzel hatıralarımızı resimlerde yaşatmak.

● ***Yine oralara ayak basan ilk Türkler mi oldunuz? Daha önceki deneyimlerinizden biliyorum birçok yerde orahların ilk karşılaştıkları Türkler siz oluyormuşsunuz.***

Bugüne kadar gittiğimiz her bölgede ilk giden Türk ekip biz olduk, Madagaskar, Yeni Zelanda, Japonya, Srilanka, Tanzania, Mozambik, Hindistan ve son olarak Amazon'da gittiğimiz balıkçılık merkezlerinde bizden daha önce hiç Türk ile karşılaşmamış oluyorlar. Oraya götürdüğümüz Türk kahvesi makinesiyle bayağı sükse yapıyoruz.

● ***Daha evvel denemediğin bir balıkçılık tekniği denemişsin orada. Bizi aydınlatabilir misin?***

Biz genelde okyanusta avlanıyoruz, Amazon tatlı su, ve peacock bass sığ

sularda beslenmeyi seven bir cins, bu yüzden balığı yakaladığınızda inanılmaz su üstü görüntüleri oluyor, balık defalarca suyun üzerinde zıplayıp, taklalar atıyor, özellikle yakaladığınız balık 8-10 kg arası ise mücadele muhteşem oluyor. Kullandığınız kamış ince ve makine de ufak, bu yüzden balıkla olan mücadeleniz çok keyif veriyor.

Balığın çenesi çok güçlü, bazen kullandığımız iğneleri dümdüz edip, ağzından atıyor.

● **Bunca teknik bilgiye sahip olduğuna göre bu tutkun epey eskilerden olsa gerek. Tam olarak nasıl ve ne zaman başladı balıkçılık serüvenin?**

Her cumartesi, pazar babam ve arkadaşları ile sabahın erken saatlerinden akşama kadar balığa giderdim, daha sonra ilk teknemi almca yazları tüm arkadaşlar neredeyse haftanın yedi günü balıktaydık. Türkiye'nin farklı yerlerine tatlı su balıkçılığı turları yaptık. 2009'da bunu yurt dışına taşıyalım dedik. Dört arkadaş ilk kez Norveç'te bir göle gittik. 25 senedir hâlâ birlikteyiz. İsmimiz de İstanbul Fishing Forever Grubu. Bence balıkçılık arkadaşlarla yapılması ve yaşanması gereken bir spor, bu yüzden takım arkadaşı çok önemli. Ben bu konuda çok şanslıyım, benimle aynı hayali paylaşan bir çok dostum var.

Ama eski bir Büyükkadalı oluşum ve tabi ki babamın tutkusu, balıkçılık serüvenimin başlangıcını oluşturur diyebilirim.

● **Senin için bir seyahatin en 'zirve' yaptığı gün nasıldır? Neler yaşan-**

malı, neler görülmeli ve neler yakalanmalı belki de bir günün bu tanımına girmesi için?

İyi bir balık avı seyahatini biz sadece yakalanan balıklarla ölçmüyoruz. Bizler için gittiğimiz bölge, kaldığımız yerler, yediğimiz yemekler, balığa çıktığımız tekne, rehberimiz, hava ve deniz şartları ve tabi ki yakaladığımız balık çeşitliliği önemli. Bunların hepsinin bir arada olduğu dünyada çok fazla yer yok, Dreamfishing Tour olarak keşfettiğim böyle noktalara turlar düzenlemeyi tercih ediyorum. Senede bir kere yapacağınız balık turunuzun en iyi şekilde geçebilmesi için tüm şartların olabildiğince mükemmel olmasına dikkat ediyorum.

● **Amazonlarda öyle zirve bir günün oldu mu?**

Amazon'da her gün bir zirveydi aslında... Fakat beşinci günümüzde sabah hiç balık yakalayamamıştık ve ikimiz de biraz moralsizdik. Öğlen yemeğimizden sonra rehberimiz ormanın içlerindeki göletlerden birine götürdü ve burayı bir deneyelim dedi. Oltalarımızı suya atar atmaz göletin içerisinde kıyametler kopmaya başladı. Meğer büyük balıklar bizi bekliyormuş.

Dört saat boyunca bu gölette yüz elliye yakın balık yakaladık. Yakaladıklarımızın arasında 8 kg, 9 kg, 10 kg ağırlığında çok güzel balıklar vardı. Çok zayıf başlayan balık günümüz gün sonunda en verimli

günümüz haline gelmişti.

Balıkçılık böyle bir spor, ne zaman, hangi şartlarda birbirinize kavuşacağınızı bilemezsiniz. Bu heyecan dolu bir duygu, sizi her an vazgeçmeden, yorulmadan balığı yakalamak için motive ediyor.

● **Her ne kadar mecazi anlamda bizi oraya götürdüysen de 'Dream Fishing extreme memories' adını verdiği oluşumla balıkçılık tutkunlarını gerçekten egzotik yerlere götürüyorsun ve A'dan Z'ye sen ilgileniyorsun. Rehberden öte bir de öğretmenlik yapıyorsun. En son nereye tur götürdün?**

Dreamfishing tour olarak geçen ay 12 kişilik bir Türk ekibi ile en favori bölgem Madagaskar'a gittik. Her yaşta ve seviyeden sportif balıkçılığa gönül vermiş bir ekip olduk. Çok keyifli ve verimli bir tur oldu. Bir çok arkadaşımız daha önce okyanusta böyle bir balık avı yapmamışlardı, özellikle onlar için inanılmaz bir tecrübe oldu. Yirmiye yakın farklı balık türünü yakaladık, hepsi ile çok güzel fotoğraflarımız var. Bu şekilde bu güzel, keyifli, heyecan dolu seyahati-

Dreamfishing ekibi birarada

Vedat Eskinazi deneyimlerini Selin Kandiyoti ile paylaşıyor

mizi ölümsüzleştirmiş olduk. 2017 senesinde iki Madagaskar ve bir Amazon turu planlıyorum. İlk Madagaskar turu şimdiden doldu. Bu spora gönül vermiş ve fiziksel gücüne inanan herkese böyle bir deneyimi tavsiye ediyorum. Herkesin çocuklarına ve torunlarına anlatacak bol bol hikayeleri ve gösterecek fotoğrafları olacaktır.

● **Bu balıkçılık gezisine her seviyeden kişi katılabilir mi?**

Bu turlara gelecek olan kişilerin fiziksel gücünün de yerinde olması, sağlık probleminin olmaması

ve denize, dalgalara, minimum 45 derece sıcaklığa dayanabilecek güçte olması gerekiyor. Balıkların boyutları da çok büyük olduğundan kullanılan tüm ekipmanlar son derece profesyonel olmalı.

Tura yeni katılacak kişilere bu konuda tüm desteği sağlıyorum. İhtiyaç olan tüm ekipmanları yurtdışından sipariş ediyoruz. Gideceğiniz turda giyiminizden, aşınıza, kullanacağımız özel ilaçlara kadar tüm detayları bir bir anlatıyorum ve ihtiyaçları temin ediyorum.

● **Ne tür koşullarda kahtıyorsunuz?**

Bir lüks beklentisinde olunmamalı herhalde.

Balığın bol olduğu bölgeler genelde çok fazla insanın gelemediği, şartların kolay olmadığı yerler. Bu sayede balıklar doğal ortamlarında özgürce yaşayıp, üreyebiliyor ve çoğalıyorlar. Bizler de tüm şartları zorlayarak bu bölgelere gidip, bu hobimizi yerine getirmeye çalışıyoruz. Kimse bu turlarda lüks bir tekne, otel odası beklemesin. Her şey olabildiğince basit ama olması gerektiği kadar da yeterli.

● **Balıkçılık tutkunlarına söylemek istediğin bir şey var mı?**

Okyanus'ta veya Amazonlar'da balık avı bir hobiden başka bir seviye. Gerek balıkların çeşitliliği, gerek boyutları ve tüm doğa şartları size hayatınızda hayal edebileceğiniz muhteşem bir maceraya kapı açıyor. Buradaki amacım bu işe gönül vermiş ve kendine güvenen herkese bu keyifli macerayı yaşatmak. Bu hayali gerçekleştirirken tüm ekiplerin en dikkat ettiği en önemli kural yaşatabileceğimiz tüm balıkları geri bırakmak. Bu konuda tüm arkadaşlarım son derece hassas ve bilinçli. Derin sulardan yukarı gelen bir balığı tekrardan geri gönderebilmek için bir saate yakın uğraştığımızı defalarca şahit oldum. Teknedeki rehberlerimiz bu konuda bir doktor bilinci ile çalışıp balığın yaşayabilmesi için ellerinden gelen tüm özveriye gösterdiklerine bu turlara katılan herkes tanık oldu.

Bu durum özellikle Türkiye'de denizden hangi boyutta balık çıkarsa çıksın teknede tutan ve asla geri bırakmayan, bu bilince sahip olmayan, çoğunluk balık avı severlerine örnek olmalı.

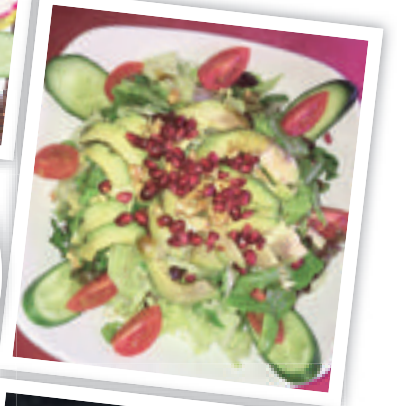
Afrika'nın her bölgesindeki fakirlik ve açlığı göz önüne alırsak, asıl oralarda yakalanan tüm balıkların geri bırakılmayacağını düşünürüz. Oralarda genel bilinç her zaman balık yakalamak ve ihtiyaç kadarını tüketmek olduğundan bizlerden çok daha ileride olduklarını söyleyebilirim. Umarım bizim sularımızda da özellikle ticari balıkçılar en az Afrikalı köylüleri kadar bilinçli olmaya başlar ve en azından büyümekte olan veya yavrulamak üzere olan balıkları bir sonraki nesillerin de görebilmeleri için avlamazlar.

Tüm balıkçı dostlarıma keyif dolu, bereketli, balık dolu günler dilerim. Rast gelsin. ■

MEAT CO
HOUSE

Yeniköy'ün
yeni lezzet
durağı

lezzetten ödün
vermeyenlere...

Köybaşı Cad. No:128 Yeniköy-Sarıyer/İSTANBUL

Tel: 0212 299 98 63-73

GEZİ NOTLARI

Nathalie ALYON

*Meksika'nın
Bakalar
köyünde bir
Hamursuz*

Meksika'nın en güneyinde, beyaz kumlu bir kıyı gölünün kenarında sessiz mi sessiz bir kasaba var. Yemyeşil mangrovların (tropikal alanlarda yetişen funda) arasındaki namı diğer "Yedi Renkli Laguna" dan alıyor ismini Bakalar Köyü. Mavinin en yumuşak tonlarını alan gölde hala turistten çok yerel halk yüzüyor. Bu kasabanın sakin sokakları ise 2016 Nisanında ilk Pesah Sederi'ni kutlamış olabilir.

Her şey Rus arkadaşım Ksenia'nın "Pesah nedir?" sorusu ile başladı. Ksenia ile geçen sene, Meksika'nın bambaşka bir köşesinde tanışmıştım. O benden çok daha tecrübeli bir yazar-gezer: Moskova'daki dairesini bırakıp dünyayı evi haline getireli beş seneyi aşmış. Kafamızda kocaman hasır şapkalar, elimizde şemsiye sokak sokak kiralık ev arıyorduk. Bütün köyü baştan aşağı üç defa yürümüş ama hiç bir yer bulamamıştık. Ter içindeydik. İki kafadar yazılarımıza odaklanabileceğimiz sakin bir yerde bir iki aylığına ev kiralamaya karar vermiştik. Elimizi kâğıt kaleminden kaldırdığımızda ise içimizi açacak bir manzara görmek, doğanın içerisinde olmak istiyorduk. Bütün bunları ise kısıtlı bütçemize sığdırmamız gerekiyordu. Malum Rus Rublesi devalüasyona uğradığından beri Ksenia'nın aylık geliri üçte birine düşüvermişti.

bayramı

Bakalar Köyü adını yemyeşil mangrovların (tropikal alanlarda yetişen funda) arasındaki namı diğer “Yedi Renkli Laguna” dan alıyor.

Bakalar’ın gelato dükkanını işleten İtalyan aileden devraldığımız iki katlı ev

Bakalar sanki bizim için yaratılmıştı. Eğer son beş gündür içine sıkıştığımız on metre karelik odadan çıkıp kendimize bir yuva bulabilirsek tabii. Cancun, Tulum, Playa del Carmen gibi şehirlerin turistikleşmiş kalabalığından kaçmak isteyenler Bakalar’ı da keşfetmeye başladığından beri sayılı ev ve apartmanların hepsi kiralanmış, şansımız bir türlü yaver gitmiyordu. Pesah bayramının birkaç gün sonra olduğunu fark edince bu bilgiyi arkadaşım ile paylaşmıştım.

“Hani İsa son yemeğinde bir bayram kutluyordu ya, işte o Pesah. Yahudilerin Mısır’ dan kaçışlarını anlatan bayram,” diye cevapladım sorusunu. Ksenia’nın ilgisini çekmiş olmalı bana sorular sorup duruyordu. Yahudiler nasıl

oldu da Mısır’a varmışlardı. Ne için gelmişlerdi? Neden köle olmuşlardı? Bir yandan Bakalar esnafına kiralık ev soruyor diğer yandan Tevrat konuşuyorduk. Cevaplarımın yarım yamalak olduğunu fark edince bu konuda benim çok da bilgili olmadığımı söyledim. “Aslında Pesah bayramının özünde yeni nesle bu hikayeyi anlatmak, tarihi öğretmek yatar,” dedim. Ona Seder masasını, bir hafta boyunca yenilen hamursuz ekmeğini, bayramın sembollerle dolu ritüellerini anlattım.

Güneş başımıza mı geçmişti ne, Cuma'ya kadar ev bulabilirsek kendi Seder'imizi yapmaya karar verdik. Hamursuz perileri dualarımızı duymuş olsa gerek, Ksenia'ya İsrailoğulları'nın Mısır'dan kaçışlarını anlattıktan bir kaç saat sonra kendimizi Bakalar'ın gelato dükkanını işleten İtalyan aileden devraldığımız iki katlı evi temizlerken bulduk. Meğer evin bizden evvelki sakini İtalyan bir adam ile kör kedisiymiş, evin her köşesi kedi tüyü doluydu. Gelecek üç gün boyunca evin bozuk tuvaletini tamir edişimizi mi, patlayan su borusunu yaptırmak için köyde tesisatçı arayışımızı mı, her yerimizi ısıraktan yılmayan sivrisineklerden kurtulmak için yırtılmış sinek tellerini iğne iplikle yamalayışımızı mı anlatsam bilemiyorum.

Yeni evimizi temizlerken, Pesah'dan önce yapılan temizliği anımsadım. Bayramın ruhu beni burada da buluvermişti. "Sanırım hayatımda yaptığım en kapsamlı Pesah temizliğini yapıyorum," dedim Ksenia'ya. Kahkahalar içinde kova kova su boşalttık evin tozlu merdivenlerinden.

Ne yaptık ettik, Cuma sabahı Seder hazırlıklarına başlamayı başardık. Ksenia'yı acı ot ve kuzu kolu niyetine bir kemik parçası bulmak üzere köyün pazarına yolladım ve temiz mutfağımızda yumurta haşlayıp, elma ve kuru üzümünden haroset pişirmeye koyuldum.

Ksenia Hagadah'yı baştan sona okumak, tam tamına bir Seder gecesi yapmak istiyordu. Bense içten içe onun bu uzun ritüelden sıkılacağından, kendini yabancı hissedeceğinden korkuyordum. İstanbul'da ailemle bir araya gelip bin bir çeşit yemekle donatılmış bayram masa-

Her şey Rus arkadaşım Ksenia'nın 'Pesah nedir?' sorusu ile başladı. 'Yahudilerin Mısır'dan kaçışlarını anlatan bayram,' diye cevapladım sorusunu. 'Aslında Pesah bayramının özünde yeni nesle bu hikayeyi anlatmak, tarihi öğretmek yatar,' dedim.

Yeni evimizi temizlerken, Pesah'dan önce yapılan temizliği anımsadım. Bayramın ruhu beni burada da buluvermişti.

sına oturduğumuzda herkesin bir an evvel yemek yemeğe koyulmak için sabırsızlandığı akşamları anımsadım. Benim Yahudi ailem Hagada'yı baştan sona okumak azmini göstermezken daha bir kaç gün öncesinde bu bayramın ne olduğunu bile bilmeyen Rus arkadaşım nasıl tepki verecekti acaba saatler süren bu geceye.

Cuma öğleden sonra geldi çattı. Daha temizliği tamamlanmamış balkonumuz, kedi tüylerinden arınmamış bir koltuğumuz daha vardı. Bütün hazırlıkların güneş batımına kadar tamamlanması gerektiğini, günlerden Cuma olduğu için aslında çifte bayram kutlayacağımızı anlattım arkadaşşıma.

Güneş batmaya başladığında, Seder tabağımızı hazırlamaya koyuldum. Karpas'ımız maydanoz, Maroru'muz kurutulmuş Meksikan mercankök otu, matsamızı ise ocak ateşi üzerinde kızarttığım mısır tortiyası oldu.

Daha yemekler bile hazır değildi. Şabat'a girmeden işimizi bitirmek üzere bir yandan tavukları pişiriyor, diğer yandan balkonu temizliyorduk. Güneş batmaya başladığında, Seder tabağımızı hazırlamaya koyuldum. Karpasımız maydanoz, marorumuz kurutulmuş Meksikan mercankök otu, matsamız ise ocak ateşi üzerinde kızarttığım mısır tortiyası oldu. Hava karardığında şarap şişemiz ile Şabat mumlarımız masada bizi bekliyordu. En şık elbiselerimizi giyip internetten indirdiğim İngilizce Hagadalarla masaya oturduğumuzda günün yorgunluğundan eser yoktu üzerimizde. Hagada'nın talimatlarına uygun olarak bir bir okuduk Pesah'ın hikayesini. Matsamızı, harosetimizi yedik. Şarabımızı içerken temiz koltuğumuzda yan yattık. Ksenia hiç bir kısmı atlamak istemedi. Okuduk, tartıştık baştan sona

İsrailoğulları'nın Mısır'dan kaçışlarını.

Bir yandan binlerce sene evvel kölelikten kurtulmuş halkın öyküsünü anımsıyor diğer yandan sonunda temiz kokulu bir eve sahip olduğumuzu kutluyorduk. Son günlerde sineklerle savaşmış, patlayan borulardan sırlıklam olmuş, kedi tüyleriyle boğuşmuştuk. Doyasıya yazı yazabileceğimiz sakin bir evimiz ve bunun sunduğu özgürlüğün verdiği mutluluk vardı içimizde.

"Sanırım en çok sevdiğim kısım temizlik ritüeliydi. Ben temizlik yaptıktan sonra hep kendimi iyi hissederim. Bunun bayramın bir parçası olması çok anlamlı geldi,"

dedi Ksenia günler sonra. Belki de bu sebepten Ksenia benim bütün kuruntularına rağmen kendini yabancı hissetmemişti benim bayramımı kutlarken.

"Kendimi Yahudi değilmiş gibi hissetmedim. Tersine, ben de bu halkın bir parçasıymış gibiydim. Onların bütün felaketlerin üstesinden gelmelerini, özgürlüklerine kavuşmalarını istiyordum."

Ben ise ailemden uzakta,

Meksika'nın ücra bir köşesinde olmama rağmen kimliğimi, evimi her daim içimde taşıdığımın farkındalığının verdiği mutlulukla bu kasabada geçireceğim beş haftanın hayalini kurdum. Yanımda bu güzellikleri paylaşabildiğim insanların olmasını bilmek ise kenarına yerleştiğim kıyı gölünün mavisini bir ton daha parlaklaştırdı.

Nathalie'nin diğer yazılarını takip etmek için packthetory.com'a uğramayı unutmayın. Yazar yorumlarınızı packthetory@gmail.com da bekliyoruz.

Matsamızı, harosetimizi yedik. Şarabımızı içerken temiz koltuğumuzda yan yattık. Ksenia hiç bir kısmı atlamak istemedi. Okuduk, tartıştık baştan sona İsrailoğulları'nın Mısır'dan kaçışlarını.

Kilyos'un eşsiz güzelliği

*Restaurantımızın
Lezzeti ile birleşti.*

**KILYOS BALIK
RESTAURANT**

*Yeni dekorasyonumuz,
kaliteli hizmet ve servis
anlayışımız, her damak
tadına hitap eden
mutfagımız,*

*taze balık
ve deniz
ürünlerimiz, tadına
doyamayacağınız
çok geniş içecek
menümüzle*

*günün her saati
sizlere hizmet vermeye
devam ediyoruz.*

Telefon: 0212 201 13 05

Kilyos Plaj Yolu No: 26 Kilyos/Sarıyer - İstanbul

“21. yüzyılın rekabetçi ortamında kendine yer bulabilecek dünya vatandaşları yetiştirmeyi hedefliyoruz”

1) Maple Bear'i ve eğitim sistemini kısaca bize tanıtır mısınız?

Maple Bear, 10 yıllık geçmişi bulunan, dünyada Türkiye dahil 12 ülkede yaklaşık 280 okulu ile 20 binden fazla öğrenciye hizmet veren Kanada kökenli bir eğitim kurumudur. Dünyada, okul öncesi, ilköğretim, ortaokul ve lise seviyelerinde eğitim vermektedir. Maple Bear metodolojisi ve ders programı, Kanada tarzı eğitimi dünyada en iyiler arasına sokmuş olan, Kanada eğitim sisteminin en iyi uygulamalarına dayanmaktadır. Kanadalı öğrencilerin OECD'nin Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA) skorlarına bakıldığında, Kanada'nın dünyada eğitim konusundaki başarısı görülmektedir. Kanada, eğitimde ilk on ülke arasında yer aldığı gibi, başta ABD ve İngiltere olmak üzere, ana dili İngilizce olan ülkeler arasında başta gelmektedir. Maple Bear metodolojisi ve ders programı sürekli yenilenmekte ve güncellenmektedir. Ders programının en önemli özellikleri; hangi ülkede uygulanırsa uygulansın, yerel kanunlar ile uyumlu olması, velilerin beklentilerini karşılaması ve yüksek kalitesidir. Okul öncesi eğitimin temel özellikleri; çocuk odaklı olması, çocuklar için güvenli ve merak uyandıran fiziksel şartlarda verilmesi ve çocuklara ha-

Maple Bear Canadian School markasını Türkiye'ye getiren Maple Bear Eğitim Kurumları A.Ş.'nin merkezi olan okulumuzda uygulanan yöntemi “We do not teach English, we teach in English” cümlesiyle özetleyebiliriz. Okulun kurucusu Mehtap Alagöz Nurcan, okul müdürü Semra Nurcan ve Maple Bear Global Schools Eğitim Öğretim Koordinatörü Jocelyn McPike ile söyleştik.

yatlarının sonraki yıllarında öğrenimi sürdürme alışkanlığını kazandırmasıdır. Okul öncesi programımız ile bir günün dolu dolu geçtiğini söyleyebiliriz. Ancak burada velilerin akıllarında çocukları daha okul öncesi yaşlarda sıkıya ve zorlamaya başlayan bir eğitim sistemi canlanmaması gerektiğini belirtmemizde fayda vardır. Tüm öğrenimler “oyun” aracılığıyla olmaktadır. Maple Bear'de oyunun, çocuğun en önemli “iş” olduğuna inanılır.

2) Okulunuzda hangi yaşlar arasında eğitim verilmektedir?

Maple Bear, Toddler diye tanımladığımız, henüz yeni yürümeye başlamış olan, 2-3 yaş Nursery diye tanımladığımız 3-4 yaş Junior Kindergarten diye tanımladığımız 4-5 yaş ve son olarak Senior Kindergarten diye tanımladığımız 5-6 yaş arası çocuklar için olmak üzere dört farklı yaş aralığında program sunmaktadır.

3) Eğitimcileri kısaca tanıtır mısınız?

Maple Bear için, faaliyette bulunduğu ülkelerde eğitimin kalitesini sürdürmek, okul sayısındaki artıştan önce gelmek-

tedir. Maple Bear, eğitimin kalitesinin sağlanması ve sürdürülmesi için;

- Maple Bear'in metodolojisini ve ders programını oluşturmada ve güncellemede kendi alanının önde gelen tecrübeli

Kanadalı eğitimcilerini kullanmaktadır. Bu eğitimciler çoğunlukla Kanada'daki devlet okullarından yeni emekli olmuş kişiler arasından seçilmektedir.

- Öğrenmeye ve kendini geliştirmeye açık, eğitim almaktan keyif duyan, çocukları seven ve onlarla iletişim kurabilen genç öğretmenler istihdam etmektedir.

- Ders programını öğrencilere en iyi şekilde aktarabilmeleri için öğretmenlerine sürekli ve düzenli eğitimler vermekte ve programın nasıl uygulanması gerektiği konusunda yol göstermektedir;

- Eğitimciler, yılda en az bir kez tüm Maple Bear okullarını ziyaret edip, kalite kontrol denetimleri yapmaktadır. İki yıldır yani okulumuzun kuruluşundan beri bizimle olan eğitimlerimiz, Maple Bear'in Kanadalı eğitimcileri tarafından; Maple Bear programının uygulanması, çocuk gelişimi, eğitimi ve bilgi aktarımı konularında eğitim almaktadırlar.

Hem Türk, hem de ana dili İngilizce olan eğitimcilerimiz, öğretmenlerimiz mevcuttur. Burada üzerinde durulması gereken bir hususu da aktarmamızda fayda olduğunu düşünüyorum. Bazı veliler çocuklarının İngilizce'yi mutlaka belirli

bir aksana (örneğin İngiliz ya da Amerikan) sahip öğretmenlerden öğrenmesi gerektiği inancındalar. Aslında okul öncesi yaşlarda İngilizce'nin düzgün ve yeterli derecede öğrenimi, aksanlı öğrenilmesinden daha önemlidir. Öğretimde farkı yaratan unsurlar öğretmenin nereli olduğu ya da aksanından ziyade; şefkatli ve insalcıl olması, coşkulu bir karaktere sahip olması ve sınıf içerisinde her an aktif olup, çocukları harekete geçirecek enerjiye sahip olmasıdır. İngilizce'yi aksanlı ya da çok iyi konuşabilen bir öğretmen, çocuklara nasıl yaklaşacağını bilmiyorsa, başarılı olması mümkün değildir.

4) Yabancı dil eğitimin de hangi yöntemler mevcuttur?

Maple Bear'de İngilizce eğitiminde "immersiyon" yöntemi uygulanmaktadır. Kanada'da ilk olarak French Immersion (Fransızca İmmersiyon) olarak uygulanmaya başlanan, yani anadili İngilizce olan çocuklara Fransızca öğretmeyi amaçlayan yöntem, daha sonra anadili İngilizce olmayan çocuklara İngilizce öğretmek üzere uygulanmaya başlamıştır.

İmmersiyon yöntemini İngilizce bir cümle ile özetlemek gerekirse; "We do not teach English, we teach in English" diyebiliriz. Yani amaç, çocuğa İngilizce öğretmekten ziyade, yaşı itibarı ile öğrenmesi gereken herşeyi İngiliz dilinde öğretmektir.

İngilizce immersiyon yöntemi, dünya genelinde İngilizce öğreniminin en iyi metodu kabul edilmektedir. Bu yöntemde öğretmen sınıfta yalnızca İngilizce konuşur. Öğrenci, öğretmene hitap ederken kendi anadilinde cümle kurabilir ya da arkadaşları ile anlık olarak anadilinde konuşabilir ancak öğretmenin alacağı tüm cevaplar İngilizce olacaktır.

İmmersiyon yönteminde kelime haznesinin ne kadar geniş olduğu önem taşır. Zira çocuk daha fazla İngilizce kelime

öğrendikçe, öğretmeni ile İngilizce diyalog kurması kolaylaşacaktır.

5) Mapple Bear olarak çocuklara ne tür eğitim verilmektedir?

Bu sorunuza kısaca çocukların okul öncesi dönemde öğrenmeleri gereken herşeyi öğretmekteyiz ve bunu İngilizce yapmaktayız diye cevap verebilirim. Okul öncesi dönemde öğrenmeleri gereken herşeyden kastım da tabii ki Milli Eğitim Bakanlığı'nın okul öncesi için koyduğu eğitim hedefleridir. Maple Bear'in ülkemizde alışlagelmiş uygulamalar-

dan en büyük farkı çocuk odaklı eğitim ve oyunların yoğun kullanımınıdır. Çocuk odaklı eğitimi de, öğretmenin sınıfta başrolde olduğu, dersi anlattığı ve çocukların kendisini dinlediği bir eğitim tarzı yerine, çocuğun başrolde olduğu, dinlemekten ziyade uygulayarak öğrendiği, uygulama esnasında takıldığı yerde ise öğretmenin kendisine bir ivme vererek devam etmesini sağladığı bir eğitim tarzı olarak tanımlayabilirim.

6) Lokasyon olarak, çocukların oyun alanları hakkında kısaca bilgi alabilir miyiz?

Okulumuz, Davutpaşa Caddesi üzerinde, 5 dönüm büyüklüğünde yemyeşil bir alanda kuruludur. Bahçemiz içinde meyve ağaçları, bir sera, bir çilek tarlası, bir kümes, çocuklarımızın ekip biçtiği bir alan ve basketbol sahamız mevcuttur

7) Son olarak bize söylemek istedikleriniz nelerdir?

Velilerimizi daha fazla bilgi almaları, fiziksel şartlarımızı yerinde görmeleri ve erken kayıt fırsatlarından yararlanabilmeleri için en kısa zamanda okulumuza bekliyoruz.

Mithatpaşa Mah. Davutpaşa Cad. No.50
Kemberburgaz Tel: 0212 360 08 78
Cep: 0544 360 08 78
Web:www.maplebear.ca

Kahıvırttı
etmek
ya da
etmemek!

Bazı insanlar gözlerini açtıklarında yemek yemek isterken, diğerleri ise kahvatıyı atlayıp bir süre akıllarına yemek bile gelmeden güne başlar (ki ben bir diyetisyen olarak sanılanı aksine ikinci gruptayım). Peki annelerimizden duymaya başladığımız "kahvaltı günün gerçekten de en önemli öğünü mü" yoksa "kahvaltının mutlulukla bir ilgisi olmalı" diyen Cemal Süreya ve Türk kahvaltı masaları ile kendimizi keyiflendirmeyi mi seviyoruz?

TAM TAHIL VÜCUTTA ŞEKER

Tam tahıllar da vücutta şekere dönüşerek bozunuyor ve bu süreçte içeriğinde fruktoz olmamasına rağmen fruktoza dönüşümler olabiliyor. Meyve şekeri olarak bilinen fruktoz fruktokinaz enzimi ile hücrelerin yağ saklama dürtüsünü artırıyor. Kahvatıyı atlamak vücudu yağ yakımı sürecine girmesine yardımcı oluyor. Günlük şeker alımını 15 grama kadar düşürülmesi gerektiğini belirten Dr. Johnson kilo vermek ile beraber leptin direnci ile oluşan yüksek kan basıncı (tansiyon rahatsızlığı), diyabet (şeker hastalığı) gibi metabolik sendromların ve kalp hastalığı risklerinin azalacağını bildiriyor.

2014 yılında The American Journal of Clinical Nutrition'da yayınlanan çalışmada biokimyasal, genetik ve aktivite özelliklerine göre kahvatıyı atlamanın bazı kişiler için daha uygun olduğunu belirtmiştir. Bir süre besin tüketilmemesi sonucunda hücrelerin otofajiye fazına geçerek ölü ve hasarlı hücrelerin oluşturdukları atıkları temizler. Bu temizleme anti yaşlanma etkisi ve yaşlanmaya bağlı oluşacak hastalıkları engellemek için gereklidir. Arada atlanılan bu öğünler aynı zamanda gün içerisinde daha az kalori alınmasını sağlar.

Fazla kilolu insanların kahvatıyı atlattığı ve diyetlerin başarılı olması için mutlaka güne kahvatıyla başlanması gerektiği düşünülmektedir. Bunun arkasında geçmiş yıllarda özellikle diyabet hastalığında beslenme üzerine yapılan çalışmalarda güne kahvatıyla başlanması sonucu metabolizmanın çalışmaya başlayacağı ve kalori yakımı olacağı düşünülüyordu. Cornell Üniversitesinde yapılan çalışmalarda kahvaltının haftada birkaç kere atlanmasının kilo vermede yardımcı olduğu görülmüştür. Colorado Üniversitesinden Dr. Richard Johnson bu süreçte oluşan yağ yakım metabolizmasını şu şekilde açıklıyor; gün içerisinde özellikle de sabah kahvaltısı ile alınan şeker çeşitleri insülinin ve leptinin direncini artırıyor bu durumda kilo vermeyi zorlaştırıyor.

KAHVALTİYİ ATLASAK MI?

Güne kahvaltısız başlamak kişilere bir önceki günden kalan ile beraber daha fazla enerji sağlarken aynı zamanda sindirim ile oluşacak yorgunluğun da oluşmamasını sağlıyor. Çalışmalar günde tüketilen 3 öğün yemeğin sindirim sistemine yeterli dinlenme zamanı vermediğini ve bu yoğunlukta çalışırken verimli olarak vücudu temizlemediğini öngörmektedir. Bununla beraber diğer çalışmalar ise kahvaltı edilemediği takdirde bağırsaktaki hareketlerin besinlerdeki lifler ile desteklendiği için yavaşlaacağını belirtiyor.

Glukozu besin olarak kullanan beyinin konsantrasyon ve verimli çalışması için kahvaltı edilmesini öneren çalışmalar, gün içerisinde daha az açlık ve buna bağlı olarak atıştırma ve fazla yeme isteğinde azalma olacağını belirtiyor.

ACABA NE YESEM?

Kahvaltıda ne yiyeceğiniz sizin için hergün bir problem oluşturuyorsa kahvaltı etmemek stressinizi de azaltacak bir çözüm olabilir. Eğer kahvaltıyı hayatınızdan çıkarmanın denemeye değer bir fikir olduğunu düşünüyorsanız günün geri kalan öğünlerini çok doğru bir şekilde planlamalısınız. Başta günlük ihtiyacınız olan vitamin ve mineraller olmak üzere doğru alternatifleri beslenmenize eklemek için bir beslenme uzmanından yardım alabilirsiniz. ■

**Uzman Diyetisyen ve Fitoterapist*

NOT: Çocuklara okul öncesi hazırlanan smoothie hem hızlı hemde sağlıklı bir kahvaltı alternatifi oluşturabilir.

1 bardak süt,
1 mevsim meyvesi (şeftali, çilek, muz),
1 kaşık pekmez,
1 kaşık keten tohumu

BİRİKİMLER

Suzi SABANER

FOTOĞRAF

“O gezideki anlar çok değerli ve özel olmalıydı. Yaşanılan duyguların ve anlamlandırmanın sadece fotoğraftaki insanlara ait olduğunun bilincindeydim. Ben yalnızca onları anlamak, hissetmek ve anmak istedim; gezdikleri o yerde, onlar artık yaşamazken...”

Israil gezimi uzattığımı öğrenen kuzenim, Rosh Hanikra bölgesine gitmemi önerirken aramızdan çoktan ayrılmış olan büyükannemiz ve büyükbabamızın, Lübnan asıllı dostları Raşel ile orada çekilmiş bir fotoğraflarının olduğunu belirtti. Rosh Hanikra kuzeyde İsrail- Lübnan sınır kapısının bulunduğu yerdir. Bir an Raşel'i, doğup büyüdüğü memleketi Lübnan ile yaşadığı yerin sınırında hayal ettim. İsrail'de yaşayan aile büyüklerim ve Raşel, fotoğrafın çekildiği gün, o bölgeye sadece manzara görmeye gitmişlerdi kuşkusuz. Gözümün önüne muhtemelen daha önce görmüş olduğum bir fotoğraf, yüreğime ise hüznün ve özlem karışımı bir duygu geldi. Bir hafta süren fırtına ve yağmurlardan sonra hava ilk defa o gün çok güzeldi ama ben kumlara uzanmak yerine Rosh Hanikra'ya gitmeyi seçtim. Neden mi? Tam ifade edebilmenin zor olduğu, sadece hissettiğiniz, yapmanız gerekeni çok iyi bildiğiniz anlar olur ya; sizi yerinizde tutamayan, hareket geçiren, işte o yüzden. Oraya gidersem, orada yaşananları ve hissedilenleri daha iyi anlayabilecektim sanki. Kalemim, defterim, fotoğraf makinemle kendime eşlik ederek yola çıktım. Tel- Aviv'den kalkan trendeki yolculuğum boyunca, genç bir kızken, İsrail'de yaşayan büyükannem ve büyükbabamla geçirdiğim günleri, her gün onların evinden hazırlık sınıfında okuduğum Tel- Aviv Üniversitesi'ne gidiş gelişlerimi anımsadım. Bana verdikleri sevgi ve şefkati hissettim. Bize sık sık uğrayan dostları Raşel'in aydınlık yüzü de eşlik etti anılarıma... Denizin büyüleyen mavisini, tepeden

aşağıya bakarken gördüğüm eşsiz manzara ve gezdiğim mağara gerçekten muhteşemdi. Ama gördüğüm hiç bir şey beni o sınır kapısı kadar etkilemedi. O gezideki anlar çok değerli ve özel olmalıydı. Yaşanılan duyguların ve anlamlandırmanın sadece fotoğraf-taki insanlara ait olduğunun bilincindeydim. Ben yalnızca onları anlamak, hissetmek ve anmak istedim; gezdikleri o yerde, onlar artık yaşamazken. Raşel doğduğu memlekette o yıllarda da süregelen savaştan dolayı gitmek zorunda kalmıştır sanırım. "Ağaçların kökleri, Yahudilerin bacakları vardır"* ne de olsa. Bir başka ülkeye isteyerek göç edilse bilse, memleketi bırakmak zordur. Yeni bir yere alışmak daha da zordur. Türkiye'den başka üç ayrı yerde yaşamış biri olarak çok iyi bilirim. Kaç yaşında olursan ol yeni öğrenmeye başlayan çocuk gözleriyle bakarsın etrafındaki sokaklara, binalara, insanlara. Kimliğini sadece sen bilirsin; hangi

aileden geldiğinin, kimin kızı olduğunun yaşadığın yeni memleketteki insanlar için hiç bir anlamı yoktur. Orada sadece bir yabancısıdır başkalarının gözünde, genellikle. Çocukluk, sınıf arkadaşların gibi hazır bulduğun arkadaşlar yoktur artık. Başkalarıyla iletişime geçebilmek için bütün yeteneklerini kullanmaya başlarsın. Kendini anlatmaya çalışırsın, gerçek kendini biraz da olsa anlayabilmişsen tabii. Kendini tanımak bir ömür boyu sürse de uzaklarda daha iyi anlarsın özünü- yalnız olarak, sana çocukluğundan beri konulmuş tanımlamalardan uzak kalarak. Zor da olsa göç etmenin en güzel taraflarından biri de kendini daha iyi tanıyabilme imkânı vermesidir. Uzaklarda anlarsın yalnızlığın ne demek olduğunu, değil kucağlayabilmek sokakta selam verecek bir kişi bile bulamayınca. Seninle arkadaş olmak isteyenler ise sana sadece senin için gelirler, çıkarsız ve plansız. O yüzden yeni göç ettiğin memlekette kurduğun arkadaşlıklar çok değerlidir.

Belki de bu yüzden gitmişim oraya, yurt dışında yaşamayı deneyimlediğimden, orada kurulan dostlukların değerini bildiğimden ve hala da anlamaya çalıştımdan artısını eksisini göç etmenin. Şimdi geriye baktığımda anlıyorum ki, o gün duyduğum özlem sadece büyükanneme ve büyükbabama değildi, aynı zamanda kurduğum özel dostluklardaydı.

Doğduğu ve büyüdüğü memleket ile göç ettiği memleketi ayıran sınır kapısında olmak Raşel'e neler yaşatmıştı kim bilir... Her şeye rağmen orada dostların sevgisi ve desteği ile olabilmek Tanrı'nın bir armağanıydı bence. Yaşama tutunmamızda bizleri yürek lendiren dostların payı büyüktür hiç kuşkusuz.

Uzaklıklar, yalnızlıklar ve hatta kayıplarım olmasa sevdiğilerimin değerini bu kadar iyi bilebilir miydim?

Peki, ama gerçekten ayrı mı kalıyordunuz? Zaman ve mekân bizleri ayırabilir mi? Gerçek olan, sonsuz olan ne? Fotoğraftaki o an, duygu ve sevgi değil mi?

Biz sıradan insanlar yaşamlarımızda olan bitenleri her zaman kontrol edemesek de, her şey kalıcı olmasa da, geriye sadece bize ait olan çok özel ve büyüdü deneyimler- sevgi dolu an'lar- ve bazen de eski fotoğraflar kalır. ■

* Isaac Deutscher'in - Polonya asıllı, Büyük Britanya'da yaşamış yazar, gazeteci, aktivist- köklerini soranlara cevabıdır.

STRES DEĞİL STREÇ FİLM
— İSTEYENLER —

*Koroplasti
seçer*

Streç film kullanma stresine son! Koroplast 100 Metrelik Streç Film, diğer streç filmler gibi yapışmaz, uğraştırmaz, kesme bıçağı sayesinde kolayca kesilir.

Hayatı Kolaylaştırır

KOROPLAST

BIZLER...

Geçen hafta, şehrimizdeki bir üniversitenin hukuk fakültesinin doçent adaylarından biri beni telefonla aradı ve onun ilgisini

çeken Yahudi hukukundaki bazı konularla ilgili benimle görüşmek istediğini söyledi. Tabii ki, vaktim el verdiği sürece genç entelektüellerin ufuklarını geliştirmeye ve farklı bir perspektiften değişik bir dünya görüşünü anlamaları için onlara araçlar sunmaya gayret ederim.

Embriyonluktan gelen haklar ile ilgili güzel bir sohbetimiz oldu, ayrıca üreme ve ölüm sonrası döllenme konuları ile ilgili Yahudi hukukunun bakışımı konuştuk. Sohbet ilerledikçe genç doçent adayının yakınlığı artmaktaydı. Ve birden bana "Yahudiliğin bakış açısının bu olduğunu anladım ama ben Musevi dininin bu konudaki duruşunu da anlamak istiyorum" dedi...

Genç akademisyen şaşırılmıştı ama telefonumun ekranındaki komik harfleri okuduğumu gören taksi şoförü de şaşırılmıştı. Yöneltiği "İbranice hangi ülkenin alfabesidir?" sorusuna "Yahudi halkının" dediğimde bu sefer o, bu ikisi arasındaki bağlantıyı kuramadı...

Gerçekten de biz Yahudilerin birçok ismi vardır: Yahudi, Musevi, İsraeloğulları, İbrani... Aynı konuşma içinde atamız Avraham için Yahudilerin Işığı, İsrail Milletinin Babası Avraham Haİvri (İbrani Avraham) dendiğinde işler daha da karmaşıklaşabilir. Belki de, Moşe Rabenu'nun bize Tora'yı verdiği Şavuot bayramına yaklaştığımız bu günler, bütün bu farklı isimleri öğrenmek için uygun bir zaman sayılabilir.

Atamız Avraham'a Avraham Haİvri yani İbrani İbrahim denmesinin nedeni, Kutsal Topraklara Fırat nehrinin "Öteki Yanından" gelmesidir. "Öteki Taraf" anlamına gelen kelime "Ever" olup "Öteki Taraftan" kelimesi İvri'dir, böylece Fırat'ın öteki yanından gelen Avraham Haİvri ortaya çıkar. 3500 yıl boyunca Avraham'ın çocuklarına İbrani, konuştukları dile de İbranice denmiştir.

İSRAELOĞULLARI

Avraham'ın Yitzhak adında bir oğlu, Yitzhak'ın da Yaakov adında bir oğlu vardı. Yaakov, rüyasında bir melekle bütün gece mücadele etti ve bu yüzden mevcut ismine yeni bir isim ilave edildi. O günden beri kendisine İsrail ve on iki çocuğuna da Bene-

İsrail yani İsraeloğulları denildi. İsraeloğulları, Kutsal Topraklardaki kıtlıktan kaçarak hayatlarını kurtarmak için Mısır'a gittiler.

MUSEVİ

Mısır'da uzun yıllar köle olarak yaşayan İsraeloğullarını büyük peygamber Moşe (yani Musa) Mısır'dan çıkardı ve özgürleştirdi. Moşe bizi Sinai dağına götürdü ve orada biz, T-nrı'dan Tora'yı ve Kutsal Kanunları aldık. O günden beri, İsraeloğulları olan biz İbraniler, bize Musa tarafından verilen Tora'nın takipçileri, diğer bir deyişle Musevi olduk.

YAHUDİ

Sinai çölünde geçirdiğimiz 40 yılın sonunda Moşe bizi tekrar Kutsal Topraklara ulaştırdı. Yeoşua ile bu ülkeye girerek, atamız Avraham'a vâdedilen bu topraklara yerleştik. David ve Şlomo'nun krallıklarında bu topraklarda yaşadık. Sonrasında çıkan bir fikir ayrılığından ötürü ülke ikiye bölündü. Ülkenin kuzeyi, İsraeloğullarına bağlı çeşitli kabilelerden gelen krallar tarafından yönetildi. Bir süre sonra bu bölüm yok edildi ve halkı sürgün edildi. Ülkenin güney kısmı ise Yehuda kabilesi mensubu olan Kral David'in soyundan gelen krallar tarafından yönetildi ve burada yaşayanlara da Yahudi adı verildi. Güneydeki Yehuda krallığı uzun bir süre ayakta kaldı. Babilliler tarafından yıkıldı, Persler tarafından yeniden inşa edildi. Ardından Romalılar ülkeyi tekrar yıktılar ve bu topraklarda yaşayan İbranileri ya da İsraeloğullarını ya da Musevileri ya da Yahudileri dünyanın dört bir yanına sürdüler...

Ve şimdi önemli bir noktaya geliyoruz: 1948 yılında eski krallıkların bulunduğu Kutsal Topraklarda, adını atamız Yaakov'dan alan "İsrail" adında modern bir devlet kuruldu ve bu devletin tüm vatandaşlarına İsraili dendi. Ama tüm Yahudiler İsraili olmadıkları gibi tüm İsraililer de Yahudi değildirler. Mesela, Türkiye Yahudileri "İsraili" değildirler ve bu çok önemli bir noktadır!

Evet, tüm bunlar biraz karmaşık gözükse de bu kadar uzun bir tarihi olan bir millet biraz karmaşayı da hak etmektedir. Gene de, genç doçent aday gibi tüm bu terimleri duyduğunuzda sizin aklınıza da yalnızca tek bir şey gelmeli: Bizler... ■

* Aşkenaz Cemaati Hahamı
Çeviren:Viktor Bensusan

Geçenlerde bir rüya gördüm...

İnsanın genelde parası olunca zamanı olmuyor, zamanı olursa da parası olmuyor. Eğer sizde her ikisi de varsa benden şanslısınız demektir ama ben her zaman ya ikisi de olmasaydı diye düşünüp şükrediyorum. Hal böyle olunca az para ile vicdanımız hür hissetmek için sosyal sorumluluk projelerinin peşinden koşuyorum. Bunlardan biri de İzmir'de.

Dedim ya param yok ama şükür vaktim var, ucuz olsun diye ya inanılmaz saatlerdeki uçaklarla veya otobüs ile yolculuk yapıyorum. En son yolculuğum kabare şov gibi başlayıp Hollywood filmi gibi bitti. Biletin saati 20:20 Bayrampaşa. Servis yazdıracağım Bayrampaşa'ya gitmek kolay olsun diye. Aradım otobüs şirketini karşıdaki bey o otobüsün saatinin 20:00 olduğunu söyledi. Elimde bilet var ve 20:20 yazıyor ama neyse. Yine de iyi ki aramışım diye düşündüm. Beyefendi servisin 19:00'da

Taksim'den kalkacağını söyledi. Serde biraz rahatlık var ancak 17:00 gibi eve girebildim minik bir çanta hazırlamak için. Bilgisayarı açıp bir iki iş hallediyim derken bir baktım saat 18:10.

Taksim'deki servisi kaçıracağım paniği ile ilk yaptığım iş: beraber gideceğimiz arkadaşları "niye geç kaldık demiyorsun?" diye azarlamak oldu. Tabii ki iş çıkış saatine bilet alırsan koştur koştur metroya gittik, oradan ver elini servis noktası. Saat 18:55. Zamanında varmış olmanın rahatlığı ile sanki otobüs şirketinin sahibi gibi tam önündeki kaldırıma oturdum,

çantamı indirdim artık gönlüm rahat. Biz zamanında geldik, ne olursa olsun adamlar bizi bir şekilde götürmek zorunda. Bu sefer arkadaşım panik oldu saat 19:45 ve ortada servis yok. Ben ise 10 adım mesafede sağa sola gidip yiyecek bir şeyler arıyorum.

Servis gelince bizi Bayrampaşa'ya değil Alibeyköy'e götüreceklerini söylediler. Bu sefer de Alibeyköy'de beklemeye başladık. 5 dakika, 10 dakika, yarım saat.

Otobüs bir geldi 2+2 koltuk. Benim aldığım biletler ise 2+1 koltuklu otobüs için. Yani aldığım 22 ve 23 no'lu

Avokadolu Çikolatalı Mus

Malzemeler:

- 2 büyük olgun avokado
- 120 gr bitter çikolata
- 2 çay kaşığı ham kakao tozu (şekersiz)
- ½ bardak süt
- 1 tutam tuz
- Süslemek için meyveler

Hazırlanışı:

- Çikolataları mikrodalgada 10-15 saniye veya benmari usulüyle eritin.
- Eridiğinden emin olunca bir karıştırın hafif soğutun. Ilık olana kadar kenarda bekletin.
- Avokadoları soyun bir kaba alın. Tüm malzemeyi ekleyin ve blender veya mikser yardımı ile hepsini birbirine karıştırın.
- Tadına bakın eğer sizin için yeterince tatlı değilse zevkinize göre bal, pekmez, agave şurubu ekleyebilirsiniz.
- Küçük cam bardaklara koyup iyice soğutun. 4 porسیون çıkması lazım.
- Servis ederken meyveler ile servis edebilirsiniz.

Tips and Tricks

- Çikolatayı mikrodalgada ısıtmanın çok ince bir ayarı var. O yüzden ayarı kaçırmamak için süreyi kısa tutup kontrollü bir şekilde ısıtın. Fazla ısınursa yağı ayrışıyor.
- Biz bu tarifin bir benzerini aslında veganlar için tatlı seçenekleri ararken denemiştik. Süt yerine badem sütü veya kaju sütü ile vegan hale de getirebilirsiniz.
- Avokadolar fazla olgun ise - içinin rengi koyulaşmışsa - bu tarifi yapabilirsiniz. Burada da dikkat edilmesi gereken, bir parça tadına bakıp fazla olgun mu çürük mü onu anlamak.
- Neden direkt çikolata mus yapmıyoruz dersanız avokadonun da büyük kısmı yağ olmasına rağmen tekil ve doymamış yağ içerir. Ayrıca düşük glikemik indeksli, bolca lif barındıran, ACE vitaminleri tarafından zengin bir meyvedir.

koltuklar, normalde yan yana olması gerekirken çapraz koltuklar olmuş birden. Muavine söylüyoruz, bilet numaralarına göre oturmanız lazım diyor. Ben de o an 2+1 koltuklu otobüsü seçtiğimi unutup "yuh be Shirley, bu kadar da yanlış seçilir mi iki koltuk!" diye düşünüyordum ki bir aile bindi. "Biz özellikle rahat olsun diye 2+1 otobüs seçtik bu ne ya" diye söylenmeye başladılar. Çok tatlı genç bir muavin vardı: "Çok haklısınız bilet satış satıyor, sonra değişiklikleri kimseye haber vermiyorlar. Biz çekiyoruz ceremesini. İsterseniz arayın şikâyet edin" dedi. Kadın telefon etti, biletin arkasında minicik yazıyla istediği zaman otobüs değiştirebilir diye bir yazı olduğunu söylediler. Ben de koltukları benim yanlış seçmediğimi anladığım için kadına söylenmeleri için teşekkür ettim. Yerimi değiştirip olması ge-

rektiği gibi yan yana oturduk. Burada minik bir detay vermek istiyorum. Otobüsle bir kız, bir erkek seyahat ederseniz ve yan yana bilet almak istiyorsanız maalesef farklı cinsiyetleri seçemiyorsunuz. Yani yan yana oturan insanların tek cinsiyet olması gerekiyor. Ben de mecbur erkeği seçtim. Neyse ki yola çıktıktan sonra kimse yer değiştirmemizi istemedi. Zira unutulmuş bir yolcu yüzünden dağın başında bir yerde 2 saat kadar bekleyince kimsede hal kalmadı. İzmir'e vardığımızda kafamız hafif leyla idi. Bunun verdiği rahatlıktan da olabilir işbirliğini aldık. Birçok İzmir seyahati güzüktü. "Bir daha otobüsle mi? Asla..." demek isterdim ama onun yerine hem büyük konuşmayayım diye, hem de yaz döneminde ucuz uçak bileti bulunmadığından eğer İzmir'e otobüsle gitmeye kalkışırsanız görüşürüz diyebiliyorum. Esen kalın.

SEYAHAT TUTKUSU

Esra HEKİMOĞLU

YUNAN

ADALARI 1

SİROS

*Burası Yunan
adası mı?
Hiç
benzemiyor da...*

Yunan adaları: renkleri, insanları, yemekleri, evleri, kapıları, yeşili ve tabii ki de denizi. Hep gidesim var oralara. Hatta oralardan hiç çıkmayasım var. Adadan adaya tavşan gibi zıplayasım var.

Her biri birbirinden o kadar farklı ki... Bir de o kadar çok ki... Git git bitmiyor. Aralarında tekrar görmek istediklerim, oraya gidip yayılmak istediklerim var, ama içimdeki küçük canavar "ama daha diğerlerini görmedin ki" diye bağıyor. Tek bir adaya gidip orada uzun süre kalan insanlara hayranım ama galiba benim ruhumdaki, keşfetme, görme, tanıma isteği buna izin vermiyor. İşte bu yüzden fark ettim ki yaz boyunca yedi farklı adayı gezmişim. Sadece 25 günde 6 ayrı ada gezdim. Yarın yine gidiyoruz deseler hemen çanta hazırlamaya başlayabilirim.

Yunanistan'ın üzerinde insan yaşayan ada sayısı 227 adet, toplam ada sayısı ise 6000 adet civarındaymış. Yani geze geze bitirmek pek de mümkün değil. Kyklad grubundaki adalardan Mikonos, Santorini ve Ios'a yaklaşık 20 sene önce gitmişim. Bir süredir bölgedeki diğer adalara gitmek istiyordum. Daha önceden diğer seyahat edenlerden duyduklarımın üzerine biraz araştırma yaparak seyahatte hangi adalara gitme ihtimalimin olduğunu belirledim önce. Ancak ilk adadan sonra birazcık yol kendini belirledi ve planımda ciddi değişiklikler oldu.

Kyklad adalarından birine gitmenin en kolay yolu Mikonos'a uçmak. Yaz boyunca her gün İstanbul - Mikonos arası uçak vardı. Adalar arasında sürekli feribot çalışıyor. Ancak çok fazla ada ve çok fazla feribot şirketi var ve hepsi farklı adalar arasında ring sefer yapıyorlar. Yani eğer birkaç adaya birden gitmeye niyetiniz varsa plan yapmak biraz havuz problemi çözmeye dönüşüyor.

Ben bu tip seyahatlerde genelde, limanda oraya vardığımda yer buluyorum. Limanda karşılamaya gelen pansiyon ya da otellerden birini seçebiliyorum. Ancak bu kadar seyahat eden ben kocaman bir hata yaptım bu sefer. Adalara Ağustos ayında gitmeye kalktım. Bütün Fransa ve İtalya oradaydı. Yer bulmak çok zor oldu, çok kalabalıktı ve her şeyin fiyatı normal zamanının iki katıydı. Allahtan bir sorun yaşamadım. Özellikle Naxos'ta sokakta kalacağımdan korktum.

SIROS...

Siros bu seyahatte ziyaret ettiğim ilk ada. Siros'un yüzölçümü 84 km². Yani küçük sayılabilecek bir ada. Merkezi Hermopoulis. Tepelik ve çarpık bir ada. Hermopoulis'in en eski kesimi olan Ano Siros (Yukarı Siros) 13. yüzyılda Venedikliler tarafından antik bir yerleşmenin yerinde kurulmuş. Buradaki kale şehri, hem gündüz hem de gece gezmek mümkün. Yalnız gece gezdiğinizde o daracık labirentlerde dolaşmak ve yolunuzu bulmaya çalışmak biraz ürkütücü olabiliyor. Siros Kyklad adalarının idari merkezi. Adada diğer adalarda olmayan bir şey var: neo klasik binalar, villalar ve mansiyonlar. Sanki Yunanistan'da bir adada değil de İtalya'nın şehirlerinden birinde gibisiniz. Sırf bu yüzden gitmeye değer. Bu adayı seçme nedenlerimden bir tanesi de bir merkezi liman görevi görmesi

yani burası diğer adalar için bağlantı noktası. Kını: Bence adanın en güzel plajı. Şezlong ve şemsiye mevcut... Etraftaki tavernalarda çok lezzetli yemek bulmak mümkün. Bir de biraz daha sakinlik isterseniz 10 dakika yürüyerek bakir plajlara ulaşabiliyorsunuz. Gitmişken akşam yemeğine kalıp güneşin batışını görmeden dönmeyin. Adalardaki otobüs sistemleri çok düzenli ve çok basit. Tam saatinde kalkıyor. Ancak belli bir saatten sonra çok azaldığından zamanı iyi ayarlamak lazım.

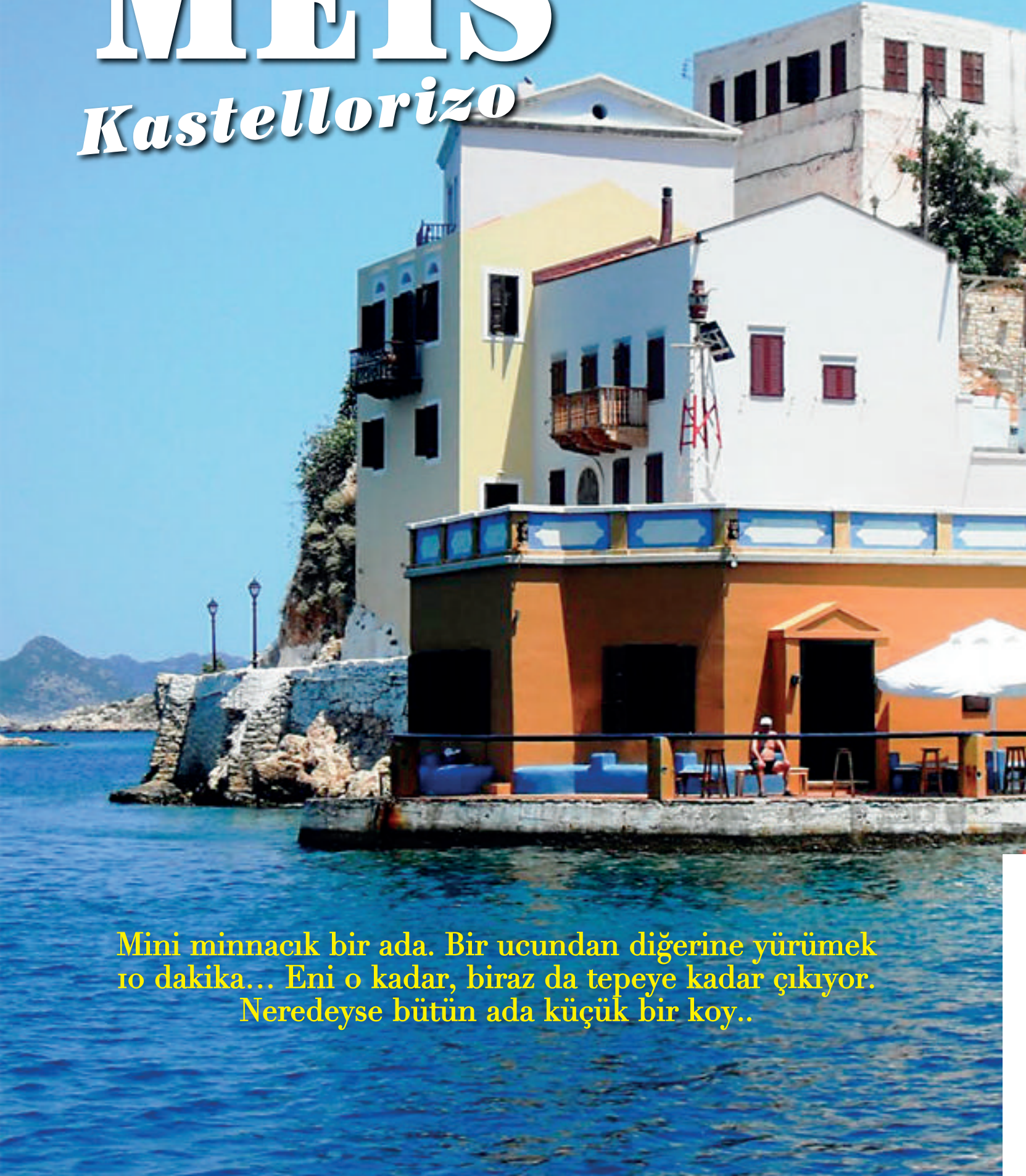
Bir tek bu adada kalacağım yeri önceden ayarlamıştım çünkü gece 2.30'da varıyordu feribotum. Kaldığım yer son derece düzgün ve merkezi bir pansiyondu ama ondan öte sahibi çok şeker bir kadındı. Kapısından her geçtiğimde kahve yapıyordu bana.

Minicik bir ada...

MEİS

Kastellorizo

*Mini minnacik bir ada. Bir ucundan diğesine yürümek
10 dakika... Eni o kadar, biraz da tepeye kadar çıkıyor.
Neredeyse bütün ada küçük bir koy..*

Bir de adanın diğer tarafında 5-10 evin olduğu daha küçük bir koy var. Bunlar adanın yaşanılan yerleri. Adanın tepesine çıkıp (tepesine çıkmak için basamaklarla tırmanmanız gerek ve oldukça yorucu) eski kiliseyi görmek havaalanının oraya yürümek de mümkün. Yunanca adı Kastellorizo, kırmızı kale anlamına geliyor. Adanın nüfusu yazın 500 kişi, bu sayı kışın 300'e düşüyormuş. Meis, Yunanistan'ın anakaraya en uzak adası. Kaş'a ise mesafesi sadece 20 dakika. Kaş'a mesafesi 2 km, Atina'ya mesafesi ise 570 km. Rodos'a ise 125 km. Bu yüzden de halk normal sebze ve meyve alışverişlerini ve günlük ihtiyaçlarını Kaş'tan karşılıyor.

Ben önce Kaş'a gittim oradan da Meis'e geçtim. Zaten seyahate başlama niyetim Meis'i görmektir. Seyahati beraber yapmayı planladığımız arkadaşım gelmeyince tek başıma yola koyuldum. Plan Meis'te en azından 3 gece geçirmektir. Kaş'ta tanıdığım ve Meis'te 3 gece kalamayacağımı duyan herkes, "Oraya 3 gece gidilir mi yapacak hiçbir şey yok çok sıkılırsın" diye başımın etini yedi. Ancak diğer taraftan da Meis'in tam köy havasında olduğunu, çok küçük olduğu için herkesin birbirini tanıdığını ve sokakta gördüğün herkesle doğal olarak selamlaştığını duymuştum ve bu da tam benim aradığım şeydi aslında.

■ Meis 2. Dünya Savaşı sırasında fena halde bombalanmış. Ve ada halkının çok büyük çoğunluğu Avustralya'ya göç etmiş. Şimdilerde herkes geri dönüp ya ev almış, ya da arazilerine yeni evler yapmışlar. Yunancanın dışında sürekli İngilizce konuşuluyor adada.

■ Adada tek bir taksi var. O da havaalanından gelen misafirleri karşılamak için kullanılıyor. Halkın taksi kullanıp gidebileceği bir yer yok, ya da taksiyle otelinize dönmeniz mümkün değil. Otobüs görmedim, charter uçaklar geldiğinde çalışan bir otobüs vardır herhalde.

■ Adada insandan çok kedi var. Kışın kimse kalmadığından halleri vahimmiş...

■ Yemekler süper. (Benim gibi Yunan adalarına ve kültürüne bayılan biri için şartıcı değil.)

■ Mavi mağara: Nefis... Sabah erken Kaş'tan günübirlik turistler gelmeden giderseniz içinde yüzmeniz mümkün.

■ Denize girmek için limandaki otellerin önü müsait. Bir de küçük bir ada var. Onlar ada diyorlar da aslında karaya 5 dakika mesafede bir adacığa restoran yapıp şezlonglar koymuşlar. Tabii ki deniz nefis.

■ Dört gün orada kalmama rağmen küçük adada hiç sıkılmadım. Kitap okudum, restoran sahipleriyle arkadaş oldum. Bir akşam baktım bir restoranda çalışanlar kendi aralarında dans ediyorlar, hemen gittim ben de dans ettim onlarla. (Ada o kadar küçük ki herkesin hareketi dikkat çekiyor.)

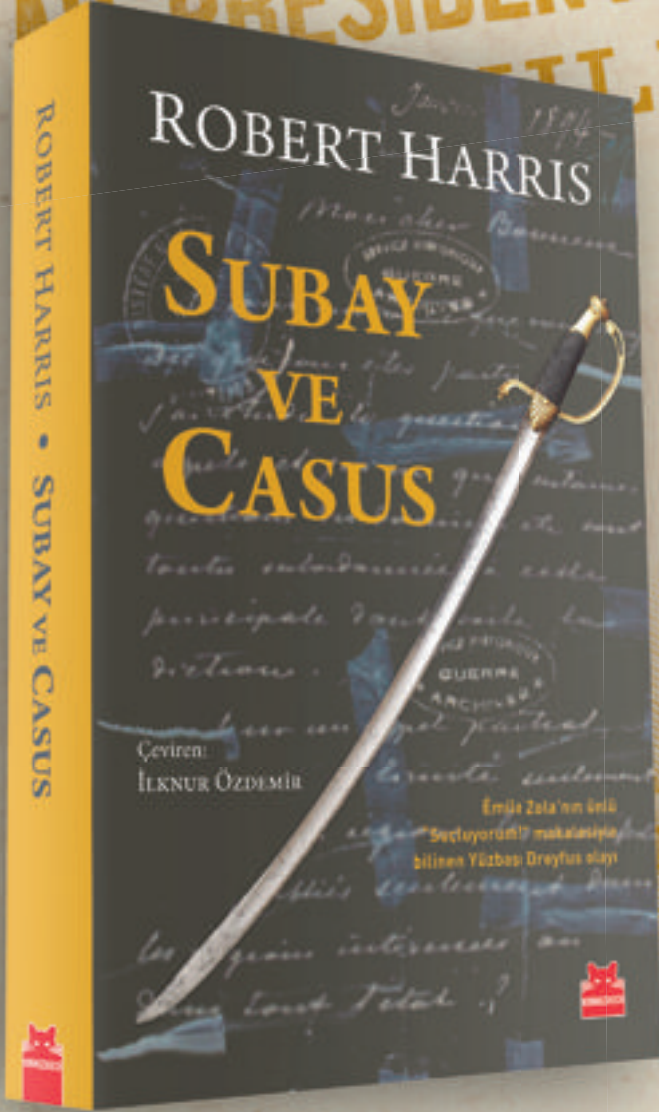
■ Meditarraneo filmi (ki o filme bayılıyorum) bu adada çekilmiş.

Orada olduğum sırada Kaş'tan bir geceliğine gelmiş iki kıza rastladım. Sıkıntıdan kendilerini içkiye vermiş, öyle eğleniyorlardı. Biraz "biz ne halt ettik" havasında. Yani diyeceğim, böyle küçük adalarda iyi vakit geçirebilirsiniz, sıkıntıdan da patlayabilirsiniz. Ne sevdiğinizi ne beklediğinizi bilip ona göre gitmek lazım...■

Instagram: seyahattutkusu/Esra HEKİMOĞLU
Email:esrahekimoglu@yahoo.com

J'ACCUSE...!
LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE
ÉMILE ZOLA

15 Ekim 1894'te Fransız ordusunda görevli Yüzbaşı Alfred Dreyfus vatana ihanetle suçlanarak tutuklanır. Rütbeleri sökülür, Şeytan Adası'na sürgüne gönderilir. Sahte kanıtlarla kurulan komplonun kurbanı olan Dreyfus ve kabaran Yahudi düşmanlığı Fransız toplumunu iki kampa ayırır. Ancak Dreyfus'ün masum olduğuna inanan ve gerçek casusun kimliğini ortaya çıkarmaya çalışan tek bir subayın çabası tarihin akışını değiştirecektir. Émile Zola'nın dönemin Fransa Cumhurbaşkanı'na hitaben yazdığı "Suçluyorum" başlıklı mektubuyla dünyanın gündemine oturan tarihin bu en ünlü siyasi davasının hikâyesi günümüz örnekleriyle şaşırtıcı bir benzerlikte.

Çeviren: İLKNUR ÖZDEMİR

NE KEDİSİZ

NE KİTAPSIZ

www.kirmizikedikitap.com

ÖZGÜR VELİOĞLU İLE “MUTLULUĞUN RESMİNİ YAPMAYA ÇALIŞAN TÜRK SINEMASI” SİNEMANIN MUTLULUK İLE BİR İLİŞKİSİ VAR!

Özgür Veliolu'nun geçtiğimiz günlerde yayınlanan “Mutluluğun Resmini Yapmaya Çalışan Türk Sineması” adlı kitabı Türk sinemasının gelişimine de ışık tutuyor. Bu bağlamda mutluluk konusu çevresinde, Türk sinemasının yaşadığı evrimin çok da yüzeysel olmadığını bize gösteriyor. Söz konusu yapının sinema üzerine tartışmalarda sık rastlanan polemik ya da duygusal tartışmaların ötesinde bilimsel bir çerçeve çizmesi konuya daha yakından yaklaşma isteği doğurdu. Bu nedenle Özgür Veliolu'yla mutluluk ve Türk sineması üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik.

Freud'un "mutlu insan sanat yapamaz" tezi var. Eğer bu doğruysa "Mutluluğun Resmini Yapmaya Çalışan Türk Sineması" için sanat sineması diyebilir miyiz?

Mutlu insan da sanat yapar elbette ama sanatın temel olarak bir dert edinme durumuyla bağlantılı olduğunu göz ardı edemeyiz. Sanatçının var olan derdini sanatının mecrasına akıtmasıyla oluşur ya sanat. Şair kâğıda döker derdini bir şiir olarak, ressam tuvale, yönetmen de filme. Daha çok böyle bir oluşumu vardır sanatın ama elbette mutluluğunu eserlerine yansıtmak, onu paylaşmak isteyen sanatçılar da vardır. İşin Türk sineması boyutuna gelirsek de mutluluğun izini hem sanat sinemasında hem de popüler sinemada sürmek mümkün.

Filozoflar, bilim adamları ve yazarlar günümüzde mutluluk üzerine düşünürken bir yandan da yaşam koçları, aile danışmanları, kişisel gelişim uzmanları mutluluğun formülünü vermeye çalışıyor. Neler oluyor?

Mutluluk günümüzde halen insan beyninin çok yönlü ve karmaşık yapısı nedeniyle tam olarak anlaşılamiyor. Bu doğrultuda yoğun bir cazibe merkezi. Mutluluk aynı zamanda birçok bilim dalının alanına da giren bir kavram. Bu nedenle de farklı yönleriyle sürekli araştırılıyor. Mutluluk aynı zamanda da bireyler tarafından merak edilen ve özlemi duyulan en gözde duygulardan biri. Bu yönüyle de popüler tarafın ilgisini ve dikkatini çekiyor. Filozoflar anlamaya, anlamlandırmaya çalışıyor. Nörologlar beyin kimyası ile olan ilişkisini ölçümlüyor. Psikologlar kavramı insan davranışı üzerinden inceliyor. Aslında bu bilim dallarının verileri ışığında mutluluğun bazı formülleri var. Yaşam koçları, kişisel gelişim uzmanları gibi kişiler de bu bilimsel formüllerin bir kısmını popüler hale getirip dikkat çekmeye çalışıyorlar. Çünkü herkes mutlu olmak ister. Mutluluğun formülü dediğinizde herkesin ilgisini çeker. Tam olarak ne vaat ettiklerini bilemiyorum ama kendilerini bu yolla cazibe merkezi haline getirmeye çalıştıkları kesin.

Sizce mutlu olmak elimizde mi?

Mutluluk üzerine çalışan araştırmacıların bir kısmı genetik faktörlerin önemine dikkat çekiyor. Yüzde

ellilik gibi bir dilimin genetik kodlardan geldiğini, sonrasının ise aile ve toplumsal düzlemde oluştuğunu belirtiyor. Kitapta da zaman zaman bu araştırmalara yer verildiği gibi birçok açıdan mutluluk faktörünü artırmak elimizde. Örneğin düzenli fiziksel aktivitede bulunan bireyler, depresyonu ilaç kullananlara oranla daha çabuk yeniyor. Maddi değerlere önem vermenin mutluluktan çok mutsuzluk getirdiği yine bilimsel veriler arasında. Arkadaşlık ve huzurlu aile ortamı mutluluğu artıran faktörler arasında. Aynı zamanda bilim adamları vermenin, paylaşmanın önemine dikkat çekiyor. Hayata bakış açımızı değiştirmek, yaşamımızda önem verdiğimiz şeylerin sırasında değişiklikler yapmak ve bunun gibi birçok ipucu da mutluluğun hayatımızdaki sürekliliğini korumak adına önemli bulunuyor.

"Mutluluk bir ruh hali değil bir karakterdir. Bir karakter yapımı, inşasıdır" diyor Ahmet Inam... Peki, Türk

ÖZGÜR VELİOĞLU kimdir?

Kocaeli Üniversitesi, İletişim Fakültesi Radyo-Sinema ve Televizyon Bölümü Öğretim Üyesi. Mutluluğun Resmini Yapmaya Çalışan Türk Sineması ve İnançların Türk Sinemasına Yansıması adlı yayınlanmış eserleri var.

Sinemasının mutluluk anlayışı nedir?

Türk Sineması için genel geçer bir mutluluk anlayışı var diyemiyoruz. Çünkü dönemlere göre, ülkenin geçirdiği aşamalara göre keskin geçişler mevcut. 1960'lı yıllar ve 70'lerin başında arkadaşlık, aile, aşk gibi kavramlar yüceltiliyor. Mutluluk, bu öğelere sahip olmakla doğru orantılı olarak artıyor. Maddi kaygılar âşıkaların birleşmesini engelleyemiyor, bir araya gelip mutlu olmayı başarıyorlar bir şekilde. Arkadaşlık ve aile bağları çok kuvvetli... Kalabalık bir aile mutluluğun anahtarlarından... Kısaca "paranın ne önemi var mühim olan insanlık" fikri ön planda. 1980'lere gelindiğinde mutluluk maddiyat temelli bir hal alıyor. Para, mevki, güç mutluluğun yeni anahtarları oluyor. Bunların bir biçimde elde edilmesi gerekliliği, elde edilemediği durumlarda da rüşvet, dolandırıcılık, üçkağıtçılık yapılması öğütleniyor. Yapamayan kişiler "saf", "salak", "enayi" biçiminde yaftalanıyor. Âşıkaların, ailelerin, arkadaşların arasına para giriyor ve tüm mutluluklar engelleniyor. Sadece para, mevki, güç sahibi insanlara mutluluk hakkı tanınıyor. 90'lı yıllarda ise 80'lerin maddiyatçı zihniyetinin yerleşmiş olduğu görülüyor. "Öğretilmiş çaresizlik" filmlere yerleşmiş durumda. Mutluluk arayışından ziyade karakterlerin hayatta kalma mücadelelerini ve paraya ulaşma çabalarını izliyoruz.

Televizyonda ne zaman "Bizim Aile", "Gülen Gözler" oynasa en cızırtılı haline bile vurulup izliyoruz ve "yanlış zamanda mı doğdum, bu insanlar gerçekten yaşad mı?" diye soruyoruz. O hep özlemimizi duyduğumuz, aradığımız "Neşeli Günler" sadece filmlerde mi oluyor?

İyi ve kötü insanlar dünyada her zaman var olmuş elbette. Dünyanın dengesi bunun üzerine kurulu. Ancak kötülüğün marifet, iyiliğin ise salaklık olarak nitelenmesi işin dengesini bozan durum. O filmlerde iyilik yüceltilir, sevgi, aşk, dostluk, aile, arkadaşlık kutsaldır. Maddi öğelerden çok manevi öğelere değer verilir. Samimiyet, dürüstlük temeldir insan ilişkileri. Mutluluk bunlar üzerine kuruludur. Sanırım günümüzde o filmlere özlemle bakmamız, izlemeye doyamamamız bu ilişkilere olan özlem kaynaklı. Kim istemez ki koşulsuz güven ve sevgi orta-

Vecihi - Gülen Gözler

mında yaşamayı, kötülere karşı tek bir elden birlik olmayı. Ama ben bu ortamın sadece filmlerde olabileceğine inanmıyorum. Etrafınıza bakın, kötü insanlardan çok iyi insanlar var. Ancak kötüler köşe başlarını daha rahat tuttukları için ve dünyayı yönlendirebilme gücünü ellerinde bulundukları için fazla görünüyorlar. Herkes kendi çevresinde kendi ütopyasını yaratabilir diye düşünüyorum. İyi insanlar olarak, iyilik yaparak iyiliği çoğaltabiliriz.

Türk sinemasının fakir ama gururlu babaları, fedakâr anneleri, sınıf farkına galip gelen aşkları yaşadığımız dünyanın alternatifini mi? Bu yüzden mi son yıllardaki toplumsal müdahalelerde dönüp dönüp "Yaşar Usta" ya sığınmamız?

Herkesin ütopyası farklıdır elbette ama iyilik üzerine kurulu ütopya hayali kuran insanlar için o filmlerdeki o karakterler ideal olanlardır. Toplumda giderek azalsalar da halen

Bizim Aile

çokça böyle insanlar olduğunu düşünüyorum. Ancak buradaki sorun, topluma sistem tarafından empoze edilmeye çalışılan ahlaki sistemin bu filmlerin karşıtı bir söylemde bulunuyor olması. Haberler, diziler, filmler, magazin programları vb. yayın organları aşkı tek taş pırlanta yüzüğe, evliliği sözleşmeye, arkadaşlığı çıkar ilişkisine, aileyi pragmatist ilişkilere indirgediği ve bunları ideal olarak gösterdiği zaman ortaya büyük bir problem çıkıyor. Bu şekilde insanın mutlu olamayacağı kesin. Tüm araştırmalar maddiyatı dışlıyor. "Parayla saadet olmaz" klişesi bilim adamları tarafından doğrulanıyor. Ama günümüzde yaratılmaya çalışılan toplum korku dolu, güvensiz, maddiyat temelli. Ama güvensiz, korku dolu bir toplum mutlu olamaz. Şu anda gösterilen ve öğütlenen ve

yaratılmaya çalışılan da haklı olarak toplum olarak aklımıza yatmıyor ve gidip gelip, dönüp dolaşıp o filmlere sığınıyoruz. Çünkü oradakiler olması gerekenler. Ne kadar değiştirilmeye çalışılsak da onların doğru olduğunu, bizi asıl mutlu edecek ortamın o olduğunun farkındayız.

Sinemanın insanları mutlu etmek gibi bir işlevinden söz edebilir miyiz?

Bu durum tamamen izleyicinin beklentisi ile doğrudan bağlantılı bir durum. Sinemayı sanatsal ve popüler olan olarak ikiye ayırdığımızda sanatsal olandan mutlu olacak bir kesim var. Aynı şekilde popüler olanı izlemenin daha çok keyif verdiği bir grup da var. Popüler sinema ile izleyici birtakım ihtiyaçların duygusal tatminini sağlar. Aşık olmak isteyen biri için romantik komedi

Bizim Aile

tarzında bir film biçilmiş kaftandır. İleriye dönük aşkı bulmaya dair ümitlenir, mutlu olur. Bu doğrultuda popüler sinemanın seyircinin beklentisi ve duygusal ihtiyaçları doğrultusunda seçip izlediği filmler yoluyla mutlu olabileceğini söyleyebiliriz. Sanat sinemasında ise durum biraz daha farklı işler. Sanat sinemasının izleyicisinin beklentisi, duygusal tatmin yoluyla mutlu olmak değildir. Filmleri izlediğinde düşünmek, sorgulamak, hayata farklı bakabilmek ister. Bu mecrada da bu talepleri karşılayan filmler sanat sineması izleyicisini farklı bir yolla mutlu eder. Ki kişisel olarak bu bence daha kıymetli olandır.

Sanatın bütün alanları gibi sinema da ülke koşullarında üretiliyor, yaşananlardan payına düşeni alıyor. Bütün köklü dönüşümlerin sinemaya da doğrudan yansıdığını düşünürsek sinemanın mutluluk algısı da zamana göre değişiyor mu?

Sinemanın kendisi söylediğiniz gibi zamana göre köklü değişimlere uğruyor. Yaşanılan ülke koşulları her şeyi olduğu gibi sinemayı da derinden etkiliyor. Türkiye'nin bu anlamda bir üçüncü dünya ülkesi olarak süt liman, sakin bir yapısı olduğunu söyleyemeyiz. Sürekli değişim içinde olan bir ülke. Üzerinde yaşayan vatandaşlar da olumlu-olumsuz etkileniyor elbette ve bu da gündelik hayattan sanata kadar her şeyi

yeniden şekillendiriyor. Sinemanın mutluluk algısı da bununla paralel bir biçimde yukarıda bahsettiğimiz biçimde onar yıllık dönemlere göre değişiyor.

"Yeşilçam sineması" ile "yönetmen sineması"nın mutluluk algılamaları arasında ne gibi farklar var?

Öncelikli olarak belirtmek gerekir ki Yeşilçam sineması içinde de yönetmen sinemasının çok değerli örnekleri vardır. Ancak az sayıda olduğu için genelde Yeşilçam sineması diyerek o dönem yapılmış popüler ürünleri kastederiz. Genel olarak baktığımızda Yeşilçam sineması ve yönetmen sineması arasında tahmin edemeyeceğimiz kadar çok farklı olduğunu söyleyebiliriz. İkisinin mutluluk algısı çok farklı... Sanat çoğu zaman bir şeyleri irdelemeye, dert edindiği konuları işlemeye meyillidir. Popüler olan mecraya ise daha masal hayatlar sunmaya, izleyicinin duygusal ihtiyaçlarını gidermeye yöneliktir. Asıl amacı para kazanmak, yapılan filmin çok izlenmesini sağlayıp kar etmektir. Bu doğrultuda bir dert anlatma amacını temel erek olarak gören sanat sineması içinde değerlendirebileceğimiz yönetmen sineması mutluluktan çok mutsuzluğa odaklanmıştır. Daha çok mutsuz hayatlar izleriz çünkü gerçek hayata döndüğümüzde mutlu insanlardan çok mutsuz insanlar vardır. Onların

Gülen Gözler

hayatlarını dile getirmeye, dünyaya duyurmaya çalışırlar. Popüler sinema içinde değerlendirdiğimiz Yeşilçam sineması ise mutluluğu hayatın ereği olarak masal hayatlar içinde biraz da romantik koşullarda anlatmaya çalışır.

Türk sinemasının son zamanlarda ilerlediğini öne sürenler var. 90'lı yıllara kıyasla ciddi bir artış var ama kalite bağlamında sizce nasıl bir düzeydeyiz? Dünden bugüne Türk sinemasında ne gibi ilerlemeler ve gerilemeler var?

Öncelikle şunu belirtmemiz gerekir ki endüstriyel olan popüler sinema olmazsa sanat sineması da olamaz. 1980'lerde Yeşilçam çöktüğünde sanat sineması da neredeyse yapılamaz hale geldi. Sinema endüstrisi popüler olan ile büyür; stüdyolar kurulur, yapım şirketleri... Kameramanlar, yönetmenler, ışıkçılar yetişir. Bu endüstri sanat sinemasını dolaylı olarak besler. Ama elbette bu demek değildir ki çok düzeysiz, televizyon filmi kategorisinde bile değerlendirilemeyecek niteliksiz, vasıfsız ürünler ortaya çıksın. Özellikle 2000'li yılların ortasından itibaren "komedi olsun, her türlü izlenir" zihniyetiyle yapılmış, izleyiciye de biraz haksızlık eden filmler fazla yapılmaya başlandı. Bu durumun zamanla dengeleneceğini düşünüyorum. Bunun yanında yine 2000'li yıllardan itibaren olmakla birlikte dünya sinemasında etkili olan sanat sinemasının çok etkili örnekleri de üretiliyor ülkemizde. Uluslararası mecrada ödüller alıyorlar ve ileriye dönük olarak muhteşem bir sinema tarzının ayak sesleri olarak bizleri ümitlendiriyor. ■

berkendoner@gmail.com

YA FIKRİNİZ YOKSA?

Her ay yazılarımda girişimcilik hikayelerinden bahsediyor, yeni fikirleri size sunuyorum! Belki bir çoğunuz 'girişimci' olmak için hevesleniyorsunuz... Ama fikrim yok! diyerek bir kenara çekiliyorsunuz... Fikri ayağınıza getirecek ve sizi şirket haline getirip hayallerinize kavuşmanızı sağlayacak bu etkinliğe ne dersiniz?

Bir fikri olan veya bir fikre ortak olmak isteyen herkesin tanışabileceği, fikir alış-verişinde bulunabileceği ve güncel teknolojiler üzerine sohbet edebileceği "Find Your Co-founder" buluşması! 8 Haziran saat 19:00'da yapılıyor hem de katılım ücretsiz...

SİLİKON VADİSİ YENİDEN GÜNDEMİMDE

Son yazımda Silikon Vadisi'ne gitmek isteyenlere program sunan Onward Programı'ndan bahsetmişim. Şimdi ise, Silikon Vadisi'nin ruhunu, bulunduğu şehir hakkında bilmek istediklerinize dair her şeyi içinde barındıran bir siteden bahsetmek istiyorum. www.silikonvadisi.co Türkçe olup size net şehri ayağınıza taşımış!

SilikonVadisi.co

AMAÇ?

SilikonVadisi.co San Francisco'ya taşınmak veya seyahat etmek isteyen kişiler için hazırlanmış ücretsiz rehber niteliğinde olan bir

içerik projesidir. Vadi'yi anlamak, yaşam, çalışma kültürü, gezi ve ekosistem kategorileri altında San Francisco ve Silikon Vadisi ile ilgili içerikler bulunmaktadır.

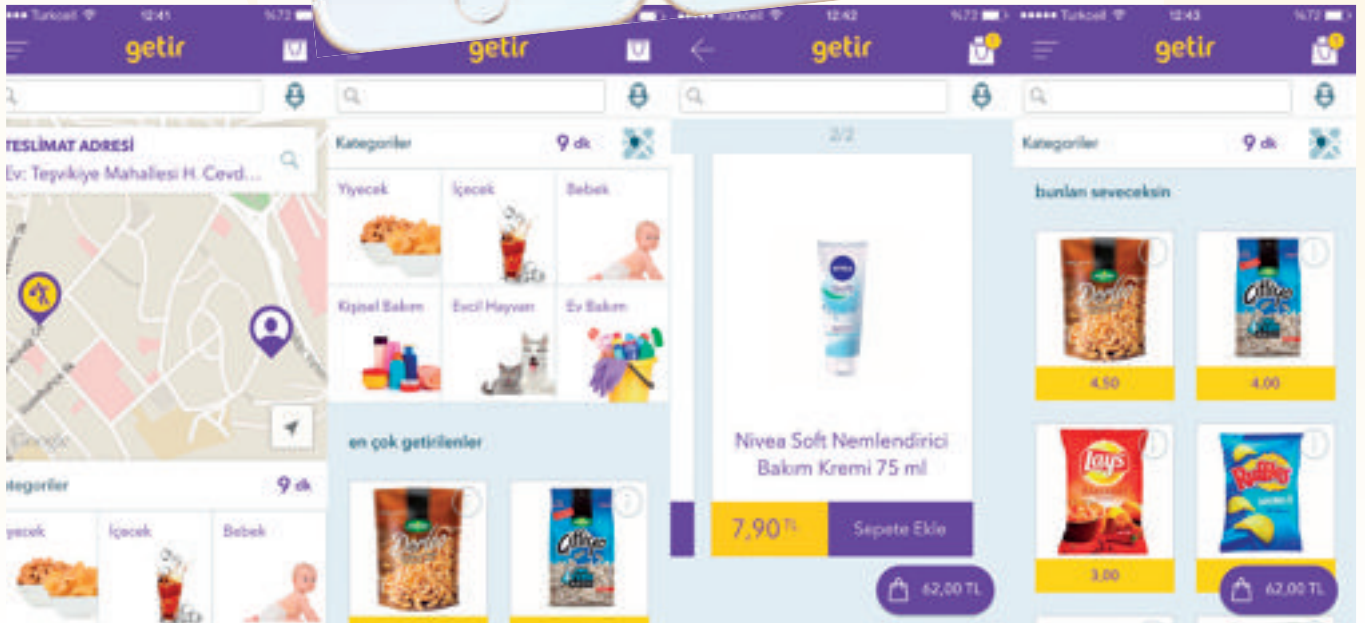
FELSEFE?

San Francisco merkezli teknoloji şirketi MovieLaLa'nın kurucusu Şahin Boydaş tarafından başlatılan Silikonvadisi.co'nun editörlük görevini Kaan Çalışkan üstlenmektedir. Açık kaynak felsefesine inanan SilikonVadisi.co'nun içeriği yazarlar tarafından düzenli olarak güncellendiği gibi katkıda bulunmak isteyen herkes siteye yazı gönderebilmektedir. İçeriğe katkıda bulunmak isteyen kişilerin bunun için siteye ücretsiz kayıt olmaları yeterlidir. Gönderilen içerikler editörler tarafından incelendikten sonra gönderen kişinin ismiyle birlikte yayına alınmaktadır.

GETİR DE GETİRELİM!

BiTaksi kurucusu **Nazım Salur**, son dönemin en hareketli alanlarından talebe göre anında teslimat servisi işine Temmuz 2015 'te giriş yaptı. "Getir de Getirelim" sloganı iOS ve Android uygulamalarıyla sektöre hızlı bir iniş yapan girişim, BiTaksi' den tamamen ayrı bir ekip tarafından ayrı bir yazılım geliştirilerek yayınlanmış. Ücretsiz olarak sunulan getir, konum bazlı bir uygulama ancak siparişlerinizi tıpkı BiTaksi uygulamasında olduğu gibi, harita üzerinde konumunuzu değiştirerek istediğiniz adrese vermeniz mümkün.

Yiyecek, içecek, bebek, kişisel bakım ve ev bakım olmak üzere toplam beş kategoride 200 farklı ürünü bulunduran uygulama üzerinden verdiğiniz siparişleri harita üzerinden takip edebiliyorsunuz. Kurye kimliğini görebildiğiniz uygulama ile her bir teslimat servisini oylayarak, geri bildirim sağlıyorsunuz. Benim siparişimde sabah 7 de çok ani ihtiyaçlarım nedeni ile verdiğim sipariş 10 dakikada bir güler yüzlü bayan kurye tarafından teslim edildi. Bu tatlı deneyim ile bu girişim benden tam puanı kaptı!

İTALYAN

İtalya malum, keyifli sofraların, hep bir ağızdan konuşulan aile sohbetlerinin, sıcacık Akdeniz ikliminin, makarnanın, pizzanın, şarabın, denizin, balkonlarda saksılarını süsleyen rengârenk çiçeklerin ülkesi... Farklı tarihi geçmişleri ve coğrafik koşulları nedeniyle, İtalya'nın kent merkezlerinde, sahil ve kırsal kesimleriyle adalarında farklı gelişen ve birbirine hiç benzemeyen dekorasyon anlayışlarının kimi gösterişli, kimi sade, ancak hepsi orijinal... İşte İtalyan stilleri!

STİLLERİ

Özgür Riviera

Ligurya Denizi sahillerinde sıralanan Portofino, Bordighera, Leriçi, Cinque Terre ve Viareggio'dan oluşan İtalyan Rivierası, ziyaretçilerini sahil yaşamının hakkını veren bir coşkuyla kucaklar. Coğrafi olarak dik ve kayalık konumu nedeniyle evlerin taraçalara inşa edildiği bölgede, bu eğim sebebiyle hemen hemen bütün evler deniz manzaralıdır. Dekorasyon anlayışı bu sert coğrafi koşullar değil, yumuşak ve sıcak Akdeniz iklimi etkisi altındadır. Dar sokaklardan ulaşılan rengârenk evler, doğanın renklerinden ve kendisinden ilham alırlar; hepsi özgür ve rahattır. Bölgeye özgü limon ağaçları bahçesi olan her evde vardır. Akdeniz'in mücevherleri olan zeytinlikler ve üzüm bağlarından ilham alan sahil evlerinde pastel renkler, terakota aksesuarlar, sade fakat rahat mobilyalar, büyük yemek masaları, kapı önlerinde sandalyelerle masalar, balkonlarında rengârenk çiçeklerle dolu saksılar vardır.

Çağdaş Milano

İtalyan tasarımların kalbi Milano, Akdeniz mimarisi ile geleneksel mimarinin modern hayatla buluştuğu yerdir. Tasarım şüphesiz Milano'daki evlerin konusudur; ahşap mobilyalar ile deri ve metal aksesuarların uyumlu birlikteliği tam bir İtalyan estetiğiyle harmanlanır. Yüksek tavanlar, geniş pencereler, panjurlu camlar, ferforje çiçekliklikli balkonlar, iç avlular bu evlerin tipik mimari özellikleridir. İç mekanlarda ahşap zeminler, nişli duvarlar, iddiasız ancak sofistike detaylar kendini gösterir. Milano evleri Murano camlarına da ev sahipliği yaparlar; Venedik yakınlarındaki Murano adasında üretilen renkli cam eşyalar başka bir tasarım dünyasının benzersiz ürünleridir. Aydınlatmalar göze batmayan sadeliktedir ve mobilyalardan daha ön planda değildir. Asıl eşyalar rahat kanepelerdir.

Rustik Sardunya

Sicilya'dan sonra Akdeniz'in ikinci büyük adası olan Sardunya, evlerinde rustik bir bakış açısını sergiler. Taş evlerle dolu kasabaların eşsiz güzellikteki sahilleri Sardunya evlerine ilham verir; kumsalların ve denizin etkisi pek çok yerel malzeme ve doğal doku stilin anahtarlarıdır. Burada iddialı renkler yoktur, mobilyalar rahattır, desenler göz yormaz. Adanın huzuru, tıka basa dolu

Ayçiçeği sarısı Toskana

Rönesans'ın doğduğu yer olan Orta İtalya'nın kırsal kesimi Toskana, alabildiğine ayçiçeği tarlaları ve bu tarlalar arasına serpiştirilmiş gibi duran taş evleriyle kartpostallara benzer. Evler büyük ve iddialıdır; toprak, kil, doğal taş ve ahşap buranın doğallığını ve rahatlığını anlatmaya yeter. Bahçe

ya da avlularda mutlaka bir çeşme olan taş evlerde renkler doğadan, çatılar terakotadan, kepenkler ahşaptan, aksesuarlar topraktan. Parlak, gösterişli eşyalar bu evlere uğramaz, genellikle eski ancak bakımlı görünen mobilyalara rastlanır. Büyük pencere odalarında ferforje yataklar, heykelticikler, aynalar, mutfaklarında kocaman yemek masalarıyla duvarlarında ahşap raflar, içinde porselen tabaklar bulunur. Kuzine sobalar vazgeçilmez alışkanlıklarıdır. Mutfak tezgâhlarından reçel kavanozları, vazolarından taze çiçekler eksik olmaz.

olmayan evlere yansır; aydınlatmadan aksesuara kadar, her yerde tasarım vardır, ancak son derece mütevazı görünürler.

Hasır, örme kumaşlar, deniz kabukları, doğal taşlar ile el işçiliğinin öne çıktığı malzemeler karakteristik parçalarıdır.

Barok Sicilya

Akdeniz'in en büyük adası olan Sicilya, 17. yüzyılda İtalya'da ortaya çıkan ve kısa sürede tüm Avrupa'yı etkisi altına alan barok mimarinin etkisi altındadır. İç mekânlarında da bu akımın eseri olan kristaller, kadifeleler, işlemeler, resim ve heykeller görkemli evlerin karakterini oluşturur. Gösterişli ama çağdaş stilin temsilcisi olan dekorasyon anlayışı, 'Dolce Vita', yani tatlı hayatın hakkını verir. Keyifli yaşamın şekillendirdiği Sicilya evlerinde sıcak renkler, altın ve gümüş detaylar ile floral desenli goblen kumaş kaplı koltuklar vardır. Mermer zeminler, pahalı porselenler, varaklı çerçeveler, gümüş çatal-bıçak takımları tam Sicilya evlerine göredir ve stili en iyi anlatan parçalardır.

Gotik Venedik

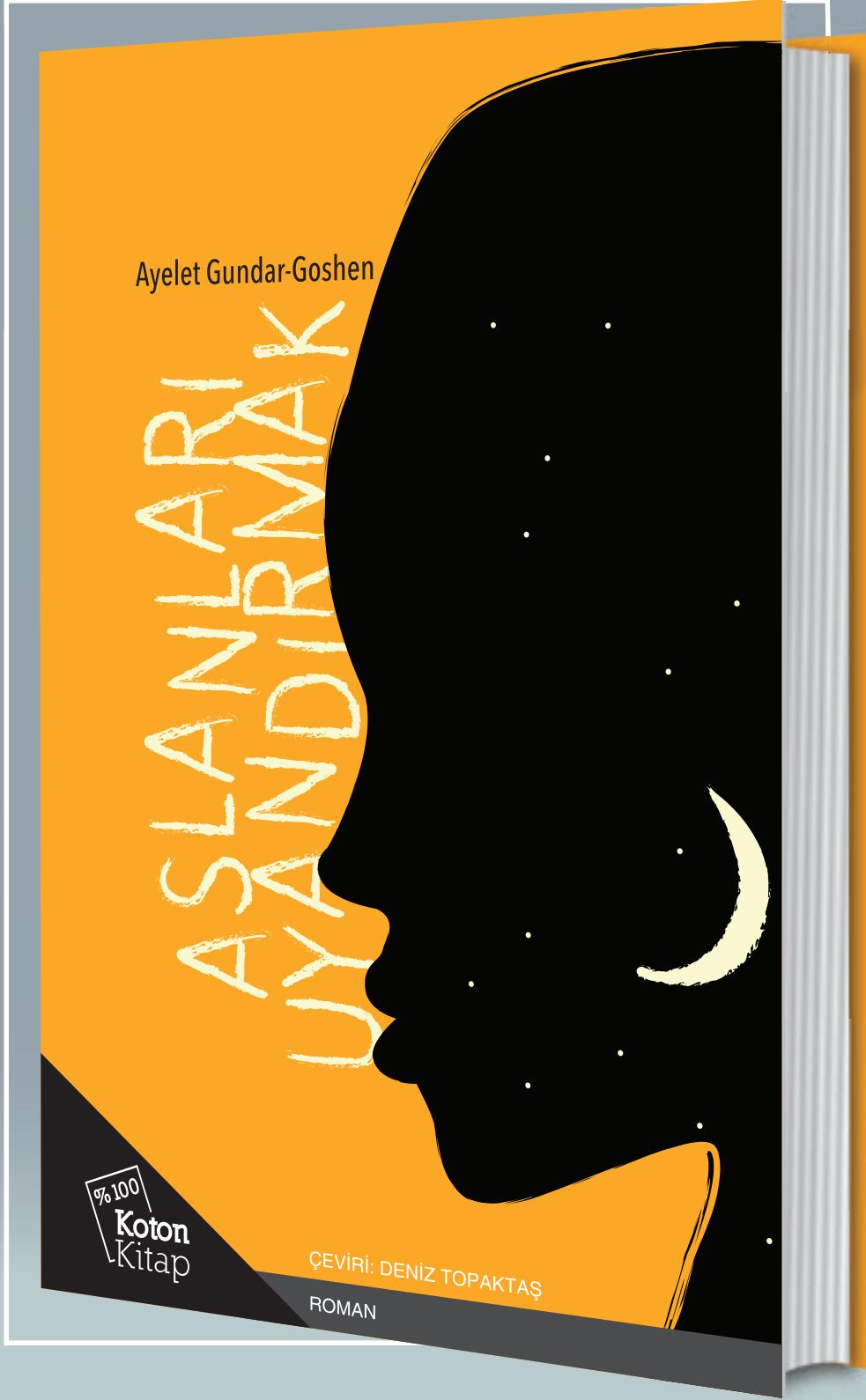
Sanat eserleriyle ünlü Venedik, 14. yüzyılın Avrupa'yı etkisi altına alan Gotik akımından etkilenir. Bizans, Mağribi ve Osmanlı etiklerinin mimaride görüldüğü Venedik stili, heykeller, zengin aksesuarlar ile koyu kırmızı, sarı ve göze çarpan bir mavi tonuyla iddialı renklerin cennetidir. Zeminde mozaik, parlıtlı kumaşlar, değerli yağlıboya tablolar zenginliğin ve

gösterişin evlere yansımasıdır. Ahşap, mermer ve cam en çok kullanılan malzemelerdir. Aydınlatma önemlidir; evlerde gösterişli avizeler ve aplikler kullanılır. Yerden tavana kadar uzanan pencereler, kepenklerle kapatılır. Geleneksel öğeleri göz ardı etmeyen bir bakış açısıyla, yastıklar, perdeler ve yatak örtüleriyle beslenen stil, ağır ve klasik mobilyalardan güç alır. ■

mükemmel bir hayatta kalma hikâyesi

İsraili yazar, toplumun ve insan ruhunun en karanlık köşelerine cesurca gözlerini dikerken okuru “Böyle bir durumda ben ne yapardım?” sorusuyla baş başa bırakıyor.

%100
Koton
Kitap

“Tırnak kemirten ilk cümlelere verilen bir edebiyat ödülü olsaydı...
Aslanları Uyandırmak o ödülü alırdı... bu kitap cesur ve hayret verici.”

- Financial Times

instagram.com/kotonkitap

twitter.com/KotonKitap

facebook.com/KotonKitap

%100
OKUNAN
KİTAPLAR
www.kotonkitap.com

AYIN BURCU

Rasim ÜRETMEN

Her ortama uyum sağlıyorsunuz İKİZLER'siniz

**Gözümüzle
gördüğümüz
ortamlar, televizyon
ve radyo gibi medya
ortamlarında
yayınlanan programlar,
internet üzerinden
yayın yapan ve sosyal
paylaşım ortamları
(facebook, twitter,
instagram, youtube vs.)
İkizler burçlarının aktif
ve girişken oldukları
ortamlardır.**

21 Mayıs ve 20 Haziran tarihleri aralığında doğan İkizler burcunun yönetici gezegenleri Merkür'dür. Merkür iletişimi, zihinsel temel düşünce faaliyetlerini temsil eder. Merkür gezegeni diğer gezegenlerden farklı olarak Dünya'ya en yakın gezegen olması ve iletişimi etkilemesi sebebiyle günlük faaliyetlerimizde etkisini daha çok görürüz. Hatta bu yüzden bazen astrolojik yazılarda bahsedilen 'Merkür gerilemesi' denilen olay bizleri diğer gezegen gerilemelerine nazaran daha çok etkiler.

Merkür aynı zamanda bütün iletişim kanallarını yönetir. Televizyon, radyo, tüm seyahat kanalları (havayolu, karayolu ve denizyolu ulaşımı), teknolojik iletişim ortamları (cep telefonları, internet, uydular vs.) bahsettiğim iletişim kanallarından bazılarıdır. Dolayısıyla 'Merkür gerilemesi' dediğimiz olay meydana geldiğinde öncelikle insanların kendi iç düşünce yapısında ufak tefek aksilikler meydana gelir, daha sonraysa bu aksilikler saydığım diğer iletişim kanallarında ortaya çıkar. Bu yüzden Merkür gerilemesinin olduğu dönemlerde kendi düşüncelerimize ve insanlarla olan iletişimimize daha çok dikkat etmeliyiz ve oluşabilecek sorunlara tepki vermeden önce meydana gelen bu astrolojik olgunun da etkisi olabileceğini unutmamalıyız.

Değişken ve pozitifsiniz

Merkür'ü bir kenara bırakıp İkizler burcundan biraz bahsedecek olursak, hava grubunun bir üyesi olan değişken ve pozitif bir burç olduğunu söyleyebiliriz. Hava grubuna ait olması İkizler burcuna araştırmacı olma, insanlarla ikili ilişkide kolaylık, daha soyut olaylar konusunda düşünebilme özelliği katar. Araştırmaları ve zihinsel faaliyetleri daha çok bulunduğumuz dünyanın biz insanlarca oluşturulmuş yapıları üzerinedir. Gözümüzle gördüğümüz ortamlar, televizyon ve radyo gibi medya ortamlarında yayınlanan programlar, internet üzerinden yayın yapan ve sosyal paylaşım ortamları (facebook, twitter, instagram, youtube vs.)

İkizler burçlarının aktif ve girişken oldukları ortamlardır. Değişken burçlar dediğimizdeyse aklımıza hep şu sözler gelir; "bir dediği ötekini tutmuyor" veya "çok kararsızsın, ne yapmak istediğini bilmiyorsun". Tüm bu sözler İkizler burcu için bazen doğru olsa da her zaman durum böyle değildir. Değişken burçların temelde en belirgin ve bilinen özelliği her koşula ve ortama kolayca adapte olmalarıdır, daha basit bir anlamıyla değişken burçlar esnek insanlardır da diyebiliriz. İşte bu adaptasyon ve

esneklik durumu bazen İkizler burcunun tutarsız davranışlar sergilemesine sebep olabilir.

Fikirlerinizle renk katıyorsunuz

İkizler burcu diğer hava grubu burçları olan Terazi ve Kova'yla, pozitif burçlar olan Koç, Aslan ve Yay'la iyi anlaşır. İkizler burcundaki özel hayatında ikili iletişimi rahat yapabileceği, kendi ilgi alanlarını destekleyen insanlarla birlikte olmayı sever. Onun için bir ilişkinin sürdürülebilir olması partnerinin onunla ne kadar ilgilenip hayatta yapmak istediklerine ne kadar destek olduğuna bağlıdır. İkizler burcundaki sevdiği bir alanda insanlarla ne kadar temas kurar ve o alanı insanlarla beraberken ne kadar tanyabilirse o kadar mutlu olur ve fikirleriyle o alana renk katar. Tabii her ilişkinin temelinde olduğu gibi kendi ilişkisinde de sadece kendi mutluluğunu ve özgürlüğünü değil başkasınıkileri de görmesi ve o kişiyi mutsuz edecek kadar kendi özgürlük alanını genişletmemesi gerekir. İkizler burcundakilerin özelliklerinden bazıları şunlardır; zeki, uyanık, değişken, espirili, meraklı, çabuk kavrayan, bilgili, iletişimde yetenekli, mantıklı, akılcı, konuşkan, sosyal, sempatik, yeniliklere açık, esnek, kolay adapte olabilen, çok yönlü, yüzeysel...

Ayrıca İkizler burcu insanlarını yazarlık, muhabirlik, editörlük, halkla ilişkiler, reklamcılık veya pazarlama gibi mesleklerde sıklıkla görürüz. ■

DÜNYA SİNEMALARI - 38 MACAR SİNEMASI - 2

Macar Sineması ile ilgili geçen yazımızı, karşıdevrim sonrası kurulan Sovyet güdümlü Janos Kadar hükümeti sırasında önemli filmlerini yapan Zoltan Fabri ile bitirmiştik.

Bu kez Fabri'nin çağdaşı bir başka çok önemli sinemacıdan, yaşayan sinema dehâsı Bela Tarr'ın "tüm zamanların en büyük Macar Sinemacısı" olarak gördüğü Miklos Jancso'dan söz edeceğiz.

1921'de doğan, hukuk eğitimi alırken, sanat tarihi ve etnografya kurslarına katılan *Miklos Jancso*, 1944'de mezun olur olmaz II. Dünya Savaşına katılmış, kısa bir süre de esir düşmüştür. Savaş sonrası Baro'ya kaydolsa da hukuk kariyerine hiç girmeden sinemayla ilgilenmiş, 1950'de Budapeşte Tiyatro ve Film Sanatları Akademisi'nin yönetmenlik bölümünden mezun olmuştur. 1949'da evlendiği *Katalin Wovesznyi*'den bir erkek ve bir kız çocuğu olan Jancso, 1954-1958 arası çok sayıda belgesel aktüalite filmi yönettikten sonra 1958'de, Nazilerin baskısıyla orduya katılarak doğu cephesinde Ruslara karşı çarpışmaya zorlanan genç öğrencileri konu edinen ilk uzun metrajlı "*A harangok Romaba mentek / Çanlar Roma'ya Gitti*"'yi çekmiştir. İleriki yıllarda içine sinmeyen bir çalışma olarak tanımladığı bu film-den sonra yeniden belgesel sinemaya dönen Jancso, 1958'de, ilk eşinden ayrıldıktan sonra evlenmiş olduğu yönetmen *Marta Mészáros* ile ortak çalışmalar yapmıştır. Üç farklı yönetmenin üç kısa hikâyesinden oluşan "*Harom csillag / Üç Yıldız*" (1960) ile kurmacaya dönen Jancso, 1962'de *Jozsef Lengyel*'in kısa öyküsünden uyarladığı "*Oldas és kötés / Kantat*"'ı çeker. Entelektüel şehir yaşamından ve mesleğinin ağır

yükünden sıyrılmak için babasının Macar kırsalındaki çiftliğine dönen bir cerrahın, şehir yaşamının kolaylıklarıyla, bunu ona zamanında sağlamış olan doğadaki güç yaşamı bağdaştırmasının öyküsü, *Jancso*'ya ilk uluslararası tanınırlığını sağlar.

Sansürün etkisi azalıyor

1960'lı yıllarda Sovyet güdümlü *Janos Kadar* hükümeti, daha özgürlükçü, daha liberal bir imaj yaratmak için, ülkedeki katı kuralları yumuşatma yoluna gider. Sansürün sinemada etkisi giderek azalır, sinemacılara daha kişisel çalışmalar yapma olanağı tanımaya başlar. Bu kısmî rahatlama, komünist dönemde biçimci, ulusalcı ve Sosyalist İdeoloji karşıtı olarak eleştirilen *Jancso*'ya, deneysel ve farklı sinema dili yönetim tarafından pek desteklenmese de, istediği gibi çalışma imkânı yaratır.

Macar Nazi ordusundan kaçarak Kızıl Ordu'ya esir düşen Macar askeriyle ölümcül yaralı bir Rus askerinin, tutsak edenle tutsak edilen kavramlarının giderek yok olduğu dostluğunun öyküsü "*Így jöttem / Evimin Yolu*" (1965), *Jancso*'nun 1959'da tanıştığı, bu film-den itibaren filmlerinin senaryolarını, 2006'daki ölümüne kadar

"İgy jöttem / Evimin Yolu"

yazacak olan Gyula Hernadi ile ilk çalışmasıdır.

Lajos Kossuth önderliğinde Avusturya işgaline karşı 1848'deki başarısız ayaklanma teşebbüsünün ardından, Avusturya ordusunun isyancıları tesbit etmek için, bir kaleye hapsedilmiş şüphelilere yaptığı maddi ve manevi işkencenin öyküsü "Szegénylegények / Suçluları Ayıklama" (1965) Jancso'ya uluslararası ün sağlayacaktır. Klostrofobik toplama kampının labirent gibi mekânlarına karşıt olarak Macar kırsalının geniş ovalarını peşpeşe, üstüste resimleyen Jancso, siyah-beyaz geniş ekran çektiği bu olağanüstü tarih dersinde tutukluların çaresizliğini, kavurucu güneşin kör edici ışınları altında titreyen, onları fırın gibi pişiren bembeyaz duvarlarla simgelemektedir.

cel olayların irdelenmesi, acı bir kameranın upuzun planları (hatırlatma: plan, yönetmenin "başla" ve "kes" komutları ara-

sındaki kesintisiz tek çekimdir), mum ışıkları, çoğu kadın çıplak bedenler ve ileriki yıllarda danslarla şarkıların da katılacağı koreografik devinimlerin öne çıktığı görsellik.

"Kızillar ve Beyazlar" da zamanı devrimden iki yıl sonrasına, Rus İç Savaşı'na kaydıran yönetmen, Sovyetler Birliğinin şanlı doğum öyküsünü anlatacağına, mücadeleye tarafsız bir gözle bakan, savaşın anlamsızlığını ve acımasızlığını öne çıkaran olağanüstü bir film yapar. Bu savaş karşıtı başyapıtta, katliamlar uzak çekimlerle verilerek, tarafların kimlikleri iyice belirsizleştirir ve kamera sadece boşuna ölümlerin anlamsız vahşetine odaklanır.

Senaryosunu Gyula Hernadi ile birlikte yazdığı, bundan böyle neredeyse tüm

"Fényes szelek / Yüzyüze Gelme"

Fransa'daki 1968 olaylarına tepkisini, devrimlerin amaç ve inançlarını kendi savaş sonrası deneyimlerinin ışığında ele alarak dile getirdiği "Fényes szelek / Yüzyüze Gelme" (1969), hem Miklos Jancso'nun ilk renkli filmi, hem de 1970'lerde ve son yıllarında Pepe ve Kapa filmlerinde temel öğelerden birini oluşturacak olan şarkılı ve danslı bölümleri kullandığı ilk çalışmasıdır. Komünistlerin Macar eğitim sistemini 1947'de yenileme çalışmaları sırasında geçen filmde, devrimci bir komünist lisenin öğrencilerinin Katolik bir geleksel lise öğrencilerini kendi taraflarına çekme çabaları anlatılmaktadır. Şarkı, dans ve karşılıklı atılan sloganlarla başlayan kampanya, zamanla kavgaya ve şiddete dönüşerek kitap yakmaya kadar gidecektir.

"Csillagosok, katonak / Kızillar ve Beyazlar"

"Csend és kialtas / Sessizlik ve Çıglık"

"Sirokko"

Ekim Devriminin 50. yılında "Kızillar ve Beyazlar"

"Szegénylegények" en ünlü filmlerinden olmasına karşın, Miklos Jancso'nun ileride "imzası" olarak anılacak benzersiz sinema dilinin öne çıktığı bir çalışma değildir. Bu "imzanın" asıl ortaya çıktığı film, Ekim Devriminin 50.yıl kutlamaları kapsamında 1967'de, çekilen Sovyet-Macar ortak yapımı "Csillagosok, katonak / Kızillar ve Beyazlar" dır.

Yönetmenin tüm sinemasal özellikleri artık iyice belirginleşmiştir: Mekân olarak Macar Puszta'sının (ülke kırsalının stepeleri ve düzlükleri) kullanımı, tema olarak Macar Tarihinden yola çıkılarak alegorik ve simgesel bir yaklaşımla gün-

filmlerini çekecek olan görüntü yönetmeni Janos Kende ile ilk kez çalıştığı, "Csend és kialtas / Sessizlik ve Çıglık" (1968), I.Dünya Savaşı sonrasında, kısa ömürlü komünist yönetimi bir karşı devrimle yıkan ulusalcı rejimin zulüm ve dehşet dolu ortamında geçer. Macar Kızıl Ordusunun eski askerlerinin yakalandıklarında sorgusuz-yargısız kurşuna dizildikleri bu dönemde kaçarak Macar kırsalında bir çiftliğe sığınan Istvan, çiftliktekilerin iyi niyeti ve Kıralityet Jandarma Komutanı olan çocukluk arkadaşının desteğiyle güvenli bir yaşam sürdürmektedir. Çiftçinin kendisinden hoşlanan karısının kocasını azar azar zehirlemeye başladığını fark ettiğinde, Istvan'ın ahlâki sorumluluğu kadını Beyaz Ordu'ya teslim etmeye yöneltecektir.

Jancso'nun 1960'lu yıllarda çektiği son film, 1930'lu yıllarda Yugoslavya Kırallı I. Alexander'i öldürmek isteyen bir Hırvat anarşist hücrelerine odaklanan "Sirokko" dur (1969).

İtalya artık ikinci vatanı olur

1968'de diğer iki çocuğunun annesi Marta Mészáros ile evliliğini sonlandırmış olan Jancso, Budapeşte'de tanıştığı İtalyan gazeteci ve senaryo yazarı Giovanna Gagliardo ile yaşamaya başlar. Çift Roma'ya taşınır ve Jancso, 1970-1980 yılları arasında film çekmek ve yeni tutkusu tiyatro oyunları sahnelemek için kısa süreliğine döndüğü Budapeşte ile ikinci vatanı İtalya'da film yapmayı sürdürür. Eleştirmenlerin pek yüz vermediği, en

çok ses getireni Mayerling faciasının ilginç bir yorumu “*Vizi privati, pubbliche virtu / Gizli ahlâksızlıklar, Görünen Erdemler*” (1975) olan İtalyan dönemi yapıtları filmografisinin önemsenmeyen çalışmalarıdır. Buna karşın aynı yıllarda ülkesinde çektiği filmler arasında Jancso’nun birçok olgunluk dönemi başyapıtı bulunur.

“Szerelmem, Elektra / Sevgilim Elektra”

1960’ların sonları, Miklos Jancso’nun sinemasının daha sembolik ve alegorik bir anlatıma yöneldiği, kayar gibi akan planlarının daha da uzadığı, görsel koreografilerinin daha ayrıntılı, daha özenli bir kusursuzluğa yol aldığı dönemlerdir. 1970’ler, bu öğelerin uç noktalara ulaştığı, stilize yaklaşımının doruğuna eriştiği yıllardır. Geleneksel kurgu tekniklerinden iyice uzaklaşan yönetmen, anlatının bölümü doğal sonucuna ulaştığında, uzun, akıcı, zamana meydan okuyan planını, aradan geçen zamanı belirtmek için keseceğine, *Kende*’nin daima hareket hâlindeki kamerası, kesintisiz olarak sonraki, günler ya da haftalar sonrasındaki olaya geçer. Diyaloglar en aza indirgenmiş, dansa yakın görsel koreografiyle şarkılar anlatımın ayrılmaz parçası olmuştur. Planların uzunluğuna gelince, 70 dakikalık “*Szerelmem, Elektra / Sevgilim Elektra*”nın sadece 12 kesintisiz çekiminden oluştuğunu söyleyelim.

“*Égi barany / Tanrının Kuzusu*” (1971), Macaristan’da 1919 komünist devriminin bastırılarak faşizmin gelişmesinin alegorisidir. Macar kırsalında geçen öyküde, devrimciler

“Égi barany / Tanrının Kuzusu”

tarafından hayatı bağışlanan fanatik bir papaz, bir süre sonra geri gelerek katliamlara liderlik eder. Sonrasında, halkın intikamını almaya gelen “kur-tarıcı” güç, farklı, daha rafine ve daha etkili bir baskı düzeni kuracaktır.

Cannes’den ödül ile çıkar

Jancso’ya 1972’de Cannes’da En İyi

Yönetmen ödülü getiren “*Még kér a nép / Kızıl İlahi*” (1971), “*Fényes szelek / Yüz-yüze Gelme*”de olduğu gibi, başarısız olmaya mahkûm bir ayaklanmaya odaklanır. 1890’ların *Macar Puszta*’sında geçen film, greve giden bir gurup çiftlik çalışanınun haşın misillemelerle karşı karşıya gelişini, işçilerin isyan, baskı, ahlâk ve şiddet gerçekleriyle yüzleşmelerini anlatır.

“Még kér a nép / Kızıl İlahi”

Orta Avrupa’nun herhengibir ovasında, arkaik ve güncel çağların karışımı belirsiz bir zamanda geçen “*Szerelmem, Elektra / Sevgilim Elektra*” (1974) Jancso’nun *Euripides*’in ünlü tragedyasından özgürce esinlendiği bir uyarlamadır. Jancso, Yunan mitolojisi aracılığıyla Macaristan’ın geçmişindeki zalimlerin yok edilmesi üzerine enine boyuna düşünmekte, yaşadığı dönemde toplumsal özgürlüklerin toplumsal güvenlikle değiş tokuş edilmesini eleştirmektedir.

Agamemnon’un, karısı *Klytaimnestra* ve onun aşiği *Aigisthos* tarafından öldürülmesinin üzerinden 15 yıl geçmiştir. *Aigisthos*, krallığının yıldönümünü kutlamak için 24 saat boyunca herkesin istediğini özgürce söyleyebileceği özel bir güne izin verir. Gerçeklerin sözde bir güvenlik hatırına gözdardı edildiği bu bo-

yun eğme döneminde, istisnasız herkes yönetimin getirdiği nimetleri göklere çıkarırken sadece Elektra, gücü gasp eden *Aigisthos*’u lanetler, adaletsizlikleri maskeleyen bir mutluluk kavramını kınar ve kaçak kardeşi *Orestes*’in dönerek babalarının intikamını alacağını haykırır. Kimse Elektra’yı susturmayı çalışmaz ama kimse de dediklerini dinlemez. *Orestes*’in dönüşü *Aigisthos* saltanatının sonunu getirecek, *Agamemnon*’un çocukları zalimle karısını öldürecekler...

“Magyar rapszodia / Macar Rapsodisi”

“Vitam et Sanguinem Üçlemesi”

1970’lerin sonuna doğru Jancso, Macaristan’ın yakın tarihini, 20. yüzyılın başından II. Dünya Savaşına uzanan üç kurgusal bölümde anlatmayı tasarladığı iddialı bir projeye, o zamanlar Macaristan’da çekilen en pahalı yapım olan “*Vitam et Sanguinem Üçlemesi*”ne girişir.

Bu törensel-gerçeküstücü meselin amacı, başkarakteri *Istvan Zsadanyi*’nin ruhsal gelişiminin ve dönüşümünün aynasında dönemin gelişmelerini irdelemektir.

İlk bölüm “*Magyar rapszodia / Macar Rapsodisi*” (1978), genç *Zsadanyi* kardeşlerin, babalarını küçük düşüren işçi lideri *Andras Baksa*’yı öldürmelerine başlar. I.Dünya Savaşı cephesinde savaşan aşırı ulusalcı *István*, savaş sonrasında ırkçı bir müfrezinin başına geçerek “*Beyazlar*”ın terörüne önderlik eder. Parlamente’ye de giren adam, şansı tersine dönüp, kaybedilen bir muharebede bütün can yoldaşları öldürüldüğünde, fanatik ve mistik bir halk özgürlük savaşçısına dönüşür. *Zsadanyi*’nin vaftiz kızı *Mari* ile yetkililerden kaçışıyla başlayan ikinci bölüm “*Allegro Barbaro*” (1978), hemen 30 yıl sonrasına atlar. Sevgili olarak beraber yaşayan *Istvan* ile *Mari*’nin aşkına ülkede yeniden esmeye başlayan savaş rüzgârları engel olacak, *Zsadanyi*, hem

"Allegro Barbaro"

"L'Aube / A hajnal / Şafak"

"Nekem lampast adott kezembe az Úr Pesten / Budapeşte'de Tanrını Feneri"

sosyalist halk, hem Nazilere katılan eski arkadaşları tarafından ülkenin siyasal sorunlarının sorumlusu olarak ölüm cezasıyla karşı karşıya kalacaktır. Bu çok masraflı üçleme, eleştirel ve ticari başarısızlıkla karşılaştığından Jancso, üçüncü bölümü hiçbir zaman çekemeyecektir.

Bu arada özel yaşamında yeniden bir değişiklik olacak, 1980'de Gagliardo'dan ayrılarak Macaristan'a dönecektir. 1981'de, ölümüne kadar hayat arkadaşı olacak ve 1982'de ona en genç oğlunu verecek olan kurgucu *Zsuzsa Csakany* ile evlenecektir.

Jancso'nun 1980'lerde yaptığı filmler, eleştirmenlerce pek beğenilmemiş, eski filmlerinin görsel ve tematik öğelerini temcit pilavı gibi yeniden ısıtıp ortaya koymakla suçlanmıştır. Son zamanlarda yeniden değerlendirilen bu çalışmaların haksız yere küçümsendiği, aralarında özellikle "Şafak" gibi çok önemli çalışmaların da olduğunu söylenmektedir. 1400'lü yıllarda geçen tarihsel drama "A zsarnok szíve, avagy Boccaccio Magyarországon / Zalimin Yüreği" (1981), Jancso'nun 1960 ve 1970'lerdeki ünlü Macar Tarihi filmleriyle, daha sonraki ironik ve farkındalıklı sineması arasında geçiş yapar gibidir. İtalya'ya gönderilen, ancak babasının gizemli ölümü yüzünden ülkeye geri dönmek zorunda kalan bir genç adamın öyküsü, bir XV. Yüzyıl Macaristan şatosunda geçse de, filmdeki varlıkbilimsel sorgulama yönetmenin son dönem tematğine çok daha yakındır. İzleyici, çelişkilerle ve post-modern araya girmelerle konudan bilinçli olarak koparılmakta ve öykünün manipülatif yönünü sorgulamaya yöneltilmektedir.

Jancso'nun son büyük başyapıtı

Elie Wiesel'in bir romanından özgürce esinlenen "L'Aube / A hajnal / Şafak" (1985), Jancso'nun son büyük başyapıtıdır. Ünlü oyuncularından oluşan uluslararası kadrolu bu Macar-Fransız ortak yapımı, İngiliz işgalindeki Filistin'de, rehin alınan "Majestelerinin Subayı"nu infaz etme görevi verilen genç Yahudi direnişçi Elisha'nın vicdan muhasebesine odaklanmaktadır. İngilizlerin genç bir Yahudi "terörist"i idam etmelerinin karşılığı olarak yapılacak bu eyleme hazırlanmak için

"atanmış cellat" Elisha'yla, ölümüne hazır olmak için subay Dawson'un şafak sökene kadar zamanları vardır. Bu uzun gecede Elisha, bir yandan kendi ailesinin mücadele yıllarında verdiği kurbanları anımsarken, diğer yandan da emrinde olduğu özgürlük savaşının bireysel ahlâk anlayışına tecavüz eden kararları arasında bocalamaktadır. Yahudilerin diaspora yıllarının en başından beri maruz kaldıkları korkunç şiddetin, devlet olabilmek için Siyonistler tarafından kullanılmasının, kurulacak ona "ideal" Yahudi Devleti'ni herhangi bir devletten farksız duruma düşüreceğini gören Elisha öldürme eylemine isyan edecektir.

Jancso, "Cantata"dan 23 yıl sonra, "Szörnyek évadja / Canavarlar Mevsimi" (1986) ile Macar puszta'sının tarihsel dekorlarından çıkarak çağdaş Budapeşte'ye bir geçiş yapacaktır. Kısa bir bölümü şehirde, geri kalanı Macar kırsalında geçen film, bir öğretmenin 60. yaşını yazlığında kutlamasının öyküsüdür. Hocalar ve öğrenciler felsefe ve varoluşçuluk konularını tartışırken, gizemli ve ürkünç bir oyun da başlayacaktır. Jancso'nun mumları ve çıplak kadınları "Canavarlar Mevsimi"nde de yer alırken, öyküdeki geçmiş ve gelecek olayların kliplerinin gösterildiği televizyon ekranları gibi ilginç yenilikler de göze çarpmaktadır.

"Canavarlar Mevsimi" ile başlayan bu gerçeküstücü parodik dönem, tamamı kentsel ortamda geçen filmlerle devam edecektir.

1980'lerde çektiği son film "Jézus Krisztus horoszkopja / Hz. İsa'nın Yıldız Falı" (1988), çağcıl Macaristan'ın krizli döneminde, bir gurup insanın yaşamlarına odaklanır.

1990'ların başında, Macar Liberal Partisi SZDSZ'e üçlü destek veren, esrar kullanımının yasallaştırılması için bir kampanya da başlatmış olan Jancso, bir önceki dönemiyile tematik bağlantıları olan "Isten hatrafélé meggy / Tanrı Geri Geri Yürür" (1990) ve "Kék Duna keringo / Mavi Tuna Valsi" (1991) filmlerini çeker. Geçen onyınlın çalışmalarının devamı niteliğindeki bu

filmlerde, özellikle komünizm sonrası Macaristan'ın yeni gerçekleri ve yeni güç savaşları ele alınmaktadır.

İleri yaşında da çok verimli oldu

Yaşamı boyunca belgesellerden ve kısa film çalışmalarından kopmamış olan Jancso, 90'lı yılların geri kalanında münhasıran belgesel ve kısa film çekmeye odaklanır.

1999'da "Nekem lampast adott kezembe az Úr Pesten / Budapeşte'de Tanrını Feneri"

"Szörnyek évadja / Canavarlar Mevsimi"

ile uzun metraj kurmacaya beklenmedik bir dönüş yapar. Filmin epizodik öyküsü, Pepe ve Kapa adlı iki mezarının, kapitalizm yoluna girmiş olan post-komünist Macaristan'ın yeni gerçeklerine anlam arayışına odaklanmaktadır. Yönetmen, bu düşük

bütçeli absürd güldürüde, karanlık ve keskin ironiye dönüşen bir kara mizah duygusuyla, Macar gençliğinin kofluk ve sığığını sert bir şekilde eleştirmektedir.

İlginç bir şekilde film, eleştirdiği bu genç kuşak tarafından coşkuyla karşılanarak kısa sürede bir "kült"e dönüşür ve ticari başarısı sayesinde, Jancso'nun sonuncusunu 2006'da 84 yaşındayken çektiği toplam 6 filmlik bir Pepe ve Kapa serisi ortaya çıkar.

2012'ye kadar film çekmeye devam edecek olan Miklos Jancso, tamamı çağcıl zamanda geçen bu filmlerin ardından, tarihsel temalarına geri dönerek, Holokost ve Osmanlılara karşı 1526 yenilgisi konularında, özellikle Macarların kendi tarihlerinin önemini anlamayışlarını eleştiren birkaç film çeker.

Karanlık ve absürd mizah anlayışları, film yapımına güncel ve post modern yaklaşımlarıyla

son döneminin doğaçlamaya yakın bu çalışmaları genç sinefillerin çok önemsemediği, çok beğendikleri filmlerdir.

2014'ün son günü, akciğer kanseri sonucu dünyamızdan ayrılan Jancso, öldüğünde 93 yaşındaydı.

Macar Sinemasının en önemli isimlerinden birini incelemek, bu yazının tamamını kapsadı. Gelecek ay diğer Macarlara odaklanmak üzere...

Festivaller zamanı

"Eğer müzik aşkın gıdasıysa, durmadan çalınız"

Patricia Petibon

Fransa'nın opera dünyasındaki en parlak yıldızlarından Patricia Petibon, Venedik Barok Orkestrası ile ilk kez Türkiye'de. Handel'in operalarından seçilmiş aryları da içeren bir programla müzikseverleri 17. yüzyılda müzikal bir yolculuğa çıkaracak bu konsere Aya İrini Müzesi de eşsiz tarihi dokusu ve etkileyici akustiğiyle büyüsunü katacak.

Andrea Marcon yönetiminde Venedik Barok Orkestrası, 2011 ve 2013 yıllarında yine İstanbul Müzik Festivali'nde hayranlık uyandıran konserler vermişti. Venedik Barok Orkestrası'nın Patricia Petibon ile vereceği festival konserinin sadece barok müzik tutkunları değil, tüm müzikseverler için yılın en heyecan verici etkinliklerinden biri olacağı şüphesiz.

20 Haziran Pazartesi
Aya İrini Müzesi

Alexei Volodin

Gücünü Shakespeare'in ölümsüz eserlerinden ve ünlü piyanist Alexei Volodin'in müzikal hassasiyetinden alan konser, ölümünün 400. yıldönümünde Shakespeare'i ve büyük Rus bestecilerini müzikseverlerle buluşturuyor.

Rus piyano okulunun yeni temsilcileri arasında görülen Alexei Volodin, güçlü tekniği ile orkestra ve konser salonlarının yıldız solistlerinden. New York Filarmoni, Leipzig Gewandhaus ve Londra Senfoni gibi dünyanın önde gelen dünyanın önemli konser salonlarında konserler vermekte. Geçtiğimiz sezon Mariinsky Tiyatrosu'nun Yerleşik Sanatçısı olan piyanistin Beethoven Piyano Konçertoları Maratonu ve Prokofiev'in tüm konçertolarını seslendirdiği konserleri,

yorumundaki sadelik, melodik yapıya sadıklığı ve parlak tekniği ile dünya basınında övgü dolu yorumlarla yer aldı.

Shakespeare'in aralarında Prokofiev'in de bulunduğu birçok besteciye ilham kaynağı olan karakterleri Romeo ve Juliet'in ölümsüz aşkıyla açılacak olan konser, yine yazarın Mendelssohn tarafından müziğe uyarlanmış Bir Yaz Gecesi Rüyası ve Medtner'in Kral Lear'dan esinlenerek bestelediği masalı ve ardından Rus piyano repertuarının yapıtaşlarından sayılan Rachmaninov'un 1. Sonatı ile devam ederken Türk tiyatrosunun usta isimi Tilbe Saran ile genç kuşağın en yetenekli oyuncularından Mert Fırat Shakespeare'in oyunlarından sahneler canlandıracaklar.

10 Haziran Cuma
St. Antuan Kilisesi

Varşova Filarmoni ve Herbert Schuch

Varşova Filarmoni, İKSV Müzik Festivali kapsamında vereceği iki konserin ilkinde Polonyalı besteci Weinberg'in 4. Senfonisi'nin Türkiye'deki ilk seslendirilişini gerçekleştirecek. Bu konserin solisti, günümüz klasik müzik dünyasında heyecan uyandıran piyanistlerden Herbert Schuch. Avrupa'nın köklü orkestralarından Varşova Filarmoni, ağırladığı efsane şef ve solistlerle 20. yüzyıl müzik tarihinin adeta canlı tanığı. Orkestra Martha Argerich, Vladimir Ashkenazy, Gidon Kremer, Radu Lupu, Anne-Sophie Mutter, Kent Nagano, Simon Rattle gibi günümüzün büyük şef ve solistleriyle işbirliği yapmaya da devam ediyor.

Bu konserde Polonya'nın Şostakoviç'i olarak adlandırılan Weinberg'in 4. Senfonisi'nin Türkiye prömiyerinin yanı sıra "form açısından bir mucize" olarak gösterilen Rachmaninov'un, Paganini'nin bir Teması Üzerine Rapsodi'si ve Çaykovski'nin ilk başyapıtı sayılan fantezi uvertürü ile heyecan verici bir program müzikseverleri bekliyor.

17 Haziran Cuma
İş Sanat Kültür Merkezi

Brad Mehldau - John Scofield

Branford Marsalis

İstanbul Caz Festivali kapsamında Saksafon virtüözü, enstrümental cazın dışında klasik müzik çalışmalarıyla da ünlenen Branford Marsalis ve dördlüsü, güçlerini ABD'li caz vokalisti ve bestecisi, Blue Note ailesinden, neredeyse her albümüyle Grammy adayları olan Kurt Elling ile birleştiriyor.

18 Temmuz Pazartesi
Zorlu PSM-Ana Tiyatro

Brad Mehldau - John Scofield ile doğaçlama

İstanbul Caz Festivali'nin konuklarından biri de en yaratıcı caz piyanistlerinden Brad Mehldau... Ona eşlik edenler, cazın yükselen yıldızı, en son David Bowie'nin Blackstar albümünde vurmaliardan sorumlu olan davulcu Mark Guiliana... Ve caz gitaristlerinin en büyük ilham kaynaklarından biri olarak kabul edilen John Scofield... Doğaçlama caz sahnesinin en heyecanlı konserlerinden birine şahit olmak için bu geceyi kaçırmayın!

19 Temmuz Salı
Zorlu PSM - Ana Tiyatro

Birdman'ın tamtamlarını hatırlayanlara

23. İstanbul Caz Festivali, bu yaz da İstanbulluları caz müziğinin efsaneleriyle buluşturacak. Birdman filminin orijinal müziklerine imza atan Meksika asıllı caz davulcusu Antonio Sanchez, Chick Corea ve Pay Metheny gibi devlerle sahne aldıktan sonra ilk defa grup lideri olarak kaydettiği albümü Migration'ı İstanbullu caz dinleyicisiyle paylaşacak.

19 Temmuz Salı
Zorlu PSM - Dram Sahnesi

Kenan Doğulu

Türkiye'nin en önemli müzisyenlerinden biri olan, milli gitarist Yurdaer Doğulu'nun oğlu Kenan Doğulu, yaz konserlerinden birini İstanbul seyircisine verecek. Doğulu, bu konser için hazırlanan özel repertuarıyla, sevenlerine müzik ve eğlence dolu bir performans sunacak.

25 Haziran Cumartesi
Harbiye Cemil Topuzlu
Açıkhava Sahnesi

Richard Galliano – Sylvain Luc

Galliano ve Luc ikilisi, "Kaldırım Serçesi"nin (Edith Piaf) 2015'teki 100. doğum yılı onuruna gerçekleştirdikleri projede sanatçının saf duygu yoğunluğunu yansıtan unutulmaz şansonlarını tüm tazeliğiyle ikili olarak tekrar yorumluyorlar.

Edith Piaf'ın acılar, kayıplar ve aşkla dolu hayatını anlatan şarkıları, yaşadığı dönemde olduğu gibi bugün de dünyanın dört bir yanında insanlar için aşkın ifadesidir.

Klasik müzikten caza uzanan besteci kimliği ile günümüzün en büyük akordeoncularından Richard Galliano, caz unsurları ve geleneksel valslerin bir sentezi olan New Musette'in de yaratıcısı. Müziğin birleştirici gücüne her zaman vurgu yapan kusursuz caz gitaristi Sylvain Luc ise aranjör ve besteci olarak Paris cazının vazgeçilmezleri arasında sayılıyor.

22 Haziran Çarşamba
Fransız Sarayı Bahçesi

Richard Galliano – Sylvain Luc

Buster Williams – Lenny White ile füzyon caz

Time Magazine'e göre çağının en iyi caz piyanisti Cyrus Chestnut, Miles Davis ve Herbie Mann gibi efsanelerle çalışan, akustik bastan çıkardığı karanlık tınılarda yepyeni bir tekniğe imza atan Buster Williams ve füzyon cazı füzyon caz yapan Lenny White yetkinliklerini konuşturmak üzere aynı sahneyi paylaşacak.

18 Temmuz Pazartesi
Zorlu PSM - Drama Sahnesi

Duman

Duman, İstanbullu hayranları ile yeniden buluşuyor. 'Canlı' adını verdikleri, 32 şarkılı albümde, bazı Duman şarkılarını akustik olarak tekrar yorumlayan grup, konserde aynı zamanda sürpriz coverlara da yer verecekler. 1999'da yola çıkan Duman, Kaan Tangöze, Ari Barokas ve Batuhan Mutlugil'den oluşuyor.

16 Haziran Perşembe
Harbiye Cemil Topuzlu Açıkhava Sahnesi

Yeni nesil eko-sistemler, A+ mimari, güvenli bir yaşam; tamam.
Ama evinizin sizin için bir evden fazlası olması gerektiğini de....

GÖRÜYÖRÜZ VE ARTI RIYÖRÜZ!

istediđiniđ ev

TARABYA

Dev Belgrad Ormanı'nın Bođaz'la birleŖtiđi, metropolün haftasonu hayali
Tarabya'nın kendine has kùltürü, 45 dönümlük bir arazi de günümüze uyarlanıyor.

Belgrad
Ormanı

artitarabya.com

0536 962 65 62
0532 640 15 38

ACI
İS
ORTAKLIđI

7 farklı konseptte siteden oluşan bu dev proje hakkında detaylı bilgi için bizi arayın.

KEMERLIFE

Hem yeşil, hem şehir

KEMERBURGAZ İSTANBUL CADDESİNDE YENİ YAŞAM

Göktürk'ün ardından yükselen grafiğiyle dikkat çeken Kemerburgaz'da konumlanan Kemerlife XXIII, bölgenin merkezinde yer alan en büyük ve en prestijli proje olma özelliğini taşıyor. 160 konut ve 8 ticari alan bulunan projede konutlar, 1+0'dan 5+1'e kadar farklı alternatiflerle sunuluyor. Mimarisi ferahlık ve bol gün ışığı üzerine kurgulanmış Kemerlife XXIII'ün sosyal tesisinde açık yüzme havuzu, sauna odası, buhar odası, pilates salonu, fitnes salonu ve kafeterya yer alıyor. Çatılarında yenilenebilir enerji sistemleriyle doğa dostu bir proje olan Kemerlife XXIII'te, asma bahçeler ve ahşap bloklarda bahçe teraslar ile kendinizi yeşilin içinde hep huzurlu hissedeceksiniz.

METAL YAPI KONUT

0212 322 34 00 / 0212 322 19 99